

TN

JNL

Voortgangverslag 2022

Samen werken aan impact

INVESTNL

impact investors

Inhoud

1. Introductie

Introductie	4
Voorwoord CEO	5
Waardecreatie	7
Impact meten	11
Profiel	12
Hoogtepunten 2022	14

2. Verslag activiteiten 2022

Resultaten 2022	18
Prestaties en kerncijfers 2022	28
Kerncijfers 2022	29
Strategie en voortgang	34
Onze stakeholders	41
Materialiteit en impact	44
Onze impact op materiële thema's	48
Vooruitblik 2023	63

3. Toelichting

Trends en ontwikkelingen	65
Missie, visie en doelen	67
Tussentijdse evaluatie	74
Ons impact- en ESG-beleid	76

1. Introductie

Introductie

In 2022 is het cruciale belang van de overgang naar een carbonneutrale en circulaire economie nog duidelijker en urgenter geworden. We zijn trots op de financieringen en ontwikkeltrajecten die we op dat gebied hebben kunnen uitvoeren en beseffen tegelijkertijd dat we nog maar aan het begin staan van onze opdracht.

Invest-NL rapporteert jaarlijks over de voortgang die gerealiseerd is op haar doelstellingen aanvullend aan het jaarverslag. Voor u ligt het voortgangsverslag over het jaar 2022. Deze rapportage vloeit voort uit de afspraken gemaakt in de aanvullende overeenkomst tussen Invest-NL en de staat. Deze rapportage bevat informatie die ook in het jaarverslag van Invest-NL is opgenomen.

Invest-NL stelt conform de aanvullende overeenkomst na afloop van ieder volledig boekjaar een voortgangsverslag op die inzicht biedt in de wijze waarop en mate waarin activiteiten ter uitvoering van de investeringsafbakening over dat boekjaar vallen binnen de algemene investeringsdomeinen, voldoen aan de doeleinden en voldoen aan de beoogde resultaten.

In het voortgangsverslag wordt tevens ingegaan op de wijze van naleving door Invest-NL van artikel 9 van de Machtigingswet bij het verstrekken van financiering en wordt melding gemaakt indien Invest-NL van oordeel is dat met betrekking tot een binnen een investeringsafbakening vallend algemeen investeringsdomein of deel daarvan, het falen van de markt zodanig is veranderd dat financiering daarvan niet langer in overeenstemming met artikel 9 van de Machtigingswet kan plaatsvinden. Invest-NL stelt dat hiervan in 2022 geen sprake is geweest.

Voorwoord CEO

Samen werken aan impact

Dat is wat we vanuit Invest-NL sinds onze start in 2020 vol overtuiging doen. De transitie naar een carbon-neutrale en circulaire economie, naar een betaalbare en duurzame zorg, naar een hoogwaardig financierings- en innovatieklimaat voor hoogtechnologische start- en scale-ups op het gebied van onder andere DeepTech vraagt om intensieve samenwerking. Tussen bedrijven, investeerders en overheden.

In dit speelveld vervult Invest-NL als nationale investerings- en ontwikkelingsinstelling een bijzondere rol. De verwachtingen zijn vanaf het begin hooggespannen. Terecht en begrijpelijk. Met ons stevige mandaat en initieel budget van € 1,7 miljard kunnen we een belangrijke bijdrage leveren aan de versnelling van de genoemde transitie.

Het is dan ook goed om te zien dat de tussentijdse evaluatie, die eind 2022 aan de Tweede Kamer is gestuurd, positief en constructief van toon was. De rol en het belang van Invest-NL wordt inmiddels breed onderkend.

Ons leidend motief is financierbaar maken wat niet financierbaar lijkt. De financieringen en projecten waar wij onze tanden in zetten zijn complex en veeleisend. De reden dat ze niet zomaar tot stand komen in de markt zonder onze ondersteuning. Het feit dat wij met publiek geld mogen investeren schept ook verplichtingen. Wij leggen de lat voor onszelf hoog als het gaat om maatschappelijk rendement, impact en ESG, maar ook voor vraagstukken als additionaliteit en staatssteun.

Of het nu gaat om de bouw van de fabriek voor PEF-flessen van Avantium in Groningen, de baanbrekende flowbatterijen van Elestor in Arnhem, de fabriek voor mechanische plastic recycling van Umincorp in Rotterdam of de *building integrated solar panels* van Exasun die in Den Haag worden gemaakt. Stuk voor stuk is Invest-NL cruciaal geweest in het rondkrijgen van

Voorwoord CEO

de benodigde financiering voor deze potentieel disruptieve bedrijven. Vanuit Invest-NL investeren we daar waar de markt niet, nog niet, of niet helemaal in de financiering kan of wil voorzien. Een voorbeeld van een investering die veel media aandacht heeft gekregen is de investering in Lightyear. Lightyear werkt aan het realiseren van een zeer efficiënte auto op zonne-energie. Lightyear is aan het begin van 2023 ingrijpend geherstructureerd en maakt nu een doorstart. Deze investering laat zien dat het realiseren van impact niet eenvoudig is en dat Invest-NL een belangrijke taak heeft om samen met haar klanten ook in moeilijke omstandigheden naar oplossingen te zoeken.

In 2022 heeft Invest-NL voor € 160 miljoen aan nieuwe investeringen gerealiseerd. Per einde 2022 heeft Invest-NL daarmee in totaal ruim € 617 miljoen gecommitteerd aan 65 investeringen. Hiermee hebben we €2 miljard aan private investeringen gemobiliseerd. Er is geen hoog risico investeerder in Nederland die zoveel deals doet in de grote transitie en gericht op opschaling. De verhouding tussen indirecte fondsinvesteringen en directe investeringen rechtstreeks in bedrijven en projecten zal de komende jaren verschuiven naar indicatief 30/70%.

Met de financieringen willen we uiteindelijk impact maken. Bij de bedrijven waarin we investeren wordt voor meer dan € 260 miljoen geïnvesteerd in R&D en vinden ruim 5.260 mensen een toekomstgerichte werkplek. Deze investeringen in mensen en onderzoek en ontwikkeling laten een potentieel zeer forse CO₂e-besparing zien waarover we de komende jaren nauwkeurig verslag zullen blijven uitbrengen.

De komende jaren willen we onze positie als Nederlandse 'National Promotional Institute' (NPI) verder uitbouwen. Een belangrijke stap hierbij is de start van het gezamenlijke DeepTech Fonds van € 250 miljoen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Via deze samenwerking wordt meer geïnvesteerd in DeepTech bedrijven.

Daarnaast zijn we met het Nationaal Groeifonds en de betrokken ministeries in gesprek om financieringen te kunnen gaan aanbieden aan bedrijven en projecten, waarbij op een slimme manier risicodragende financiering en zachte financiering wordt gecombineerd. Goed voor een efficiëntere inzet van publieke middelen. Goed voor een beter innovatie- en financieringsklimaat in Nederland. Ook geven we ons als NPI rekenschap van nationaal strategische belangen en staan open voor additionele rollen in deze en wegen deze invalshoeken mee in onze besluitvorming.

Invest-NL beschikt over een prachtige groep medewerkers die met veel betrokkenheid veel heeft bereikt in 2022. Om alle bovenstaande ambities waar te kunnen maken is het van groot belang om ook de komende jaren een aantrekkelijke werkgever voor hen te zijn en te blijven. Onze medewerkers zijn cruciaal om voor de bedrijven, financiers en overheden met wie we werken een gewaardeerde en betrouwbare partner te zijn. Dit alles uit het volle besef dat we intensief samen moeten werken om echte impact te bereiken.

Rinke Zonneveld
CEO

Waardecreatie

Hoe wij waarde toevoegen

De waarde die Invest-NL aan de maatschappij toevoegt, wordt in beeld gebracht met het zogenoemde waardecreatiemodel. Met dit model laat Invest-NL zien hoe het de beschikbare middelen ('input') gebruikt om waarde te creëren voor klanten, de aandeelhouder en overige stakeholders ('output') en hoe wij voor de samenleving als geheel waarde toevoegen ('outcome'). In het waardecreatiemodel worden de volgende definities gebruikt.

Gemobiliseerd kapitaal

Het totaal aan privaat kapitaal dat is gecommiteerd aan een investeringsronde waarin Invest-NL participeert plus het eigen gecommiteerde kapitaal (inclusief risicoparticipatie van derden) van Invest-NL. In geval van deelname door andere publieke partijen (incl. Europese gelden) is het totaal gecommiteerde private kapitaal in deze berekening op een pro-rata basis aan Invest-NL toegerekend.

Impactattributie

Voor impact ten aanzien van vermeden CO₂e uitstoot, ontwikkeling van werkgelegenheid en R&D uitgaven wordt de PCAF-attributiemethode¹ als uitgangspunt genomen. Precieze definities worden gegeven in het hoofdstuk 'Materialiteit en impact'.

EU Green Taxonomy

Invest-NL hanteert een doelstelling om 65-70% van het totaal aandelenkapitaal in lijn met de EU Green Taxonomy te investeren. 30-35% van het kapitaal is primair gericht op de andere aandachtsterreinen van Invest-NL zoals Life Sciences & Health, DeepTech en het brede MKB. Daarbij zijn de onderstaande aandachtspunten van belang:

- Voor die sectoren en financieringen waarop de EU Green Taxonomy van toepassing en reeds ontwikkeld is, hanteert Invest-NL de Substantial Contribution Criteria als ondergrens.
- Ons uitgangspunt is dat de EU Green Taxonomy in 2027 volledig is ontwikkeld voor alle relevante sectoren.

¹ PCAF (2020). The Global GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry. First edition.

Waardecreatiemodel

Input

Financieel
kapitaal

€ 1,7 miljard

Begroot (risico)kapitaal

€ 11 miljoen
per jaar

Voor ontwikkelen,
adviseren, onderzoeken
en ondersteunen

Menselijk en
intellectueel
kapitaal

- 88 medewerkers met intrinsieke motivatie op basis van relevante missie
- Kennis over transities en transitie markten, financieren en investeren, innovatie, scale-ups

Sociaal en
relationeel
kapitaal

- Unieke relatie met private en publieke stakeholders
- Unieke toegang tot Europese financiële faciliteiten

Businessmodel & strategie

Missie

Invest-NL maakt Nederland duurzamer en innovatiever

Wat

Financieren en financierbaar maken van:

- Transitie naar carbon-neutrale en circulaire economie
- Innovatief snelgroeiend MKB (start-ups en scale-ups)

Hoe

- Mobiliseren en investeren van geduldig risicokapitaal
- Samenwerking met innovatieve ondernemers, investeerders, financiers, overheden en Europese instellingen

Kernactiviteiten

Business Development (Financierbaar maken)
Capital (Financieren)

Invest-NL doelen 2027

€ 1,7 mld

Gecommitteerd
kapitaal

€ 5 mld

Gemobiliseerd
kapitaal

65-70 %

Aandeelhouders-
kapitaal in lijn met
EU Green Taxonomy

Output

Business Development

- Onderzoeken en ontwikkelen van markten
- Begeleiden van proposities
- Ontwikkelen van instrumenten
- **16** marktontwikkelingstrajecten voltooid
- **2** producten ontwikkeld
- **5** proposities begeleid

Capital

- Participaties in bedrijven
- Participaties in fondsen
- Schuldfinanciering
- **€ 617 mln** gecommitteerd investeringsvolume
- **€ 220 mln** waarde portefeuille per einde boekjaar
- **€ 584 mln** gemobiliseerd kapitaal

Outcome

Nederland
duurzamer

Nederland
innovatiever

Impact

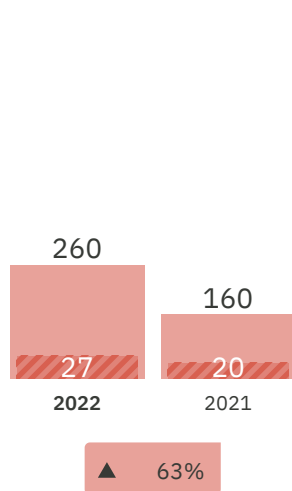
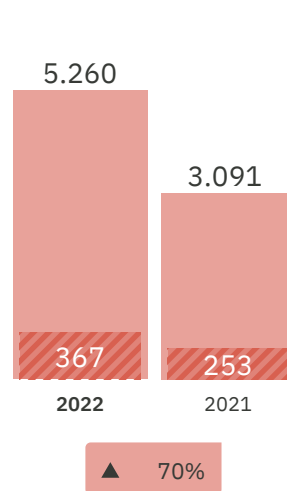
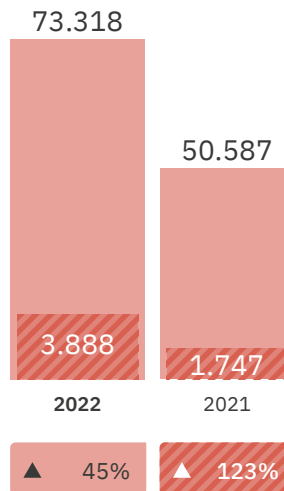
- Verminderen CO₂e door investeringen
- R&D-impact van investeringen
- FTE-impact van investeringen

Bijdrage aan SDG's

Kerncijfers 2022

Impact

Impact op R&D
(in € miljoen)■ R&D-uitgaven van
portfoliobedrijvenImpact op fte's
(in aantallen)■ Fte's werkzaam bij
portfoliobedrijvenImpact op
vermeden CO₂e
(in ton)■ Vermeden CO₂e door
portfoliobedrijven

■ Waarvan toe te schrijven aan Invest-NL

Onze impact

Goedkope en langdurige opslag van duurzaam opgewekte energie is een essentieel onderdeel van de energietransitie. Met een van de grootste Nederlandse investeringsrondes in climate tech van 2022 tonen Invest-NL en Elestor beiden hun commitment om grote stappen te zetten richting een duurzaam elektriciteitssysteem.

[Lees verder op pagina 33](#)

Flow batterijen van groot belang voor duurzaam elektriciteits-systeem

Een nieuwe markt voor biobased plastics mogelijk maken

Een wereld zonder fossiele plastics klinkt wellicht als een droom. Toch is dit realistisch. Invest-NL brengt haar credo 'Wij maken financierbaar wat niet financierbaar lijkt' in de praktijk met de financiering voor een 'first of a kind' FDCA (furaandicarbonzuur) fabriek van Avantium.

[Lees verder op pagina 80](#)

Gezondheid belonen in plaats van het repareren van ziekte

Het Nederlandse zorgstelsel piept en kraakt. Om het ook in de toekomst betaalbaar en toegankelijk te houden is een fundamentele verschuiving in denken en doen nodig. HealthKIC en Invest-NL werken samen aan het beter financierbaar en schaalbaar maken van het Kavelmodel dat zich richt op mensen gezond maken en houden in afgebakende geografische gebieden.

[Lees verder op pagina 70](#)

Impact meten

Om de impact van onze financieringen te kunnen toewijzen aan Invest-NL, hebben we besloten om ons aan te sluiten bij de principes van het Platform Carbon Accounting Financials (PCAF). In 2020 zijn we lid geworden van PCAF. PCAF biedt een raamwerk en een geharmoniseerde carbon accounting methodologie die de transparantie en het bewustzijn over broeikasgas emissies (equivalenten) bevordert. Deze aanpak is sinds 2020 toegepast op de R&D en FTE impact van onze portefeuille. Sinds 2022 is deze ook toegepast op het materiaal gebruik van onze portefeuille.

We maken ook onderscheid tussen absolute en gefinancierde impact. Daarbij verdelen we de totale impact van onze portfoliobedrijven over de verschillende financiers van het bedrijf of fonds. Tenzij anders vermeld hebben wij hiervoor gebruik gemaakt van de rekenregels van PCAF. In de basis wordt de impact daarmee verdeeld naar rato van het bedrag dat is gefinancierd: als bijvoorbeeld 10% van een bedrijf door Invest-NL wordt gefinancierd, zit in de gefinancierde impact ook maar 10% van de impact. PCAF biedt handvatten voor hoe wordt omgegaan met verschillende financiële producten, bijvoorbeeld leningen of aandelen, in verschillende investeringsdomeinen. Het gaat er hierbij om welke impact het bedrijf wil realiseren en is nadrukkelijk niet de impact die Invest-NL als investeerder zelf alleen genereert. Voor potentiële toekomstige impact maken we impactprojecties en projecteren we het totale impact potentieel van een bedrijf. Daarbij presenteren wij de projectie van de totale impact van de portfoliobedrijven zonder deze te attribueren aan verschillende financiers. Het is onmogelijk een betrouwbare voorspelling te maken van toekomstige vervolffinancieringen die nodig zijn om deze impact te realiseren, en zo deze attributie op een betrouwbare manier te doen.

Wij zijn Invest-NL, de nationale investerings- en ontwikkelingsinstelling van Nederland. Als impact investeerder staat bijdragen aan een duurzamer en innovatiever Nederland voor ons centraal. Dat doen we door financieerbaar te maken wat niet financieerbaar lijkt. Door te investeren in bedrijven en projecten die de grote maatschappelijke transitie versnellen. Met ons eigen kapitaal, maar ook met onze kennis en netwerken. Wij zijn gepositioneerd als kennispartner voor de private, publieke en financiële sector, doordat we onze kennis en netwerken beschikbaar stellen aan onze relaties. We denken dat het beter kan en moet in Nederland. En dat brengen we graag in de praktijk.

Als de nationale investerings- en ontwikkelingsinstelling van Nederland met momenteel circa € 2 miljard investeringskapitaal en € 11 miljoen jaarlijks ontwikkelbudget zijn we de grootste publieke impact investeerder van risicokapitaal in Nederland. Onze focus ligt op de transitie naar een carbon-neutrale en circulaire economie, de transitie naar een betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg en DeepTech. Binnen deze sectoren richt Invest-NL zich in het bijzonder op innovatieve scale-ups en opschalingsinitiatieven.

Invest-NL helpt innovatieve ondernemers die werken aan duurzame oplossingen voor het Nederland van morgen. Door het wegnemen van knelpunten voor opschaling en groei wordt de investeringsbereidheid vergroot. Als impact investeerder kijkt Invest-NL steeds naar het maatschappelijk rendement in de hele keten. Doordat onze portefeuille als geheel meer risico kan lopen en we langere looptijden kunnen hanteren, beschikken wij over geduldig kapitaal dat onderscheidend is in de markt. Uiteindelijk is impact het doel en financieel rendement het middel.

Invest-NL is opgericht in januari 2020. De organisatie heeft een private rechtsvorm, als deelneming van de Staat, met een wettelijke basis. We opereren onafhankelijk en op basis van zakelijke overwegingen. De uitoefening van het aandeelhouderschap van de Staat in Invest-NL is belegd bij het ministerie van Financiën.

Invest-NL heeft ook de Europese status van 'National Promotional Institute', waardoor Nederland door middel van Invest-NL meer en effectiever gebruik kan maken van financieringen vanuit Europa. De komende periode gaat meer aandacht besteed worden aan het mobiliseren van kapitaal vanuit Europa én van kapitaal van institutionele beleggers.

Invest-NL positioneert zich als sterke kennispartner en marktontwikkelaar die de keten in kaart brengt en partijen ondersteunt in het versnellen van hun transitie naar een carbon-neutrale en circulaire economie.

Het hoofdkantoor van Invest-NL is gevestigd in Amsterdam. Eind 2022 waren hier 88 medewerkers werkzaam.

Jan-Jaap van Os (mede-oprichter en CTO van Exasun) toont Kristie Dekkers (Investment Associate bij Invest-NL) een voorbeeld van de Building Integrated Photo Voltaic (BIPV) zonnepaneel-oplossingen van Exasun

Hoogtepunten 2022

Een selectie hoogtepunten van Invest-NL en de ondernemingen en fondsen met wie we samenwerken aan een duurzamer en innovatiever Nederland.

Januari

Investing in de circulaire bio-economie via het European Circular Bioeconomy Fund

Het fonds richt zich op kapitaalintensieve Europese innovatieve scale-ups en vergroot zo de financieringsmogelijkheden in de circulaire bio-economie.

Februari

Investing in het Circular Plastics Fund I van Infinity Recycling

Een investering in een first-of-a-kind nichefonds dat investeert in bedrijven die onbewezen technologie ontwikkelen in een markt waar wetgeving vaak nog ontbreekt en waar iedereen wel iets van vindt.

Maart

Investing in ambitieuze DeepTech start-ups via het Imec.Xpand Fund II

Het Leuvense Imec, toonaangevende innovatiehub in nano-elektronica en digitale technologieën, investeert in bedrijven met unieke technologie die zich in een risicovolle fase bevinden waarvoor relatief weinig kapitaal beschikbaar is.

April

Introductie Cable Pooling met Energieopslag

Nieuwe overeenkomst maakt snellere groei duurzame energieoplossingen mogelijk. Op een steeds voller elektriciteitsnet stelt het duurzame energieproducenten in staat één aansluiting te delen voor wind-, zon- én opslagprojecten.

Mei

Investing in Nederlandse medtech en digital health bedrijven via NextGen Ventures Fund II

Het fonds investeert in early stage bedrijven en heeft een voorkeur voor data-gedreven innovaties die bijdragen aan betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg. Het mogelijk maken van klinische studies en marktintroducties helpt de introductie van zorginnovaties versnellen.

Juni

Rinke Zonneveld benoemd als nieuwe CEO van Invest-NL

Vanaf 1 september 2022 treedt Rinke Zonneveld officieel in dienst. Samen met ondernemers, co-investeerders en vele private en publieke partners wil Rinke graag de schouders zetten onder de grote maatschappelijke transitie waar ons land voor staat.

Juli**Investing in Thorizon tegen achtergrond van maatschappelijke discussie over kernenergie**

Wel of niet inzetten op kernenergie om afscheid te kunnen nemen van fossiele brandstoffen? De 'Thorium gesmolten zout reactor' van Thorizon gebruikt langlevend kernafval en het ruim voorradige metaal Thorium als brandstof.

Augustus**Investing in Elestor: Invest-NL voor de eerste keer als co-lead investor actief**

Samen met de corporate venture capital-tak van het Noorse Equinor gaf Invest-NL leiding aan een consortium dat verder bestond uit Koninklijke Vopak, Somerset Capital Partners en EIT InnoEnergy. Het Nederlandse Elestor richt zich op langdurige energieopslag.

September**Fastlane alumni Rival Foods haalt € 6 miljoen op**

Startup Rival Foods werkt hard aan de volgende generatie vleesvervangers. In 2021 nam het bedrijf deel aan de eerste editie van het Fastlane programma van Invest-NL en FoodValley. Met de serie A investering van € 6 miljoen wil het o.a. de eerste producten naar de markt brengen.

Oktober**Innovatieve eiwitfabriek financierbaar maken**

Samen met Fascinating en strategische partners onderzoekt Invest-NL de financierbaarheid van een innovatieve multi-purpose eiwitfabriek in Groningen. Deze first time en kapitaalintensieve eiwitfabriek stelt eiwit-pioniers in staat hun productiecapaciteit te vergroten en zo de eiwittransitie te versnellen.

November**Investing SeaQurrent illustreert toename aantal co-investeringen met ROM's**

De investering in het innovatieve getijde-energie bedrijf SeaQurrent laat zien dat bij kapitaalintensieve investeringen de ROM's en Invest-NL steeds vaker co-investeren.

December**Uitreiking Windmolen awards tijdens Investival**

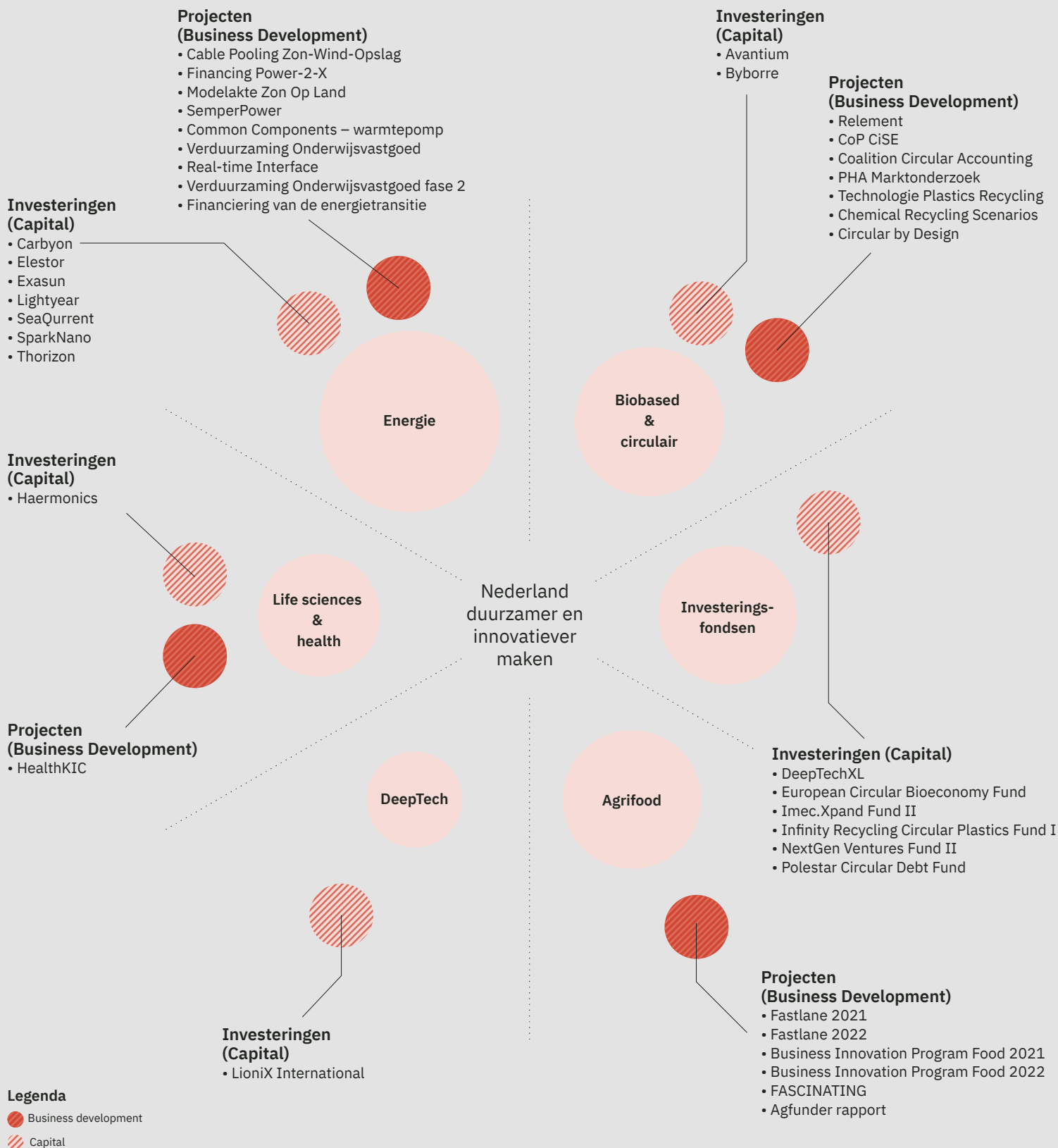
Voor de eerste maal werden tijdens het Investival (kerstfeest) de jaarlijkse Windmolen awards uitgereikt aan de Invest-NL medewerkers die volgens hun collega's de vijf cultuurwaarden van Invest-NL het meest representeren. **#Durf #Bevlogen #Professioneel #Samen #Toekomstgericht**

2. Verslag activiteiten 2022

Impact creëren; thematisch overzicht investeringen en projecten 2022

Het jaar 2022 was het derde boekjaar van Invest-NL waarin Business Development activiteiten en financieringen hebben plaatsgevonden. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten in het jaar 2022 weergegeven.

In onderstaande afbeelding staan de belangrijkste Business Development activiteiten van 2022 weergegeven. Invest-NL Business Development vergroot de investeringsbereidheid door het wegnemen van knelpunten die groei en opschaling in de weg staan. Marktonderzoek is de start van nieuwe marktontwikkeling. Door markt kennis te ontwikkelen worden risico's inzichtelijk, kunnen waarde ketens in kaart gebracht worden, ontbrekende schakels gesignaleerd worden en kunnen coalities worden gesmeed om projecten te initiëren en realiseren. Daarom zal marktonderzoek- en ontwikkeling een belangrijke rol blijven spelen in de werkzaamheden van Invest-NL Business Development. Er waren in 2022 met name veel werkzaamheden vereist ten aanzien van marktonderzoek om tot een finale propositiebegeleiding en/of productontwikkeling te komen, waardoor ondernemingen en projecten zelfstandig de financiering hebben rondgekregen. Wanneer dit niet het geval is kan, op basis van de opgedane kennis, proposities begeleid worden en/of additioneel financieel instrumentarium worden opgezet. Eind 2022 heeft Invest-NL Business Development 31 marktontwikkeling, 10 propositiebegeleiding en 15 productontwikkeling producten in uitvoering.

Business Development

	Gerealiseerd			Waarvan gericht op een carbon-neutrale en/of een circulaire economie			Werk in uitvoering per jaareinde	Waarvan gericht op een carbon-neutrale en/of een circulaire economie
	2022	2021	2020	2022	2021	2020	2022	2022
Productontwikkeling	2	3	4	2	2	1	15	7
Propositiebegeleiding	5	7	5	5	5	4	10	10
Marktontwikkeling	16	12	8	13	10	6	31	24

De complete lijst van gerealiseerde projecten in 2022 is in onderstaande tabel weergegeven.

Afgeronde opdrachten per ultimo 2022

	Naam project		SDG	Additionele SDG ¹
Productontwikkeling	Modelovereenkomst Cable Pooling Zon-Wind-Opslag	Ontwerp modelovereenkomst cable-pooling zodat meerdere duurzame energieprojecten gebruik kunnen maken van dezelfde netaansluiting (t.b.v. capaciteitsverhoging duurzame energie en verbeterde grid connection, wat leidt tot toegang naar financiering)	13	7
	Modelakte Zon Op Land	Gestandaardiseerde modelakte voor financiering van solar-on-land projecten (t.b.v. versnelling van de investeringsbeslissing)	13	7
Propositiebegeleiding	FTR Outsource Demonstration for Biobased Chemistry - Relement	Strategie-ontwikkeling om de eerste financiële obstakels weg te nemen, door uitbesteding van de demonstratie stap om de eerste 'launching customers' te contracteren	12	

Resultaten 2022

	Naam project		SDG	Additionele SDG ¹
	Fastlane 2022	Accelerator programma om de groei van jonge ondernemingen in de agrifoodsector te versterken om zo financiers aan te trekken	12, 13	
	Business Innovation Program Food 2022	Programma voor het verder professionaliseren en ontwikkelen van een nieuw verdienmodel voor ondernemers in de agrifoodsector	12, 13	
	Financing Power-2-X	Onderzoek en begeleiding van ondernemingen en projecten. Ontwikkeling van waardemodellen van flexibele inzet van langetermijn energieopslag en conversietechnologie	13	7
	SemperPower	Energieopslagsysteem (EOS) dat de functionaliteit van de distributie netbeheerder aanvult door de capaciteit te verhogen met lithiumbatterijopslag	13	7
Marktontwikkeling	CoP CISE – Sustainable Finance Lab	Financieel innovatieplatform om de circulaire service-economie te stimuleren	12	
	PD Coalition Circular Accounting - Final paper	Onderzoek en overzicht van belemmeringen die accountants tegenkomen binnen circulaire businessmodellen	12	
	PD PHA Marktonderzoek	Roadmap voor de marktkansen van de verschillende soorten PHA-materialen om zo de markt te ontwikkelen van bio based materials	12	
	Technologie Plastics Recycling	Best practices en nieuwe technologieën op het gebied van plastics recycling	12	
	Chemical Recycling Scenarios	Benodigheden om capaciteit van chemische recycling van plastics op te zetten om Nederland 100% circulair te maken	12	
	Circular by Design	Versnellingsprogramma's voor circulaire bedrijven bij het opstellen van hun circulaire businesscase	12	
	FASCINATING	Ontwikkeling hoogwaardige proteïne productiefaciliteit i.s.m. consortium	12, 13	15
	Fastlane 2021	Acceleratorprogramma om de groei van jonge ondernemingen in de agrifoodsector te versnellen	12	15
	Business Innovation Program Food 2021	Versnellingsprogramma gericht op het ontwikkelen van een nieuw verdienmodel voor ondernemers in de agrifoodsector	12, 13	15
	Agfunder rapport	Addendum gericht op innovaties waar meer financiering beschikbaar moet komen om financieringsgaten binnen de sector te dichten	12, 13	15
	Common Components - warmtepomp	Gezamenlijke ontwikkeling van alle marktpartijen in warmtepompmarkt binnen Europa	13	7
	HealthKIC	Professionele ondersteuning en begeleiding van HealthKIC bij het opzetten van een concrete financieringsvraag voor een innovatief zorgmodel	3	
	PD Verduurzaming Onderwijsvastgoed	Onderzoek naar de ontwikkeling van een programmatische aanpak voor de verduurzaming van onderwijshuisvesting	12, 13	

Resultaten 2022

Naam project		SDG	Additionele SDG ¹
Verduurzaming Onderwijsvastgoed fase 2	Ontwikkelen van een programmatische aanpak voor de verduurzaming en circulair maken van onderwijshuisvesting	12, 13	
Real-time Interface	Real-time Interface ¹ biedt netbeheerders een regelingsoptie op basis van werkelijke netbelasting om overbelasting te voorkomen	12	
Financiering van de energietransitie	Partner bij jaarlijks event waarbij 'financierbaar maken van' centraal staat	13	7

¹ Invest-NL levert een primaire bijdrage aan SDG 3, 8, 9, 12 en 13 door middel van zijn Business Development en Capital activiteiten. Daarnaast leveren de individuele bedrijven, fondsen of projecten ook een bijdrage aan deze additionele SDG.

Resultaten 2022

In onderstaande tabel wordt het aantal investeringen die in 2022 vanuit Invest-NL Capital zijn gedaan toegelicht.

Capital

	Investeringsaanvragen ontvangen	Goedgekeurd	Gecommitteerd	Waarvan gericht op een carbon-neutrale en/of een circulaire economie
2022	151	27	25	15
2021	142	24	23	11
2020	422	13	10	2

In 2022 is het aantal investeringsaanvragen met 6% toegenomen ten opzicht van het aantal in 2021. 151 aanvragen zijn ontvangen, aan 25 hiervan is gecommitteerd¹. Vrijwel alle investeringsaanvragen zijn afkomstig van het innovatieve MKB of van fondsen die zijn gericht op MKB-financiering. Redenen voor het niet (verder) in behandeling nemen van investeringsaanvragen liggen o.a. in het feit dat Invest-NL aanvullend dient te zijn aan de markt en de regionale ontwikkelingsmaatschappijen. Als zij kunnen financieren is er geen rol voor Invest-NL. Daarnaast moet er sprake zijn van een positieve business case die tot doel heeft maatschappelijke impact te maken, passend bij de gebieden waar Invest-NL kennis van heeft. Ook kan het voorkomen dat de aanvrager zelf de aanvraag (tijdelijk) stopzet, omdat (financierings)plannen veranderen.

¹ Het totale aantal committeringen in 2022 betreft 25 waarvan 19 in portfoliobedrijven en 6 in fondsen.

Resultaten 2022

In 2022 is € 160 miljoen gecommiteerd aan investeringen, waarvan € 137 miljoen is gecommiteerd aan nieuwe portfoliobedrijven en nieuwe fondsmandaten en € 23 miljoen is gecommiteerd aan bestaande portfoliobedrijven. In onderstaande tabel worden de investeringen in 2022 weergegeven.

Committeringen 2022 (in €)

	Nieuwe vs. additionele committeringen	Instrument	Gecommiteerd investeringsvolume	SDG	Additionele SDG ¹
Byborre	Nieuw	Aandelenbelang	5.000.000	12, 13	6
Carbyon	Nieuw	Converteerbare lening	3.000.000	12, 13	
Elestor	Nieuw	Aandelenbelang	8.598.663	12, 13	7
Elestor	Nieuw	Lening	6.400.000	12, 13	7
Exasun	Nieuw	Aandelenbelang	3.500.000	12, 13	7
Haermonics	Nieuw	Aandelenbelang	1.000.000	3	
Lightyear	Nieuw	Converteerbare lening	25.000.000	12, 13	7
LioniX International	Nieuw	Aandelenbelang	1.000.000	9	
SeaCurrent	Nieuw	Aandelenbelang	1.000.000	13	7
SparkNano	Nieuw	Aandelenbelang	1.000.000	12, 13	7
Thorizon	Nieuw	Aandelenbelang	1.500.000	12, 13	7
Totaal gecommiteerde investeringen in nieuwe portfoliobedrijven			56.998.663		
DAB	Additioneel	Converteerbare lening	488.000	12, 13	
DOTT	Additioneel	Aandelenbelang	1.046.239	12, 13	11
EclecticIQ	Additioneel	Aandelenbelang	1.000.000	9	
Effect Photonics	Additioneel	Aandelenbelang	596.093	9	
Effect Photonics	Additioneel	Aandelenbelang	549.691	9	
Microsure	Additioneel	Lening	500.000	3	
Microsure	Additioneel	Converteerbare lening	500.000	3	
Nearfield Instruments	Additioneel	Converteerbare lening	7.000.000	9	
PMC	Additioneel	Converteerbare lening	1.200.000	12, 13	
PMC	Additioneel	Lening	150.000	12, 13	
SCW Systems	Additioneel	Aandelenbelang	6.100.000	12, 13	7
ViCentra	Additioneel	Converteerbare lening	4.233.333	3	
Totaal gecommiteerde investeringen in bestaande portfoliobedrijven			23.363.356		
Totaal gecommiteerde directe investeringen			80.362.019		

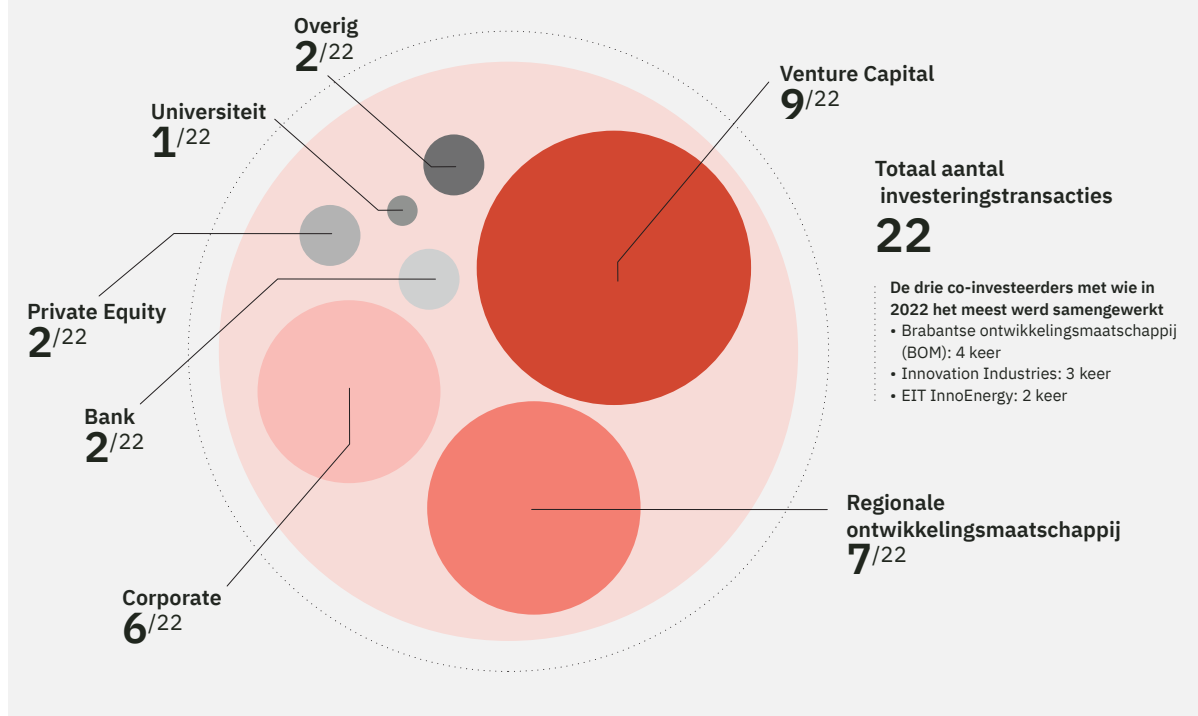
¹ Invest-NL levert een primaire bijdrage aan SDG 3, 8, 9, 12 en 13 door middel van zijn Business Development en Capital activiteiten. Daarnaast leveren individuele bedrijven, fondsen of projecten ook een bijdrage aan deze additionele SDG.

Resultaten 2022

Fondscommitteringen 2022 (in €)

	Nieuwe vs. additionele committeringen	Instrument	Gecommitteerd investeringsvolume	SDG
European Circular Bioeconomy Fund	Nieuw	Fondsmandaat	10.000.000	12
Infinity Recycling Circular Plastics Fund I	Nieuw	Fondsmandaat	15.000.000	12
Imec.Xpand Fund II	Nieuw	Fondsmandaat	10.000.000	9
NextGen Ventures Fund II	Nieuw	Fondsmandaat	5.000.000	3
DeepTechXL	Nieuw	Fondsmandaat	15.000.000	9
Polestar Circular Debt Fund	Nieuw	Fondsmandaat	25.000.000	12, 13
Totaal fondscommitteringen			80.000.000	

Samenwerking met co-investeerdere bij directe investeringen in 2022

Resultaten 2022

Met de gedane investeringen in 2022 wordt het investeringsportfolio van Invest-NL steeds omvangrijker. In de volgende tabel staan alle directe en indirecte financieringen per ultimo 2022 in alfabetische volgorde genoemd.

Verderop in het hoofdstuk 'Materialiteit en impact' wordt verder ingegaan op de maatschappelijke impact van onze investeringen.

Directe en indirecte financieringen per ultimo 2022

	Instrument	Gecommitteerd investeringsvolume	SDG	Additionele SDG ¹
Avantium	Lening	30.000.000	12, 13	
Black Bear Carbon	Converteerbare lening	2.500.000	12, 13	
Byborre	Aandelenbelang	5.000.000	12, 13	6
CapitalT	Fondsmandaat	5.000.000	9	
Carbyon	Converteerbare lening	3.000.000	12, 13	
DAB	Converteerbare lening	1.488.000	12, 13	
DeepTechXL	Fondsmandaat	15.000.000	9	
Delft IMP	Aandelenbelang	5.000.000	12, 13	
DOTT	Aandelenbelang	10.046.239	12, 13	11
Dutch Alternative Credit Instrument (DACI)	Fondsmandaat	100.000.000	8	
Dutch Future Fund (DFF)	Fondsmandaat	150.000.000	8, 9	
Dutch Security Tech Fund (DSTF)	Fondsmandaat	5.000.000	9	
EclecticIQ	Aandelenbelang	5.000.000	9	
EFFECT Photonics	Aandelenbelang	6.145.124	9	
EIF aandelenbelang	Aandelenbelang	6.211.190	8	
EIF Co Invest	Fondsmandaat	20.000.000	8	
ETFF PMC	Financiële garantie	6.621.053	12, 13	
ETFF BSB	Financiële garantie	3.537.000	13	7
Elestor	Aandelenbelang	8.598.663	12, 13	7
Elestor	Lening	6.400.000	12, 13	7
European Circular Bioeconomy Fund	Fondsmandaat	10.000.000	12	
Exasun	Aandelenbelang	3.500.000	12, 13	7
Haermonics	Aandelenbelang	1.000.000	3	
Imec.Xpand Fund II	Fondsmandaat	10.000.000	9	
Infinity Recycling Circular Plastics Fund I	Fondsmandaat	15.000.000	12, 13	
Innovation Industries Fund II	Fondsmandaat	10.000.000	9	
ISA Pharmaceuticals	Converteerbare lening	8.000.000	3	

Resultaten 2022

	Instrument	Gecommitteerd investeringsvolume	SDG	Additionele SDG ¹
LeydenJar Technologies	Aandelenbelang	5.000.000	12, 13	7
Lightyear	Converteerbare lening	25.000.000	12, 13	7
LioniX International	Aandelenbelang	1.000.000	9	
Microsure	Converteerbare lening	1.850.000	3	
Microsure	Lening	500.000	3	
Nearfield Instruments	Aandelenbelang	3.500.000	9	
Nearfield Instruments	Converteerbare lening	7.000.000	9	
Nearfield Instruments	Lening	7.000.000	9	
NextGen Ventures Fund II	Fondsmandaat	5.000.000	3	
Onera Technologies	Aandelenbelang	3.500.000	3	
Onward Medical	Aandelenbelang	10.000.000	3	
PMC	Converteerbare lening	1.200.000	12	
PMC	Lening	150.000	12	
Polestar Circular Debt Fund	Fondsmandaat	25.000.000	12, 13	
Protix	Aandelenbelang	5.000.000	12, 13	15
Protix	Converteerbare lening	7.500.000	12, 13	15
SCW Systems	Aandelenbelang	21.100.000	12, 13	7
SeaCurrent	Aandelenbelang	1.000.000	13	7
SparkNano	Aandelenbelang	1.000.000	12, 13	7
ThORIZON	Aandelenbelang	1.500.000	12, 13	7
Umincorp	Aandelenbelang	3.005.382	12	
Umincorp	Lening	6.000.000	12	
Unovis NCAP Fund II	Fondsmandaat	10.000.000	12, 13	
ViCentra	Aandelenbelang	4.000.000	3	
ViCentra	Converteerbare lening	9.233.333	3	
Totaal		617.085.983		

¹ Invest-NL levert een primaire bijdrage aan SDG 3, 8, 9, 12 en 13 door middel van zijn Business Development en Capital activiteiten. Daarnaast leveren individuele bedrijven, fondsen of projecten ook een bijdrage aan deze additionele SDG.

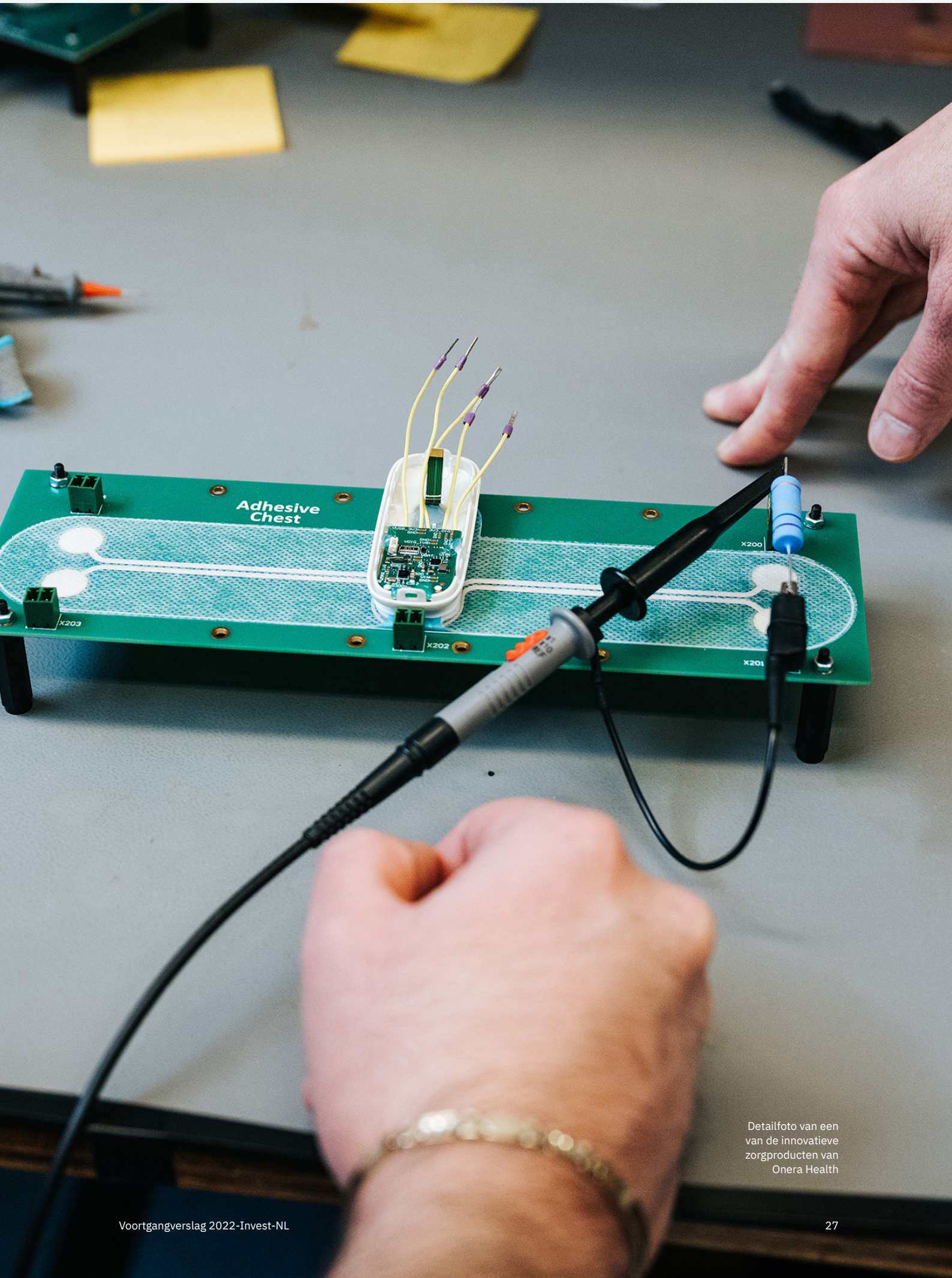
Resultaten 2022

In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel gelden Invest-NL reeds geïnvesteerd heeft in de indirecte investeringen (fondsen). Daarbij is tevens, op basis van de meest recente informatie ontvangen van de fondsmanager, aangegeven hoeveel het fonds daadwerkelijk inmiddels in Nederland heeft geïnvesteerd in bedrijven. Voor alle fondsen zullen deze cijfers de komende jaren nog verder stijgen, waarbij Invest-NL verwacht dat voor iedere fondsinvestering ruim meer dan twee maal de investering van Invest-NL in Nederland geïnvesteerd zal worden.

Fondsinvesteringen cumulatief (in €)

	Totaal gecommitteerd door Invest- NL per 31-12-2022	Nominaal geïnvesteerd door Invest-NL per 31-12-2022	Investeringen door fonds in Nederland obv laatst beschikbare opgave van fondsmanager	SDG	Additionele SDG ¹
CapitalT	5.000.000	2.230.991	4.992.409	9	
DeepTechXL	15.000.000	846.467	4.250.000	9	
Dutch Alternative Credit Instrument (DACI)	100.000.000	12.842.649	47.735.747	8	
Dutch Future Fund (DFF)	150.000.000	27.419.110	127.193.482	8	
Dutch Security Tech Fund (DSTF)	5.000.000	2.613.344	10.995.000	9	
EIF Co Invest	20.000.000	10.318.661	22.433.638	8	
European Circular Bioeconomy Fund	10.000.000	1.602.447	11.695.432	12	
Imec.Xpand Fund II	10.000.000	500.000	-	9	
Infinity Recycling Circular Plastics Fund I	15.000.000	4.931.491	6.673.636	12	
Innovation Industries Fund II	10.000.000	4.374.983	112.343.000	9	
NextGen Ventures Fund II	5.000.000	387.934	3.575.150	3	
Polestar Circular Debt Fund	25.000.000	23.875	-	12, 13	
Unovis NCAP Fund II	10.000.000	5.840.402	11.177.907	12, 13	15
Totaal	380.000.000	73.932.354	363.065.401		

¹ Invest-NL levert een primaire bijdrage aan SDG 3, 8, 9, 12 en 13 middels zijn Business Development en Capital activiteiten. Daarnaast leveren individuele bedrijven, fondsen of projecten ook een bijdrage aan deze additionele SDG.

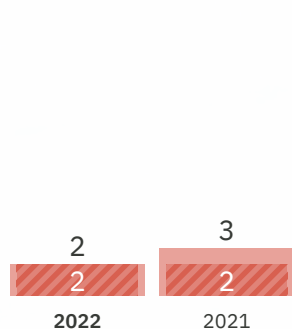
Detailfoto van een van de innovatieve zorgproducten van Onera Health

Prestaties en kerncijfers 2022

Business Development

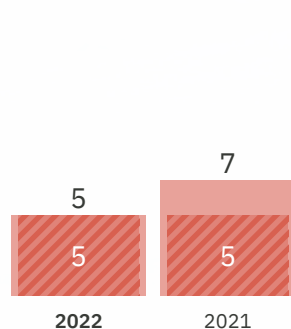
(in aantallen)

Productontwikkeling

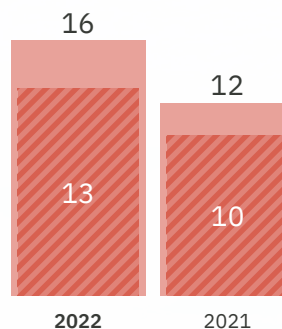
▼ -33%

Propositiebegeleiding

▼ -29%

Marktontwikkeling

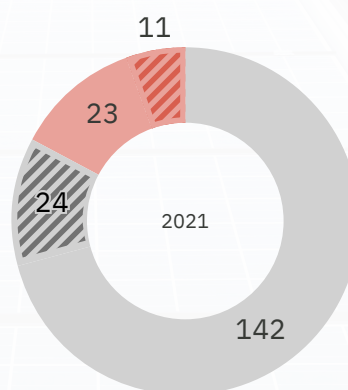
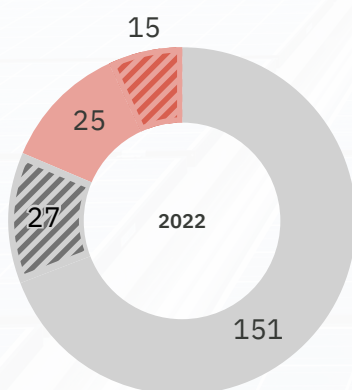

▲ 33%

Waarvan gericht op een carbon-neutrale en/of een circulaire economie

Capital

(in aantallen)

Investeringsaanvragen ontvangen

Goedgekeurd

Gecommitteerd

Waarvan gericht op een carbon-neutrale en/of een circulaire economie

Kerncijfers 2022

(in € miljoen, tenzij anders aangegeven)	2022	2021	2020
Impact			
R&D uitgaven van portfoliobedrijven	260	160 ¹	47
R&D uitgaven van portfoliobedrijven - aan Invest-NL toe te schrijven	27	20 ¹	15
Fte's werkzaam bij portfoliobedrijven (in aantal fte's)	5.260	3.091 ¹	404
Fte's werkzaam bij portfoliobedrijven - aan Invest-NL toe te schrijven (in aantal fte's)	367	253 ¹	123
Vermeden CO ₂ door portfoliobedrijven (in ton) ²	73.318	50.587 ¹	-
Vermeden CO ₂ door portfoliobedrijven - aan Invest-NL toe te schrijven (in ton) ²	3.888	1.747 ¹	-
Medewerkers Invest-NL (in aantal fte's)	94	78	63
Ziekteverzuim	4,8%	4,6%	1,9%
Financiële kengetallen			
Balanstotaal	318	185	52
Gestort kapitaal	350	175	50
Begroot totaal kapitaal	1.667	1.667	1.667
Nettoresultaat	-48,5	1,3	-6
Gecommitteerd volume nieuwe investeringen in boekjaar	137	119	241
Gecommitteerd volume uitbreiding bestaande investeringen in boekjaar	23	17	-
Gecommitteerd investeringsvolume in boekjaar totaal	160	136	241
Gecommitteerd investeringsvolume cumulatief	617	457	241
Gecommitteerd aan directe investeringen cumulatief	237	157	56
Gecommitteerd aan fondsen cumulatief	380	300	185
Waarde uitgekeerde portefeuille in boekjaar	220	134	22
Gemobiliseerd kapitaal directe investeringen in boekjaar	304	366	45
Gemobiliseerd kapitaal fondsen in boekjaar ³	280	755	20
Totaal gemobiliseerd kapitaal in boekjaar	584	1.121	65
Aangetrokken Europees kapitaal/garanties in boekjaar	106	117	176

1 Deze cijfers zijn aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2021 vanwege voortschrijdend inzicht bij de portfoliobedrijven. Zie de paragraaf 'Impact meten' in het hoofdstuk 'Over dit verslag' voor de toelichting.

2 Gestart met rapporteren per 2021.

3 In 2021 is er veel aan commitments gemobiliseerd met name door DFF, in 2022 is er meer daadwerkelijk geïnvesteerd onder de gemobiliseerde commitments. Hiermee is de toename van de gemobiliseerde commitments beperkt. In totaal is per jaareinde 2022 bijna 2 miljard gemobiliseerd.

Flow batterijen van groot belang voor duurzaam elektriciteitssysteem

Goedkope en langdurige opslag van duurzaam opgewekte energie is een essentieel onderdeel van de energietransitie. Met een van de grootste Nederlandse investeringsrondes in climate tech van 2022 tonen Invest-NL en Elestor beiden hun commitment om grote stappen te zetten richting een duurzaam electriciteitssysteem.

Guido Dalessi (CEO van Elestor) en Diederik Apotheker (Thema Expert Next Generation Power bij Invest-NL) werkten in 2022 samen om de technologie eenvoudiger, robuuster en goedkoper te maken. Hun samenwerkingsverhaal gaat over o.a. *Long Duration Energy Storage* (LDES) en het opschalen van kapitaalintensieve ondernemingen.

Even voorstellen

Guido: “Als een van de eerste investeerders ben ik al sinds 2015 betrokken bij Elestor. Samen met Wiebrand Kout (founder en CTO) en Hylke van Bennekom (COO) vormen we de directie van Elestor. Ik ben opgeleid als natuurkundige en heb in een vorig leven een high-tech bedrijf van early stage tot wereldmarktleider gebracht.”

Diederik: “Ik ben sinds 2020 werkzaam bij Invest-NL. Vanuit business development houd ik me bezig met de energietransitie. Specifiek richt ik me op alles wat met elektriciteit te maken heeft: nieuwe technologie, opwek, transport & distributie, opslag en conversie.”

Wat maakt de flow batterij van Elestor bijzonder?

Guido: “Grote schommelingen moeten worden opgevangen met batterijsystemen. Goedkope opslag van energie is daarmee een essentieel onderdeel van de energietransitie. Het maximaliseert de opbrengsten van zon en wind, ontsluit het net, en faciliteert de benodigde snelle groei van duurzame opwek.

Tot recent ging dat vooral om batterijen die tot enkele uren konden overbruggen. Maar inmiddels groeit de behoefte om gedurende langere periodes (recente analyses tonen aan tot 130 uur) aan

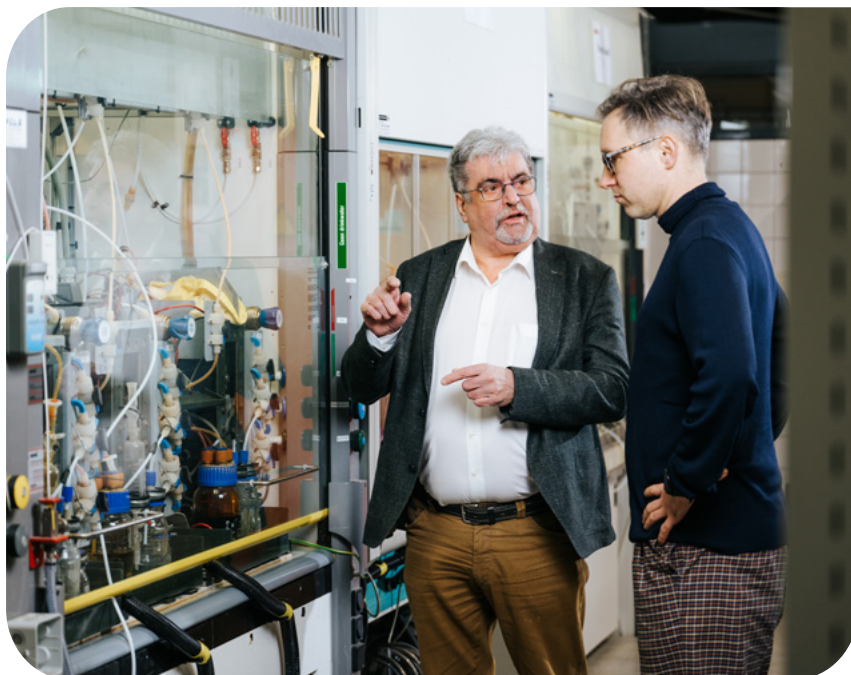
reserves te hebben. Long Duration Energy Storage (LDES) is daarom essentieel om een betrouwbaar elektriciteitssysteem te krijgen.”

Diederik: “De oplossing van Elestor is uniek in zijn schaalbaarheid. Electriciteitsopslag wordt enorm belangrijk. Elestor heeft een technologie die een gat vult in de energietransitie naar volledig duurzame bronnen. Met de flow batterijen van kun je elektriciteit lang en goedkoop opslaan.

Daarnaast zijn de actieve materialen die Elestor in haar flow batterijen gebruikt, waterstof en waterstofbromide, goedkoop en in grote hoeveelheden beschikbaar. Elestor maakt hierdoor geen gebruik van schaarse kritische materialen (CRMs). Guido en zijn team hebben een zeer scherpe focus op circulariteit. Het ontwerp, de keuze van het materialen, in alles let Elestor op de beschikbaarheid en terugwinbaarheid van materialen. Dit is ook commercieel van groot belang. Het is de manier om overtuigend te kunnen claimen dat jouw technologie in de toekomst betaalbaar blijft en kosten omlaag kunnen.”

Wat heeft je verrast in de samenwerking tussen Elestor en Invest-NL?

Guido: “Naast de formele voortgangsrapportages, is er regelmatig informeel contact over allerlei business gerelateerde zaken. Daar hecht ik

“Het signaal vanuit Invest-NL dat zij bereid waren een fors deel van de financiering in te vullen verlaagde de drempel voor nieuwe investors om in te stappen.”

veel waarde aan. Verder heeft Invest-NL een steeds betere presence door nieuwe initiatieven. Dat heeft mij positief verrast. Behalve een investeerder, ontplooit Invest-NL diverse initiatieven door bijvoorbeeld markt analyses zoals het recente ‘Financing Power-2-X onderzoek’; een analyse van het verdienmodel in de diverse elektriciteitsmarkten van een 5-tal technologieën. Ook het concrete aanbod van Invest-NL voor support bij het contactleggen met specifiek doelgroepen is voor Elestor erg waardevol gebleken.”

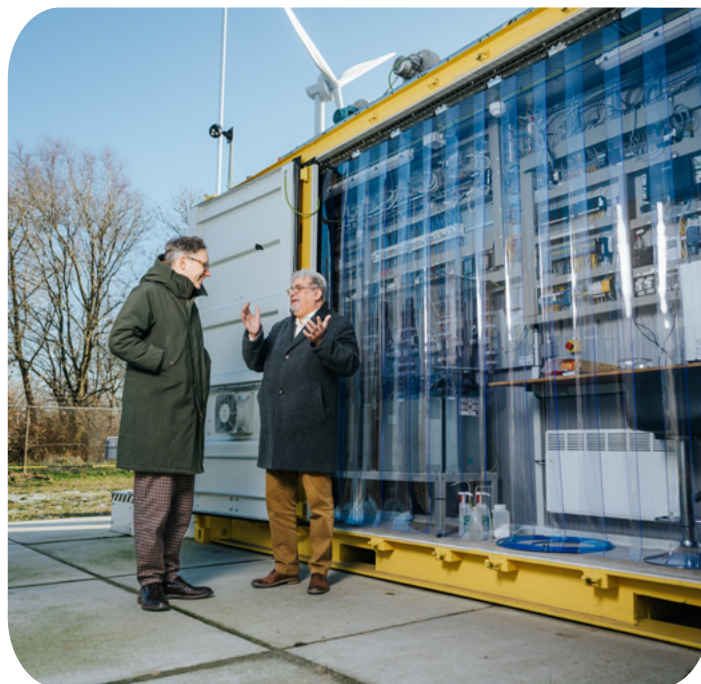
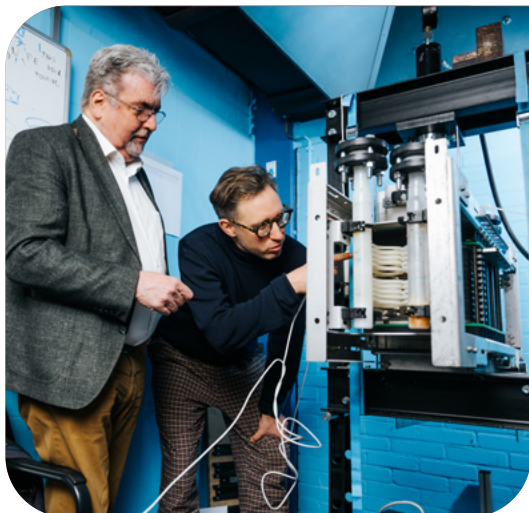
Diederik: “Onderdeel van onze werkwijze is dat we diepgaand de impact van de onderneming in kaart brengen. We kwantificeren CO² besparing en circulariteit en begeleiden het bedrijf hier dan ook verder bij. Voor veel ondernemingen in onze portfolio is dit nog niet de kern van hun propositie. Elestor echter heeft van alle ondernemingen die Invest-NL hierin heeft begeleid het snelst en volledigste beeld op circulariteit kunnen geven. En dacht daarbij al na over een verbetering

hiervan over 20 jaar. De precisie en volledigheid was ongekend. Deze sterke visie op circulariteit draagt bij aan de overtuiging dat Elestor op lange termijn tegen lage kosten hun producten kunnen produceren.”

‘Financierbaar maken wat niet financierbaar lijkt’ staat bij Invest-NL centraal. Hoe komt dit terug in Elestor’s Serie A investering van € 30 miljoen?

Guido: “We zijn een relatief jong bedrijf dat een nieuwe technologie heeft ontwikkeld en waarvan de producten een levensduur van 15-20 jaar hebben. Daarmee heeft Elestor nogal wat te bewijzen. Weliswaar is de behoefte aan deze technologie inmiddels evident en bestond er veel interesse vanuit potentiële investors, tegelijk is de technologie nieuw en moet zich nog in de markt bewijzen, maar is er ook behoorlijk kapitaal nodig om de benodigde groei te financieren. Dat is een lastige combinatie.

Precies daar heeft Invest-NL een heel belangrijke, mogelijk cruciale, rol gespeeld.”

Diederik: “Elestor is een kapitaalintensieve onderneming waar in een vroege fase relatief grote investeringen nodig zijn om snel te kunnen opschalen. Dat vergt dus ook veel samenwerking met andere leden van het consortium van bestaande en toetredende investeerders. Vanuit Invest-NL herkenden we de strategische waarde al vroeg. Invest-NL kan dan ook snel een commitment afgeven dat we klaar staan om aan deze ronde mee te doen. Dat geeft andere investeerders het vertrouwen en heeft bijgedragen aan het vormen van het consortium.”

Hoe typeren jullie de onderlinge samenwerking?

Diederik: “Goed. Bij Invest-NL begrijpen we graag waar we in investeren. Guido en het hele team van Elestor hebben echt de tijd genomen om ons een goed inzicht te geven in o.a. de technologie, de operatie, en het business plan.”

Guido: “Ik ervaar de samenwerking met Diederik als zeer prettig, open, informeel. Hij support Elestor waar hij kan.”

Waar droom je over als het gaat over nog meer impact maken in 2023 (en verder)?

Diederik: “Ik wens dat het lukt om onder constante innovatie de exponentiële groei van duurzame technologie te kunnen doorzetten. Wereldwijd. En met enige vorm van rechtvaardigheid. En wel zo snel om catastrofale *feedback loops* in het klimaat systeem te kunnen voorkomen. Ik voel de dreiging van onomkeerbare klimaatverandering.”

Guido: “Het gewenste toekomstbeeld voor over 10 jaar gaat over een samenleving die grote stappen gezet heeft in het verduurzamen van de maatschappij, op diverse gebieden. Energie is er daar één van. Elestor wil daaraan een belangrijke bijdrage leveren door het introduceren van een goedkope, grootschalige opslagtechnologie, zodat elektriciteitsopslag een interessant verdienmodel wordt.”

Strategie en voortgang

Financierbaar maken wat niet financierbaar lijkt

Dit is wat Invest-NL doet. Onze missie, visie en strategie komen daaruit voort en dragen daaraan bij. In dit hoofdstuk lichten we onze strategie en de voortgang in 2022 toe.

Onze strategische focus

Onze missie en visie hebben we vertaald in het strategisch plan 2021-2025 (voor toelichting missie en visie: zie hoofdstuk 3). Uitgangspunt van onze strategie is dat wij de hoogste prioriteit geven aan het financierbaar maken van de transitie naar een carbon-neutrale en circulaire economie. Daarnaast is kapitaal vrijgemaakt om te investeren in specifieke thema's en (innovatief) MKB. Wij hebben in 2021 vijf leidende thema's geïdentificeerd:

Energy/Ventures

Financieren van start- en scale-ups met innovatieve technologie, bijvoorbeeld op het gebied van opwek en opslag van duurzame energie.

Energy/Projects

Financieren van multistakeholderprojecten, bijvoorbeeld rond de distributie van energie.

Bio/Circulair

Financieren van bedrijven die actief zijn in de bio- en circulaire economie met een bijzondere belangstelling voor bioplastics en kritische materialen.

AgriFood

Financieren van bedrijven die bijvoorbeeld bijdragen aan de eiwittransitie en de circulaire landbouw.

Life Sciences & Health

Met name gericht op het financierbaar maken van en investeren in innovaties die zorgen voor het voorkomen, vervangen of verplaatsen van dure zorg.

Strategie en voortgang

Impact, de Sustainable Development Goals en ESG

Wij hebben onze impactdoelen geformuleerd aan de hand van de UN Sustainable Development Goals (SDGs). Invest-NL heeft een investeringsafbakening opgesteld, waarmee we ons totaal begrote kapitaal van € 1,7 miljard alloceren aan onze voornaamste impactdoelstellingen. Een significante bijdrage aan deze impactdoelstellingen is een vereiste voor bedrijven en fondsen om in aanmerking te komen voor een investering van Invest-NL.

Daarbij is ons in 2021 ontwikkelde impactkader leidend. Invest-NL draagt via haar impactdoelstellingen bij aan de volgende SDG's:

SDG 13: Klimaatactie

SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie

SDG 3: Goede gezondheid en welzijn

SDG 8: Eerlijk werk en economische groei

SDG 9: Industrie, innovatie en infrastructuur

Naast onze ambitie op het maken van positieve impact is ook het in kaart brengen en adresseren van potentiële negatieve impact een onderdeel van onze werkwijze. We letten daarbij op potentiële negatieve effecten van de investering op milieu en maatschappij, maar ook op mogelijke (toekomstige) financiële risico's voor de investering ten gevolge van bepaalde sociale- en milieurisico-factoren. Dit hebben wij vastgelegd in ons impact- en ESG-beleid dat wordt toegelicht in de hoofdstukken 'Materialiteit en impact' en 'Ons impact- en ESG-beleid'.

Strategie en voortgang

Businessmodel

Invest-NL kent twee hoofdactiviteiten:

1. Het direct en indirect investeren in en financieren van ondernemingen (vanuit team Invest-NL Capital).
2. Het financierbaar maken van proposities en het ontwikkelen van nieuwe markten en financieringsinstrumenten die daarvoor nodig zijn (vanuit team Invest-NL Business Development).

Beide teams werken intensief samen rond onze vijf leidende thema's en op het gebied van DeepTech en Indirect/fondsen.

DeepTech

In samenwerking met en mede gefinancierd door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zijn we in 2022 van start gegaan met het DeepTech Fonds.

Indirect/fondsen

In samenwerking met EIF en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) ondersteunen we de non-bancaire financiering van het MKB en versterken we het aanbod van risicokapitaal voor innovatieve start- en scale-ups.

Strategische afwegingen

De positionering van Invest-NL als nationale investerings- en ontwikkelingsinstelling voor Nederland vergt een aantal strategische afwegingen die komend jaar aan de orde zijn en ook hun plek zullen krijgen in de herijking van de strategie in het tweede kwartaal van 2023. Hierin worden ook de aanbevelingen uit de tussentijdse evaluatie in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat meegenomen.

1. Direct versus indirect investeren

Invest-NL heeft het mandaat om zowel rechtstreeks te investeren in bedrijven en projecten (directe investeringen) als om dit indirect te doen via andere investeringsfondsen. Fondsinvesteringen zijn een integraal onderdeel van de Invest-NL strategie.

Invest-NL ziet fondsinvesteringen als een belangrijk middel om de toegang tot kapitaal voor innovatieve start- en scale-ups binnen de door Invest-NL gedefinieerde focussectoren te vergroten. Fondsinvesteringen dragen daarnaast bij aan het netwerk, de kennis en expertise binnen Invest-NL. Hierdoor kunnen we de markt beter bedienen en proposities sneller financierbaar maken. Keerzijde is dat we als Invest-NL minder direct invloed uitoefenen. In plaats van direct te spreken met de ondernemers en initiatiefnemers, spreken wij met de fondsmanagers die deze afwegingen namens ons maken.

Daarom hebben we de verhouding directe en indirecte investeringen verder aangescherpt. Doelstelling is dat we uiteindelijk maximaal 30% van het initieel mandaat van € 1,7 miljard in fondsen geïnvesteerd hebben. We investeren daarbij alleen in fondsen die van meerwaarde zijn voor het Nederlandse ecosysteem en alleen in fondsen die het zonder ons niet lukt om voldoende privaat kapitaal aan te trekken.

We maken bij onze fondsinvesteringen onderscheid tussen onze gezamenlijk fondsmandaten met EIF en de investeringen die wij zelf rechtstreeks doen in private investeringsfondsen.

Gezamenlijke fondsmandaten met EIF

Met EIF hebben we een tweetal fondsen opgezet:

Dutch Future Fund (DFF)

Doel is om te zorgen voor meer beschikbare middelen voor Nederlandse venture capital fondsen. Het gaat hier dus echt om het versterken van het venture capital landschap in Nederland. Wij hebben hier zelf € 150 miljoen aan gecommitteerd. EIF heeft zich eraan gecommitteerd hier nog eens minimaal € 150 miljoen bovenop te doen. Van het commitment van Invest NL was aan het einde van het derde kwartaal van 2022 ruim € 27 miljoen daadwerkelijk geïnvesteerd in DFF. EIF heeft inclusief onze middelen ruim € 127 miljoen in Nederlandse fondsen geïnvesteerd. Dus door elke euro van ons gaan er nu ruim 4 Europese euro's naar Nederlandse VC-fondsen. Dit betekent meer geld voor Life Sciences, Artificial Intelligence (AI), FinTech en impactinvesteringen. Het DFF-fondsmandaat met EIF is nagenoeg volledig gecommitteerd. In 2023 zullen we een besluit

Strategie en voortgang

moeten nemen over een eventueel vervolg en, zo ja, onder welke condities.

Dutch Alternative Credit Instrument (DACI)

Dit fonds heeft als doel niet-bancaire financiers te voorzien van de nodige middelen om het meer reguliere MKB te bedienen. Invest-NL en het ministerie van EZK hebben hier elk € 50 miljoen ingelegd en EIF ook nog eens € 100 miljoen.

Eigen fondsinvesteringen

We investeren zelf ook rechtstreeks in fondsen: onze eigen indirecte investeringen. We hebben in de eerste jaren na oprichting relatief veel fondsinvesteringen gedaan. Op die manier konden we snel tractie in de markt creëren en onszelf enige tijd gunnen voor kennisopbouw en specialisatie. Wij verwachten in de komende jaren verhoudingsgewijs steeds meer directe investeringen te gaan doen. Dit laat onverlet dat investeren in fondsen ook waarde heeft en bij ons mandaat past.

In 2022 hebben we in verschillende DeepTech-fondsen geïnvesteerd, opdat zij weer in meer Nederlandse bedrijven op het gebied van photonica, quantum of smart materials kunnen investeren. En we hebben geïnvesteerd in hele gespecialiseerde fondsen op het gebied van bijvoorbeeld plastic recycling en de e-wittransitie.

2. Samenwerking met nationale fondsen

Invest-NL verkent samen met de betrokken ministeries de mogelijkheden om samen met het Nationaal Groeifonds en mogelijk ook het Klimaatfonds financiering te kunnen aanbieden aan bedrijven en projecten. Hierbij kan op een slimme manier risicodragende financiering en zachte financiering worden gecombineerd. Het biedt zo extra mogelijkheden om financierbaar te maken wat niet financierbaar lijkt. Daarnaast is het behulpzaam voor de efficiëntere inzet van publieke middelen. Het helpt bij het slim afdekken van een eventuele onrendabele top in de financiering en uiteindelijk is dit ook goed voor de Nederlandse staatskas, omdat bij bewezen succes een deel van de middelen terug kan vloeien.

Teneinde blended finance met bijvoorbeeld het Nationaal Groeifonds en Klimaatfonds mogelijk te maken, waarbij publieke middelen voor onrendabele toppen en eerste risico's worden ingezet op een manier dat ze ook geld opleveren als de ontwikkeling slaagt, en er direct zo veel mogelijk private en revolverende financiering wordt gemobiliseerd, heeft Invest-NL een aparte dochter opgericht. Hiermee is het mogelijk de publieke middelen in te zetten via de professionele investeringsorganisatie en -expertise van Invest-NL, voor ondernemingen en projecten die innovaties en verduurzaming bevorderen. In samenwerking met deze fondsen en betrokken ministeries is de verwachting dat we in 2023 de eerste producten hiervoor zullen inrichten.

Direct of indirect investeren?

Investeren in fondsen is voor Invest-NL één van de manieren om met ons kapitaal versneld impact te kunnen maken. We hebben er bewust voor gekozen om in onze eerste twee jaren meer in te zetten op fondsinvesteringen. Zo konden we de expertise en het netwerk van bestaande fondsen in de markt inzetten om meteen vanaf de start impactvolle investeringen te kunnen doen, terwijl we tegelijkertijd onze eigen organisatie en financieringsexpertise op konden bouwen.

Aan het eind van 2021 bestond circa tweederde van onze commitments uit commitments aan fondsen, waarbij we aangaven dat het onze ambitie was om naar verhouding steeds meer directe financieringen te doen. Van de totale commitment van € 160 miljoen in 2022 bestond nog € 80 miljoen van de gedane commitments aan fondsen, wat resulteerde in een gereduceerd totaal percentage van 62% aan fondscommitments aan het einde van 2022.

We zien dat we als Invest-NL als *directe* investeerder in ondernemingen het meeste impact maken en aanvullend zijn op het bestaande financieringsaanbod. We hebben ons dan ook tot doel gesteld om maximaal 30% van ons huidige totale investeringsmandaat te committeren aan fondsen en daarmee minimaal 70% direct aan impactvolle en innovatieve ondernemingen. Dit betekent dat we met ons huidige financieringsmandaat nog ongeveer € 200 miljoen aan fondscommitments zullen maken in de komende jaren om onze directe financieringsstrategie te versterken.

Redenen voor ons om in fondsen te investeren zijn bijvoorbeeld:

- Sommige fondsen zijn gespecialiseerd in markten en technologieën waarin wij zelf (op korte termijn) niet voldoende expertise in huis hebben. In dat geval is het beter via dergelijke fondsen te investeren. DeepTechXL en Imec.Xpand Fund II waren daar in 2022 goede voorbeelden van; financieringen waarmee we de DeepTech sector konden versterken terwijl wij zelf het team van het DeepTech Fonds aan het opbouwen waren.
- Op het gebied van de circulaire economie is het aanbod van financiering nog zeer beperkt. Om het aanbod van kapitaal voor deze sector versneld te versterken hebben we er in 2022 voor gekozen om drie fondsinvesteringen te doen in de circulaire economie: European Circular Bioeconomy Fund, Infinity Recycling Circular Plastics Fund I en Polestar Circular Debt Fund. Met de financiering van deze fondsen hebben we niet alleen ons eigen kapitaal aan deze sector gecommiteerd maar ook privaat kapitaal weten te mobiliseren voor deze fondsen en de fondsentteams in staat gesteld hun netwerk en expertise in te gaan zetten om innovatieve ondernemers te financieren die de transitie naar de circulaire economie helpen versnellen.
- Daarnaast biedt deelname aan fondsen ons toegang tot markten en bedrijven die op enigerlei moment ook bij ons kunnen aankloppen voor directe financiering. We zullen naar de toekomst toe onze fondsfinancieringen steeds meer richten op de impactdomeinen waar wij zelf ook actief zijn met directe financieringen.
- Nederland heeft een beperkt aanbod van venture capital fondsen. Versterking van het aanbod leidt tot sterkere fondsen die in staat zijn ook grotere tickets van opschalende innovatieve bedrijven te financieren. Dit is ook een belangrijke reden waarom we samen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat kijken naar een mogelijke deelname aan het European Tech Champions Initiative (ETCI), een cross-Europees Fund of Funds initiatief dat zich specifiek richt op het versterken van het Europese venture capital landschap.

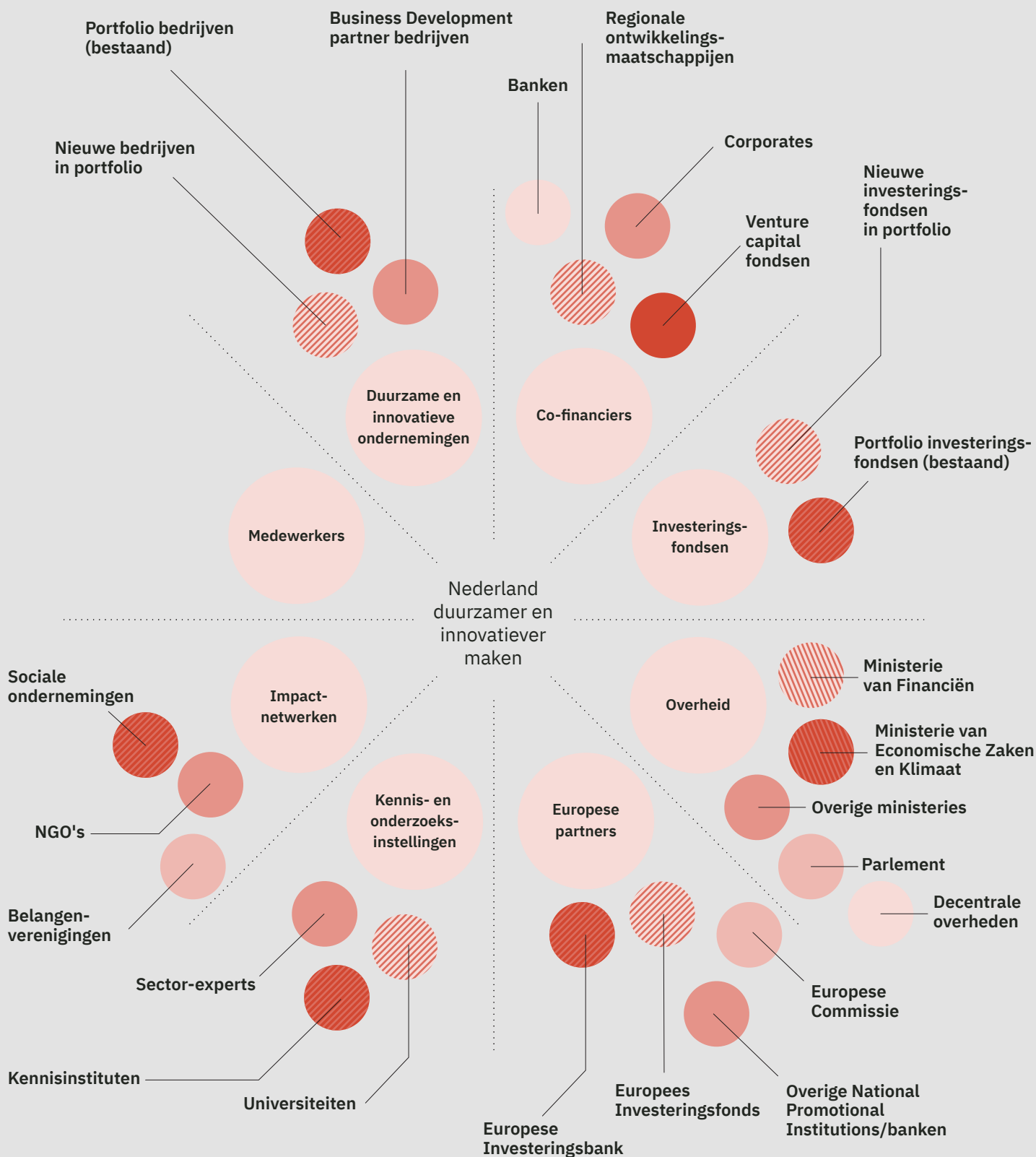

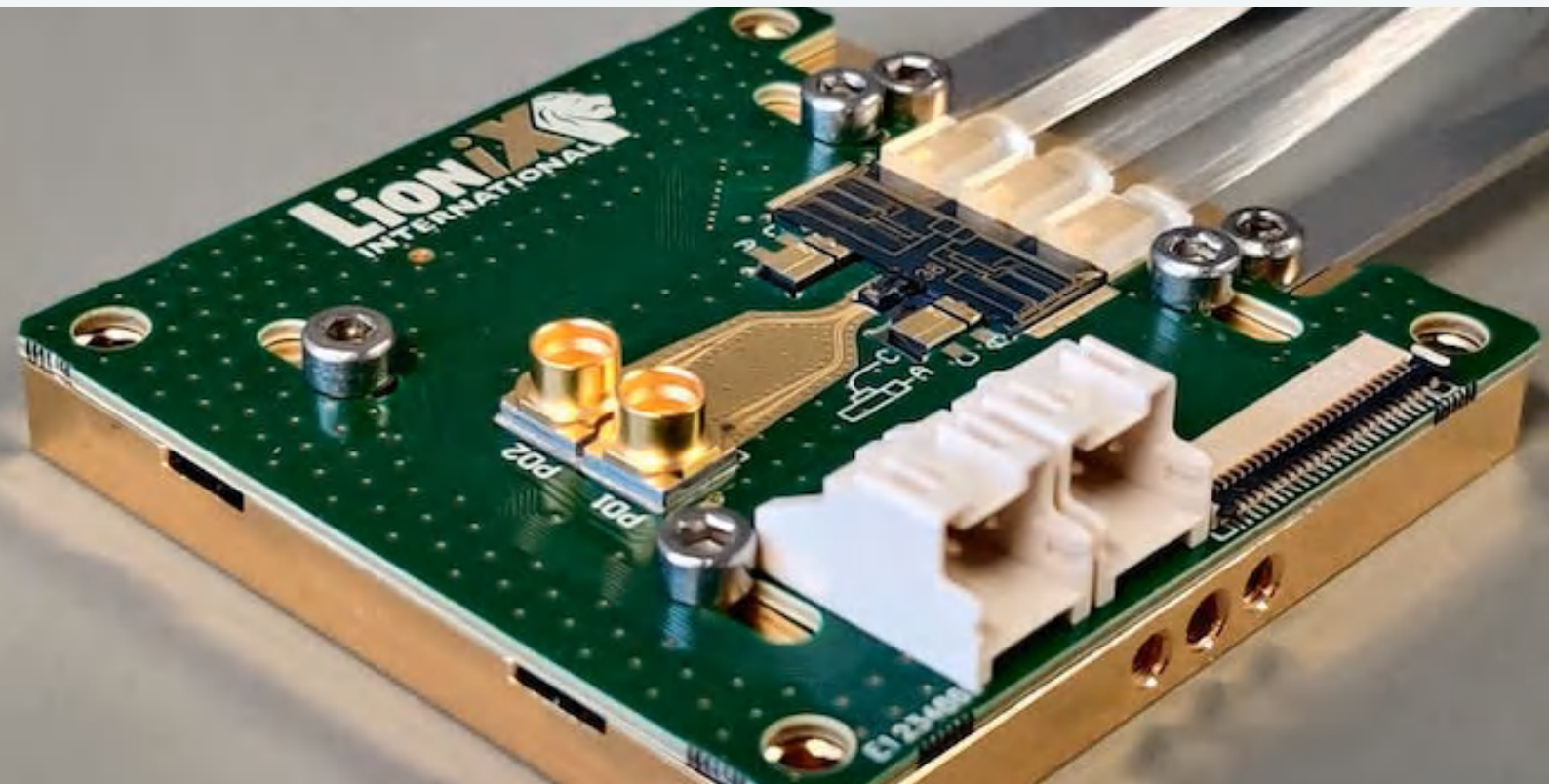
Alleen investeren in Nederland of ook in internationale fondsen?

Een belangrijke overweging om in een specifiek fonds te investeren is dat het fondsmanagementteam een sterk netwerk, ervaring en expertise heeft in een bepaalde sector. Het team weet daarmee de risico's en kansen op succes van innovatieve ondernemingen goed in te schatten en te waarderen. Fondsmanagers die zich in bepaalde sectoren specialiseren kunnen het zich niet veroorloven om zich tot de landsgrenzen te beperken. De reden is dat internationale (Europese) samenwerking nodig is om innovaties voldoende snel op te kunnen schalen om internationaal concurrerend te blijven. Daarnaast wil het fondsmanagement een portfolio bouwen met innovatieve bedrijven die de grootste kans van slagen hebben, in Nederland of elders in de wereld.

Invest-NL onderschrijft de noodzaak van Europese samenwerking en het financieren van innovaties die kunnen bijdragen aan de (mondiale) klimaatcrisis, waarbij investeerders meer over de grenzen heen moeten kijken. Tegelijkertijd investeert Invest-NL het geld van de Nederlandse belastingbetaler en hebben wij daarmee ook de verantwoordelijkheid om aan te tonen dat onze investeringen ten goede komen aan de Nederlandse economie. In het geval van directe investeringen is dat een afweging die we per transactie bepalen. In het geval van fondsen nemen we in de documentatie op dat minstens twee keer het door Invest-NL geïnvesteerde bedrag wordt geïnvesteerd in ondernemingen in Nederland. Zo zorgen we ervoor dat Nederlands belastinggeld ten goede komt aan Nederlandse ondernemingen en creëren we tegelijkertijd ruimte voor de nodige Europese samenwerkingen om innovatieve scale-ups voldoende snel te laten groeien.

Samen impact maken: overzicht stakeholders 2022

Onze stakeholders

Samen impact maken

Invest-NL wil Nederland duurzamer en innovatiever maken. Dat kunnen we alleen doen door samen te werken met een grote verscheidenheid aan stakeholders. In dit hoofdstuk laten we eerst zien met wie we samen maatschappelijke impact maken. Aansluitend beschrijven we op hoofdlijnen hoe we via onze activiteiten rekening houden met de belangen van onze stakeholders.

Transities versnellen door ondernemingen en projecten financierbaar te maken die niet financierbaar lijken is een forse opgave. Het vraagt van ons dat we goed zijn aangesloten bij andere organisaties en instellingen die elk op hun eigen wijze ook werken aan het realiseren van deze transities. Hoe beter we de drijfveren en verwachtingen van onze stakeholders echt begrijpen, des te beter zijn we zelf in staat om effectief ons werk uit te voeren. Alleen dan is er sprake van complementair zijn aan elkaar en lukt het ons om samen slim gebruik te maken van schaarse middelen, kennis en capaciteit.

De afbeelding op de vorige bladzijde laat de rijkheid en diversiteit van ons stakeholderlandschap goed zien. Aangezien we zijn opgericht om met publiek geld het publieke belang te dienen, maakt de afbeelding op heldere wijze duidelijk dat we vanuit "Nederland duurzamer

en innovatiever maken" private en publieke stakeholder belangen met elkaar verbinden. Afhankelijk van het maatschappelijk vraagstuk en onze specifieke stakeholders, kan onze rol en/of bijdrage aan de oplossing variëren.

Nu de organisatie doorgroeit naar de volgende fase in volwassenheid, kunnen we aan kracht winnen als het gaat om strategisch stakeholder- en relatiemanagement. Ook kan onze bestuurlijke en omgevingssensitiviteit verder worden aangescherpt. Dit is, gezien het feit dat Invest-NL een nog relatief jonge organisatie is, ook niet geheel verwonderlijk. De eerste paar jaren heeft Invest-NL een relatief sterke interne oriëntatie gehad om de organisatie op te bouwen en de eerste betekenisvolle resultaten te boeken.

De komende jaren vragen van ons dat we onze strategische relaties verder uitbouwen, in de juiste

Onze stakeholders

netwerken en ecosystemen opereren en dat we het voortouw nemen in samenwerkingsverbanden waar er een evidente rol voor ons is weggelegd. Ook zullen we onze relevante stakeholders, zowel de *usual* als de *unusual suspects*, nadrukkelijk betrekken bij de herijking van de strategie, zoals deze is voorzien voor de eerste helft van 2023. Versterking van de externe oriëntatie van Invest-NL is een opgave voor de gehele organisatie. We

hebben hierbij het volle besef dat het versnellen van de belangrijke transitie voor Nederland alleen maar kan door intensieve samenwerking. Want impact maken doe je per definitie samen.

Onze business stakeholders hebben uiteenlopende verwachtingen van Invest-NL. Het overzicht hieronder geeft onze interpretatie en samenvatting van deze verwachtingen.

Duurzame en innovatieve ondernemingen

Relatie tot Invest-NL

Duurzame en innovatieve bedrijven die door ons zijn gefinancierd en ondernemingen die op zoek zijn naar risicokapitaal dat zij niet of onvoldoende in de markt kunnen verkrijgen.

Doel

Toegang tot financiering, deskundigheid, vlotte processen, heldere communicatie.

Medewerkers

Relatie tot Invest-NL

Invest-NL medewerkers zijn ons belangrijkste kapitaal: zij maken het verschil en realiseren impact.

Doel

Bijdragen aan de missie van Invest-NL. Ontwikkelen op persoonlijk en professioneel vlak.

Co-financiers

Relatie tot Invest-NL

Aanbieders van (risico)kapitaal, zoals venture capital fondsen, banken, pensioenfondsen, private of corporate investeerders, regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's), provincies en provinciale fondsen.

Doel

Er bestaan grote verschillen tussen de verschillende groepen co-financiers; hun verwachtingen lopen uiteen. Invest-NL stemt deze verwachtingen per project af met deze co-financiers.

Overheid

Relatie tot Invest-NL

Ministerie van Financiën stelt kapitaal ter beschikking voor de investeringsactiviteiten van Invest-NL.

Ministerie van EZK subsidieert de Business Development activiteiten van Invest-NL met een jaarlijkse subsidietoekenning en ondersteunt beleidsmatig de missie van Invest-NL. Ministerie van EZK is co-financier van Invest-NL in het DeepTech Fonds, DACI en DFF.

Doel

Invest-NL is een staatsdeelneming opgericht met een tweeledig doel: het financieren en realiseren van maatschappelijke transitieopgaven en het bieden van toegang tot ondernemersfinanciering door:

- Het financieren van innovatieve projecten en ondernemingen waar nog onvoldoende risicokapitaal vanuit de markt voor op te halen is.
- Samen met de ministeries te verkennen hoe publieke subsidies zo effectief mogelijk ingezet kunnen worden; onder andere door publiek-private financieringsconstructies te ontwikkelen om enerzijds de markt van de juiste prikkels te voorzien en anderzijds de netto publieke lasten van de transitieopgaves zo laag mogelijk te houden.
- Het creëren van financierbare casussen. Prioriteiten: transitie naar carbon-neutrale en circulaire economie, transitie naar een duurzaam zorgstelsel en stimuleren van innovatieve start- en scale-ups.

Europese partners

Relatie tot Invest-NL

Het European Investment Fund is de belangrijkste Europese investeringspartner van Invest-NL met diverse investeringsmandaten en garantieregelingen.

De Europese Commissie bepaalt of Invest-NL de NPI-status van 'Implementing Partner' voor Invest-EU verkrijgt en vervolgens of en hoeveel van de aangevraagde garantie gelden onder Invest-EU. Invest-NL tot haar beschikking zal krijgen t.b.v. financieringen aan Nederlandse innovatieve ondernemingen.

Doel

Toegang tot de Nederlandse markt van venture capital fondsen. Het tijdig en optimaal inzetten van Invest-EU garanties.

Onze stakeholders

Enkele belangrijke inzichten in onze relatie met stakeholders in 2022

Er gaat geen dag voorbij dat we niet samenwerken met een of meer stakeholders die hiervoor zijn beschreven. Aanvullend hierop geven we met regelmaat extra aandacht aan het beter leren begrijpen van sommige stakeholders. Zo ook in 2022. De nieuwe inzichten die hieruit voortvloeien stellen ons in staat onze opvattingen en werkwijze aan te scherpen. In dit deel van het verslag lichten we dit graag toe aan de hand van drie ontwikkelingen: de uitkomsten van ons klanttevredenheidsonderzoek (KTO), het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) en de gesprekken met verschillende ministeries over de mogelijkheden van samenwerking.

Klanttevredenheidsonderzoek 2022

Medio 2022 heeft Invest-NL een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd bij prospects, afgewezen klanten, bestaande klanten en projectpartners. De uiteindelijke respons (n=50) was weliswaar laag, toch zijn er enkele voorzichtige conclusies te trekken. Zo herkennen de respondenten zich in de missie van Invest-NL en wordt het persoonlijk contact met Invest-NL medewerkers als sterk punt gezien. Tegelijkertijd zijn de respondenten ook zeer kritisch. Onze marktpropositie "financierbaar maken wat niet financierbaar lijkt" wordt onvoldoende herkend en de relaties zijn kritisch op 'trage, inflexibele en onduidelijke processen'. Al met al scoorde Invest-NL te laag in dit klanttevredenheidsonderzoek. Het onderzoek zal medio 2023 herhaald worden.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

In 2022 hebben wij voor het eerst een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in het welzijn en de beleving van onze medewerkers en feedback en ideeën op te halen waarmee we gezamenlijk kunnen bouwen aan een duurzame werkomgeving.

Het samen werken aan de visie en doelen, de onderlinge sfeer en de ontwikkelmogelijkheden werden positief gewaardeerd. Ook is iedereen bereid een stap extra te zetten. Tegelijkertijd waren de uitkomsten kritisch op sommige thema's en in sommige (sub)teams. De uitkomsten hebben ons goede handvatten gegeven voor de verdere doorontwikkeling van onze organisatie en de HR agenda. Mede naar aanleiding van het MTO zijn we aan de slag gegaan met een aantal verbeterpunten. Deze staan samengevat in het hoofdstuk 'Medewerkers en organisatie'.

Samenwerking nationale fondsen

Invest-NL heeft samen met de betrokken ministeries de mogelijkheden verkend om samen met het Nationaal Groeifonds en mogelijk ook het Klimaatfonds financiering te kunnen aanbieden aan bedrijven en projecten. Zo kunnen we op een slimme manier risicodragende financiering en zachte financiering combineren. Dit geeft ons meer mogelijkheden om financierbaar te maken wat niet financierbaar lijkt. Daarnaast is het verstandig met het oog op een efficiëntere inzet van publieke middelen. Het helpt bij het slim afdekken van een eventuele onrendabele top in de financiering en uiteindelijk is dit ook goed voor de Nederlandse staatskas, omdat bij bewezen succes een deel van de middelen eventueel terug kan vloeien.

Materialiteit en impact

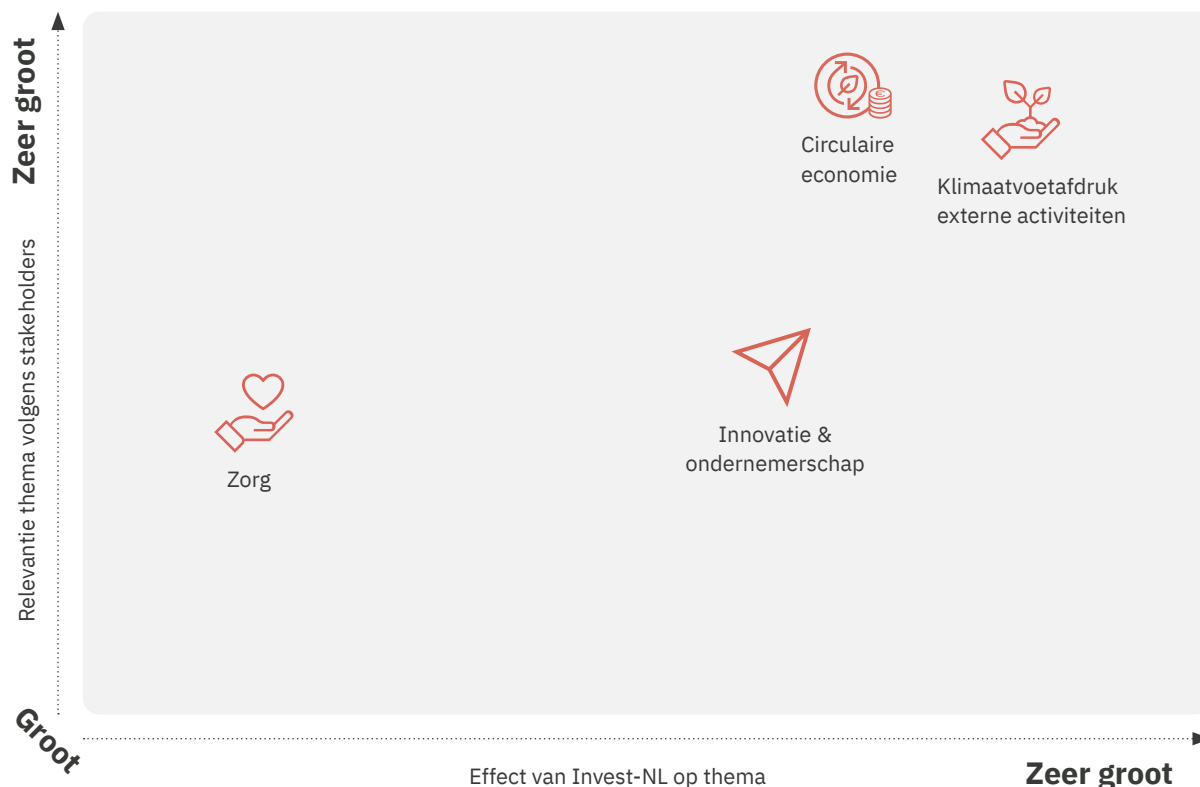
Wat onze stakeholders materieel vinden

Er zijn voor Invest-NL een aantal thema's materieel en deze zijn in het strategisch plan 2021-2025 geïntegreerd. De belangrijkste thema's staan in onderstaande tabel. De materiële thema's zorg, circulaire economie, klimaatvoetafdruk en innovatie zijn tevens verankerd in ons impact- en ESG-beleid. Goed werkgeverschap, diversiteit en inclusie zijn verankerd in ons personeelsbeleid.

De materiële thema's zijn in dialoog met stakeholders tot stand gekomen. In 2020 via een consultatieronde en in 2021 en 2022 zijn ze geactualiseerd op basis van maatschappelijke ontwikkelingen en bevindingen in onze dagelijkse interactie met stakeholders, waaronder onze eigen medewerkers. In de tabel zijn op advies van de geraadpleegde stakeholders bewust alleen de thema's opgenomen waar we ons met onze strategie extern op richten, daar waar Invest-NL door financieringen en business development-activiteiten impact maakt.

Op de volgende pagina's worden eerst ons impactbeleid en de daarin gemaakte keuzes toegelicht. Ook wordt kort ingegaan op de potentieel negatieve effecten van onze activiteiten en onze portefeuille en hoe Invest-NL hiermee omgaat. Vervolgens worden de vier materiële thema's uitgewerkt waarbij is aangegeven welke voortgang er is geboekt gedurende 2022.

Materialiteitsmatrix

Materialiteit en impact

Impact investing door Invest-NL

SDG's als hoeksteen van onze impactdoelen

Onze impactdoelen zijn gebaseerd op de materiële thema's voor Invest-NL en zijn opgesteld aan de hand van de UN Sustainable Development Goals (SDG's). Invest-NL heeft een investeringsafbakening opgesteld, waarmee we ons totale begrote kapitaal van € 1,7 miljard alloceren aan onze voornaamste impactdoelstellingen. Onze impactinvesteringen hebben een expliciete focus op het bevorderen van:

- een carbon-neutrale en circulaire economie (SDG 13 & 12)
- betere, betaalbare en toegankelijke zorg (SDG 3)
- werkgelegenheid, economische groei en innovatie (SDG 8 & 9).

Om in aanmerking te komen voor een investering van Invest-NL moeten bedrijven een significante bijdrage aan deze impactdoelstellingen kunnen leveren. Daarnaast bekijkt Invest-NL per investering, samen met het desbetreffende bedrijf, of er wellicht aanvullende SDG's relevant zijn om het juiste totaalbeeld van de maatschappelijke impact weer te geven. Ook deze impact wordt dan meegewogen in de investeringsbeslissing, het bepalen van de impactdoelstelling, de monitoring en de rapportage van het desbetreffende bedrijf.

SDG-focus portfolio Invest-NL**Planet**

Carbonneutrale en circulaire economie

Aanvullende impact
(afhankelijk van investering):

Prosperity

Innovatie en ondernemerschap

People

Betere betaalbare en toegankelijke zorg

SDG-focus portfolio Invest-NL

Impact investing als leidraad om impact te maken

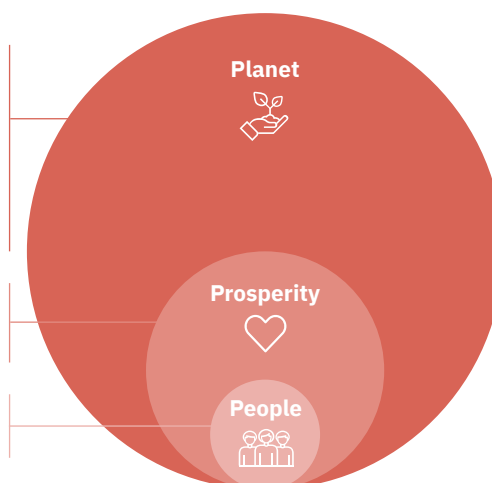
Wij zien impact als meetbare investeringsdoelen waar we naar zoeken, op optimaliseren en waarvoor we targets zetten. Voor onze definitie van impact investing refereren we naar de richtlijnen van de IFC¹, met hierin drie randvoorwaarden:

Intentionaliteit

Impactinvesteerders zoeken doelbewust naar oplossingen voor de moeilijkste en hardnekkigste problemen, zoals bijvoorbeeld het tegengaan van klimaatverandering. Impact is daarom onderdeel van de kern van onze ontstaansgeschiedenis, missie, strategie en kapitaalallocatie. Maar bovenal van de dagelijkse praktijk.

Contributie

Onze investeringen moeten een betekenisvol verschil maken op de impact die bedrijven kunnen maken. Wij investeren alleen daar waar de private financiële markten onvoldoende kapitaal beschikbaar stellen. Dit is voor ons vastgelegd in staatssteunregels en in ons investeringsbeleid.

¹ International Finance Corporation: <https://www.impactprinciples.org/>

Materialiteit en impact

Meetbaarheid

Wij streven bij het bepalen van onze impact naar op bewijs gebaseerde en kwantitatief meetbare impact. Het beoordelen en verankeren van targets voor niet-financiële parameters is een integraal onderdeel van ons investeringsproces.

Negatieve impact en de noodzaak van due diligence

Invest-NL wil bijdragen aan het realiseren van een carbon-neutrale en circulaire economie. Op de weg daar naartoe zullen veel van de door ons ondersteunde en gefinancierde activiteiten nog niet volledig carbon-neutraal en circulair zijn ingericht. Zo zijn voor de benodigde energieopslagcapaciteit nieuwe grote en efficiënte batterijen nodig, waarvoor meer kritieke metalen gedolven zullen worden.² De effecten van de winning van die materialen worden vooral gevoeld in lokale gemeenschappen rondom mijnen, met de bekende gevolgen van vervuiling en verslechterde leefomstandigheden voor de plaatselijke bevolking. Ook op andere terreinen kunnen bedrijven die met hun producten of diensten positieve impact realiseren binnen onze materiële thema's onbedoeld schade veroorzaken, denk bijvoorbeeld aan het genereren van schadelijk afval of het hanteren van een onvoldoende veilige werkomgeving.

Invest-NL is er zich sterk van bewust dat ook bij de ondernemingen en projecten die positieve impact maken er toch ook (onbedoeld) negatieve impact op mens en milieu kan optreden op andere aspecten, of in de toeleverketens. Waar ons impactbeleid zich richt op de *positieve* impact, is ons ESG-beleid er daarom op gericht om potentiële *negatieve* impact zoveel mogelijk in kaart te brengen, te voorkomen en te mitigeren.

Naast onze due diligence op de positieve impact onderzoeken we in ons investeringsproces voor iedere financiering ook in welke mate de activiteiten van de betreffende onderneming negatieve effecten kunnen hebben op mens en milieu en in hoeverre het bedrijf hier mitigerende maatregelen voor heeft genomen. Wanneer er kans is op negatieve impact en een bedrijf nog onvoldoende maatregelen heeft genomen om dit te voorkomen of mitigeren, zal Invest-NL aansturen op vervolgstappen. Dit kan middels gerichte afspraken in de financieringsovereenkomst, maar ook middels een langer durende dialoog gedurende de hele periode waarin Invest-NL financieel betrokken is. In veel gevallen is de geïdentificeerde potentiële negatieve impact iets dat pas materieel wordt bij het verder uitbouwen en opschalen van een onderneming. Invest-NL wil deze risico's op negatieve impact als *partner for impact* samen met de onderneming vroegtijdig identificeren en voorkomen dat deze werkelijkheid worden.

In ons impact- en ESG-beleid – samengevat op onze website – is hierover meer informatie te vinden.

Met betrekking tot het extern publiceren van gekwantificeerde negatieve impact richten wij ons in dit rapport op de scope 1 en 2 emissies van onze eigen bedrijfsvoering en onze portefeuille (zie SDG 13). Daarnaast rapporteren we dit jaar uitvoeriger dan voorheen over materiaalgebruik door ondernemingen in onze portefeuille (zie SDG 12).

² Zie voor meer informatie het rapport 'Een circulaire Energietransitie'.

Positieve en negatieve impact

Invest-NL wil bijdragen aan het realiseren van een carbon-neutrale en circulaire economie. Op de weg daar naartoe zullen veel van de door ons ondersteunde en gefinancierde activiteiten nog niet volledig carbon-neutraal en circulair zijn ingericht. Zo zijn voor de benodigde energieopslagcapaciteit nieuwe grote en efficiënte batterijen nodig, waarvoor meer kritieke metalen gedolven zullen worden.

De effecten van de winning van die materialen worden vooral gevoeld in lokale gemeenschappen rondom mijnen, met de bekende gevolgen van vervuiling en verslechterde leefomstandigheden voor de plaatselijke bevolking. Ook op andere terreinen kunnen bedrijven die met hun producten of diensten positieve impact realiseren binnen onze materiële thema's onbedoeld schade veroorzaken.

Zo zien we in onze eigen portefeuille dat meerdere bedrijven metalen gebruiken, waaronder kritische materialen, om broeikasgas emissies te vermijden. Derhalve zorgt de huidige portefeuille van Invest-NL voor meer materiaalgebruik dan dat het vermijdt. Dit toont de complexiteit van onze investeringsscope aan. Bepaalde investeringen kunnen namelijk veel positieve impact op een carbon-neutrale economie maken, maar tegelijkertijd ook een negatieve impact hebben op de transitie naar een circulaire economie.

Invest-NL probeert dit risico te mitigeren door alle impact, positief en negatief, te integreren in het ESG en impact investeringsproces en beide ambities gelijk te wegen. Afhankelijk van hoe de balans uitvalt kan dat leiden tot een positieve investeringsbeslissing vanwege het positieve effect op onder andere broeikasgassen, ondanks het feit dat er een negatieve impact zit rondom het materiaalgebruik. Over de negatieve impact risico's van een business model zullen we altijd in gesprek gaan met het desbetreffende bedrijf om deze zoveel mogelijk te reduceren.

Ook ondernemen we vanuit Business Development activiteiten die de markt voor circulaire ondernemingen in zijn algemeenheid verder helpen.

Onze impact op
materiële thema's

SDG 13 Carbon-neutrale economie

Introductie

Binnen onze strategie wordt de hoogste prioriteit geven aan het financierbaar maken van de transitie naar een carbon-neutrale en circulaire economie. In de strategie en het impactbeleid van Invest-NL koppelen we onze activiteiten t.b.v. een carbon-neutrale economie aan de doelstelling om bij te dragen aan SDG 13.

In de klimaatdoelstellingen van Parijs is de ambitie gesteld om de opwarming tot maximaal 2 graden te beperken, en ons te richten op 1,5 graden opwarming. Momenteel zitten we al op meer dan 1 graad opwarming, waarbij het IPCC in 2022 heeft gerapporteerd¹ dat wij hoogstwaarschijnlijk de 1,5 graden voorbij zullen stevenen in de aankomende twee decennia en dat we in extreme scenario's afkoersen op een opwarming tot bijna 6 graden in 2100. Decarbonisatie is daarmee een grote, urgente en mondiale uitdaging. In de EU is de doelstelling om per 2030 55% minder broeikasgassen uit te stoten wettelijk vastgelegd. De ambitie is om in 2050 klimaatneutraal te zijn², waar Nederland zich bij aangesloten heeft³.

Ontwikkelde economieën staan voor de opgave om zowel hun eigen uitstoot van broeikasgassen snel terug te schroeven als ook de broodnodige technologieën te ontwikkelen voor een welvende én emissievrije wereld. Invest-NL probeert zoveel mogelijk een palet van bedrijven te steunen, die zowel op korte termijn voor een vermindering van uitstoot zorgen, als op lange termijn een

systeemverandering veroorzaken die leidt tot een volledig carbon-neutrale economie.

Ons beleid en resultaten

Om vast te stellen of een bedrijf of nieuwe technologie daadwerkelijk bijdraagt aan het reduceren of elimineren van CO₂e emissies maken wij zoveel mogelijk gebruik van bestaande criteria. Voor die sectoren waar deze voor vastgesteld zijn hanteren wij de Substantial Contribution Criteria van de EU Green Taxonomy als minimale impact eis voordat wij een investering aangaan.

Voor een volledig overzicht van onze financieringen die een positieve bijdrage leveren aan SDG 13 verwijzen we naar het hoofdstuk 'Resultaten 2022' in het bestuursverslag.

In 2022 committeerde Invest-NL € 15 miljoen aan Elestor, een bedrijf dat waterstof-bromide flow-batterijen maakt, een technologie met de potentie om hoge capaciteit (GW) accu's met lange opslagduur (tot 100 uur) te bouwen. Dit is op dit moment nog een ontbrekende schakel in de transitie naar een duurzaam energie systeem.

Invest-NL committeerde € 3 miljoen aan Carbyon, een bedrijf dat machines gaat produceren die koolstof uit de lucht zuigen en het ondergronds vastleggen of vastleggen in synthetische grond- en brandstoffen.

¹ <https://www.ipcc.ch/report/sixth-assessment-report-working-group-ii/>

² https://climate.ec.europa.eu/eu-action/climate-strategies-targets_en

³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/klimaatverandering/voortgang-klimaatdoelen>

Onze impact op materiële thema's

Ook committeerde Invest-NL € 1,5 miljoen aan Thorizon, een bedrijf dat werkt aan de ontwikkeling van een *molten-salt* reactor. Deze technologie heeft substantieel lagere veiligheids-, proliferatie- en kernafval risico's ten opzichte van de bestaande conventionele reactoren (Light Water Reactor). De technologie van Thorizon is nog in een zeer vroege fase en het bedrijf zal de aankomende jaren nog geen productie kunnen draaien.

Daarnaast commiteerde Invest-NL € 1 miljoen aan SeaQurrent, een bedrijf dat 'onderwatervliegers' maakt die energie opwekken op basis van golf en getijde stromingen.

Invest-NL commiteerde ook € 1 miljoen aan Sparknano, een bedrijf dat volgende generatie atoomlaag depositie technologie (ALD) ontwikkeld. Deze technologie speelt een belangrijke rol in het ontwikkelen technologische toepassingen rondom waterstof, batterijen en zonne-energie.

Ook verzorgde Invest-NL een vervolginvestering van ruim € 6 miljoen in het bedrijf SCW systems. Dit bedrijf werkt aan het mineraliseren van CO₂e in gesteenten. Hierdoor wordt koolstof langdurig vastgelegd en worden silica, carbonaten en metalen geproduceerd met een veel schoner proces.

Tot slot beheert Invest-NL ook een bestaand portfolio van bedrijven en fondsen, waarbij Avantium, DAB, Delft IMP, DOTT, LeydenJar en SCW een primaire bijdrage leveren aan SDG 13.

Vermeden emissies

Invest-NL investeert met als doel om de mondiale opwarming binnen 2 graden, bij voorkeur 1,5 graden celsius te houden door zijn investeringen te toetsen aan de EU Green Taxonomy. De bedrijven en fondsen waar Invest-NL in investeert vermijden broeikasgas emissies doordat hun product of dienst een verbetering realiseert of moet realiseren in de toekomst ten opzichte van de huidige marktoplossingen. Deze verbeteringen kunnen plaatsvinden over de gehele levenscyclus van het product, bijvoorbeeld door het gebruik van duurzamere materialen, het realiseren van een efficiënter proces of het recyclen van afvalstromen. Deze verbetering meten wij af aan de hoeveelheid vermeden broeikasgassen.

Het Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol), de meest gebruikte internationale standaard voor CO₂e accounting, maakt onderscheid tussen verschillende categorieën:

Scope 1

Emissies afkomstig van bronnen in eigen bezit, zoals emissies door de verbranding van benzine in eigen voertuigen of aardgas in eigen kantoorpand. Deze emissies komen letterlijk uit eigen schoorstenen en uitlaten.

Scope 2

Emissies afkomstig van ingekochte elektriciteit en warmte, zoals emissies door stroom verbruik in eigen kantoorpand.

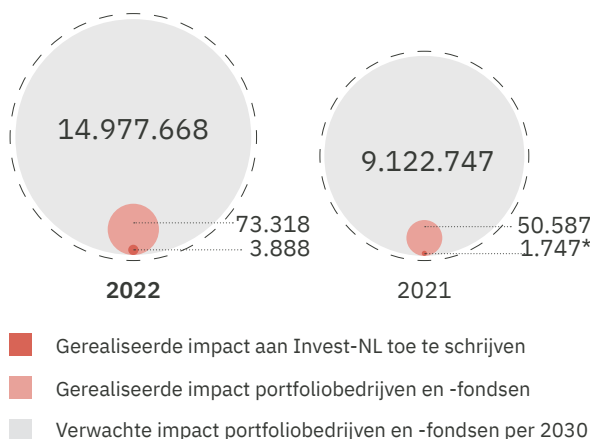
Scope 3

Emissies afkomstig van alle activiteiten binnen de waardeketen van de organisatie, zoals emissies door het delven van grondstoffen, het gebruik van een product door de eindklant of de behandeling bij het einde van de product levensduur.

Bij de getoonde vermeden emissies kijken we naar scope 1, 2 en 3 emissies van de eigen waardeketen van onze portfoliobedrijven. Vervolgens wordt dit vergeleken met de emissies van het soortgelijke

Vermeden emissies

(in tonnen CO₂-equivalent)

* Cijfer is aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2021. Voor meer informatie zie onder de paragraaf 'Impact meten' in het hoofdstuk 'Over dit verslag'.

Onze impact op materiële thema's

proces dat momenteel op de markt is, het zogenaamde referentie proces of technologie. De berekeningen en vergelijkingen worden gemaakt aan de hand van een levenscyclusanalyse (LCA) methodiek. Deze wordt normaliter uitgevoerd door gespecialiseerde bedrijven en vervolgens door Invest-NL op betrouwbaarheid beoordeeld. Hierbij maken wij onderscheid tussen de daadwerkelijk gerealiseerde impact in de verschillende boekjaren en de verwachte impact in 2030.

De gerealiseerde vermeden broeikasgassen die aan Invest-NL zijn toe te schrijven zijn met 123% gestegen ten opzichte van 2021. Deze groei komt voort uit de groei van onze portefeuille en de opschaling van productie volumes van operationele bedrijven. De verwachting van vermeden broeikasgassen in 2030 betreft de totale potentiële impact van onze portefeuille. Deze is met 64% gestegen ten opzichte van vorig jaar, wat

voortkomt uit de groei van onze portefeuille. Deze indicator wordt niet aan Invest-NL toegeschreven, aangezien de slagingskans en eventuele exits lastig te voorspellen zijn. Deze verwachting geeft echter wel een goed beeld van de reden waarom Invest-NL investeert in deze bedrijven, namelijk om opschaling van innovatieve productieprocessen die in de toekomst potentieel veel CO₂e uitstoot kunnen vermijden, mogelijk te maken.

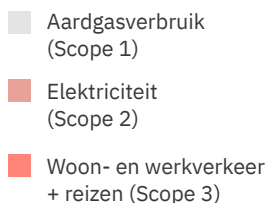
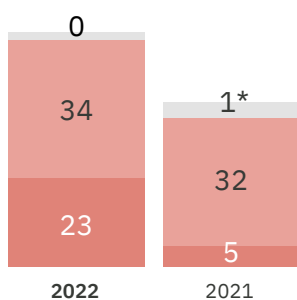
Voetafdruk

Op de korte termijn stoten de portfoliobedrijven en -fondsen ook broeikasgassen uit om hun duurzame ambities te kunnen realiseren, bijvoorbeeld voor het produceren van producten. Om deze negatieve impact in kaart te brengen verzamelt Invest-NL de onderliggende informatie van hun bedrijfsprocessen. Op basis hiervan wordt berekend hoeveel broeikasgassen het portfolio van Invest-NL uitstoot. Daarbij wordt uitsluitend

Voetafdruk Invest-NL en portfoliobedrijven en -fondsen

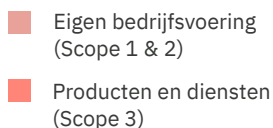
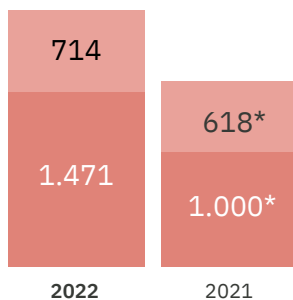
Invest-NL (eigen organisatie)

(in tonnen CO₂-equivalent)

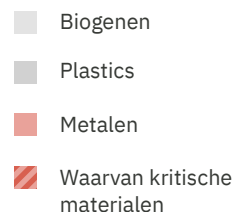
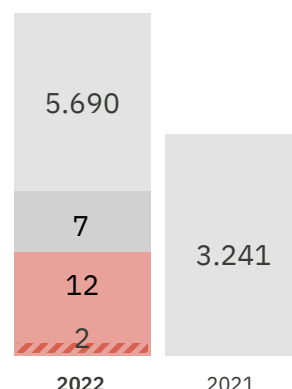
Portfoliobedrijven en -fondsen

(in tonnen CO₂-equivalent)

Portfoliobedrijven en -fondsen

(in tonnen gebruikt materiaal)

* Cijfer is aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2021. Voor meer informatie zie onder de paragraaf 'Impact meten' in het hoofdstuk 'Over dit verslag'.

Onze impact op materiële thema's

de hoeveelheid emissies toegekend in de mate waarin Invest-NL de organisatie gefinancierd heeft. Als Invest-NL bijvoorbeeld 10% van de bedrijfsaandelen bezit, wordt 10% van de emissies toegekend.

Invest-NL kiest ervoor om de voetafdruk van het portfolio te rapporteren op hun eigen scope 1 en 2 emissies evenals de scope 3 emissies gerelateerd aan de geproduceerde producten. Bij scope 3 worden uitsluitend bedrijven meegenomen die al productie draaien. Invest-NL investeert hoofdzakelijk in de maak industrie, waardoor de grootste voetafdruk komt uit geproduceerde producten.

De absolute voetafdruk van Invest-NL is gegroeid ten opzichte van vorig jaar, aangezien zowel de portefeuille van Invest-NL als de organisatie zelf zich in de groeifase bevinden.

De scope 1 en 2 emissies van Invest-NL zelf zijn relatief weinig veranderd, aangezien de kantoorruimte niet is veranderd ten opzichte van vorig jaar. De broeikasgas emissies uit reizen en woon-werk verkeer is wel toegenomen. Dit komt enerzijds doordat het personeel in aantal FTE met 20% is toegenomen. Daarnaast is het personeel meer gaan reizen ten opzichte van vorig jaar, toen er strengere COVID-19 regels van kracht waren. De scope 1 & 2 emissies van de portefeuille zijn met 16% toegenomen ten opzichte van vorig jaar door de groei van onze portefeuille. Het uitgekeerde vermogen van deze portefeuille is met 68% gestegen ten opzichte van 2021. De onevenredige groei van onze emissies komt doordat de bedrijven en fondsen met de grootste emissies ook reeds in 2021 in onze portefeuille zaten. Gegeven de groeiverwachtingen van alle bedrijven waar we in investeren kan deze verhouding volgend jaar weer anders zijn.

De scope 3 emissies van de portefeuille, die voortkomen uit de materialen, het gebruik en de einde levensfase van producten en diensten, zijn met 47% toegenomen. Dit komt voort uit de gegroeide productie van reeds operationele bedrijven en het operationeel worden van meer bedrijven. Slechts een zeer beperkt aantal bedrijven in onze portefeuille stoten op dit moment

scope 3 emissies uit omdat de meeste bedrijven nog in de ontwikkelfase van een product zitten.

Terug- en vooruitblik

Voor 2022 hadden we als ambitie om € 250 miljoen aan nieuwe investeringen te committeren, waarvan tweederde aan bedrijven en fondsen die bijdragen aan een carbon-neutrale en circulaire economie. In 2022 hebben we € 160 miljoen aan commitments uitgegeven, waardoor we onze absolute ambitie niet hebben gehaald. Wel hebben we onze relatieve ambitie naar carbon-neutrale en circulaire investeringen gehaald. In 2023 hebben we wederom de doelstelling om € 250 miljoen aan commitments te verstrekken, waarvan tweederde naar carbon-neutrale en circulaire investeringen.

Binnen de energietransitie richt Invest-NL zich voornamelijk op de ontwikkeling van nieuwe generatie groene en hernieuwbare energiebronnen, warmte- en koeltechnologieën en de verduurzaming van de gebouwde omgeving. We doen dit niet alleen via onze investeringen maar ook door het verder ontwikkelen van het kennisveld en economische ecosysteem rondom deze onderwerpen.

In 2022 heeft Invest-NL zich ingezet voor de opschaling van aanvullende hernieuwbare energietechnologieën zoals golf- en getijde energie, maar ook voor de integratie van zonne-energie in de gebouwde omgeving, mobiliteit en infrastructuur. Daarnaast ondersteunt Invest-NL dat de maak-industrie van zonnecellen en batterijen zich opnieuw vestigt in Nederland. Tot slot ondersteunt Invest-NL de industriële sectoren om verder te elektrificeren en de energiesector om de energie infrastructuur efficiënter en betrouwbaarder te maken.

Binnen de warmtesector legt Invest-NL zich met name toe op het ontwikkelen van expertise voor complexe financiering van kapitaalintensieve warmteprojecten, zoals collectieve warmtenetten. Daarnaast spelen innovatieve waterstof- en geothermische technologieën een steeds belangrijkere rol. Binnen de gebouwde omgeving concentreert Invest-NL zich op de collectieve verduurzaming van bedrijventerreinen, wijken en maatschappelijk vastgoed.

SDG 12 Circulaire economie

Introductie

Naast het stimuleren van de maatschappelijke transitie naar een carbon-neutrale economie, heeft ook de transitie naar een circulaire economie prioriteit binnen ons investeringsportfolio. Het impactbeleid van Invest-NL koppelt deze activiteiten aan de SDG 12 doelstelling van de organisatie.

Een circulaire economie heeft een brede betekenis en veel facetten. Binnen wetgeving van de Europese Unie, zoals de CSRD⁴, wordt het verminderen van grondstofgebruik en afval evenals circulaire bedrijfsmodellen en design principes benadrukt. Dit laatste focust met name op de levensduur, reparatiebaarheid en de mate van hergebruik van producten.

Nederland heeft de ambitieuze doelstelling om 50% circulair te zijn in 2030 en 100% in 2050, wat aansluit bij de EU ambitie om per 2050 een volledig circulaire economie te hebben. Bij cijfers van de OECD valt daarbij met name op dat Nederland relatief veel afval creëert. Het recyclen van afval, evenals schaarsten van duurzame grondstoffen, vormen daarbij een grote uitdaging voor een volledig circulaire economie.

Ons beleid en resultaten

Als Invest-NL dragen we bij aan het versnellen van de transitie naar een circulaire economie, waarmee we invulling geven aan nationaal en Europees beleid. Dit doen we middels het financieren van circulaire ondernemingen en met

onze activiteiten van marktontwikkeling. Conform ons impact beleid screenen wij ondernemingen op type en hoeveelheden materiaalstromen evenals de geschiktheid van hun bedrijfsmodel in een circulair systeem voor het uitvoeren van de investering. Tevens agenderen wij als aandeelhouder bij onze portfoliobedrijven circulaire ambities en verbeterpunten.

Invest-NL committeerde in 2022 € 10 miljoen aan het European Circular Bioeconomy Fund (ECBF), een fonds dat investeert in bedrijven met een focus op een circulaire economie, duurzame maritieme- en agricultuur en bio-based chemicaliën en materialen.

Tevens committeerden we € 15 miljoen aan Infinity Recycling Circular Plastics Fund I, een fonds dat investeert in bedrijven die plastic afval recyclen naar hoogwaardige plastic grondstoffen.

Tot slot committeerde Invest-NL € 25 miljoen aan Polestar Capital Circular Debt Fund, een fonds dat investeert in bedrijven die afval verminderen en grond- en brandstoffen maken uit niet-fossiele bronnen.

Invest-NL committeerde € 3,5 miljoen aan Exasun, een bedrijf dat esthetische dakbedekking met geïntegreerde zonnecellen maakt. Het circulaire ontwerp van Exasun veroorzaakt minder niet-recyclebaar afval en voorkomt lood en PFAS afval wat wel voortkomt uit bestaande zonnepanelen.

Daarnaast committeerde Invest-NL € 5 miljoen aan Byborre, een bedrijf dat kledingontwerpers digitaal

⁴ <https://www.efrag.org/lab6>

Onze impact op materiële thema's

toegang geeft tot de waardeketen van duurzame stoffen producenten. Door middel van hun platform worden klanten geadviseerd over emissies en watergebruik tijdens het ontwerpproces.

Tot slot beheert Invest-NL ook een bestaand portfolio van bedrijven en fondsen, waarbij Avantium, DAB, DOTT, Protix, SCW, Umincorp en Unovis Alternative Protein Fund een primaire bijdrage leveren aan SDG 12.

Voor een volledig overzicht van onze financieringen die een positieve bijdrage leveren aan SDG 12 verwijzen we naar het hoofdstuk 'Resultaten 2022' in het bestuursverslag.

Circulaire indicatoren

Het formuleren van meetbare indicatoren voor een circulaire economie is geen makkelijke taak. In vergelijking met menig andere thema is dit onontgonnen terrein met weinig erkende standaarden. Dit komt voornamelijk doordat circulariteit een erg omvangrijk kennisgebied is, waardoor het complex is om een gemeenschappelijke noemer te vinden voor verschillende typen bedrijven en contexten. Wij sluiten echter zoveel mogelijk aan bij ontwikkelingen in de markt van vooruitstrevende partijen.

Ter illustratie

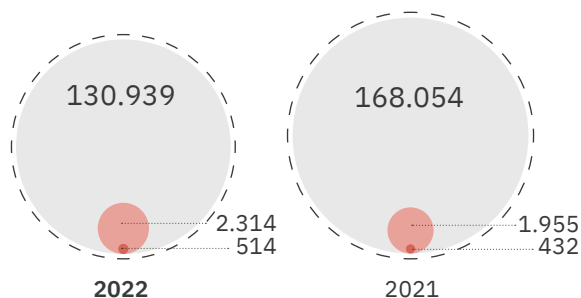
Als een portfoliobedrijf 1 Ton metalen gebruikt waar het referentie proces 2 Ton gebruikt, hebben wij met onze investering 1 Ton metalen vermeden. En als ons portfoliobedrijf 3 Ton biogene grondstoffen gebruikt ter vervanging van 1 Ton plastics, dan hebben wij 3 Ton biogene grondstoffen gebruikt (getoond als -3) en 1 Ton plastics vermeden.

Vermeden grondstoffen

Primair willen wij in kaart brengen hoeveel grondstoffen de processen van onze directe investeringen gebruiken, evenals hoeveel grondstoffen vermeden worden. Dit wordt berekend als het verschil tussen het grondstof gebruik van portfoliobedrijven ten opzichte van de huidige markt praktijk. Binnen het portfolio van Invest-NL zijn uitsluitend biogenen, plastics en metalen significant qua gewichtsomvang. Daarnaast worden ook kritieke materialen, normaliter metalen, apart getoond. Dit zijn hoog risico grondstoffen op het gebied van beschikbaarheid en schade aan mens en milieu. Invest-NL ambieert het minimaliseren van elke

Vermeden gebruik Plastics

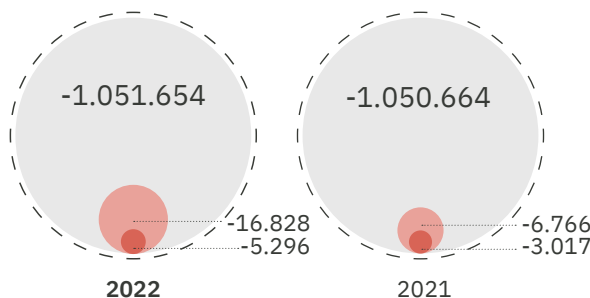
(in tonnen gebruikt materiaal)

- Gerealiseerde impact aan Invest-NL toe te schrijven
- Gerealiseerde impact portfoliobedrijven en -fondsen
- Verwachte impact portfoliobedrijven en -fondsen per 2030

Vermeden gebruik Biogenen

(in tonnen gebruikt materiaal)

- Gerealiseerde impact aan Invest-NL toe te schrijven
- Gerealiseerde impact portfoliobedrijven en -fondsen
- Verwachte impact portfoliobedrijven en -fondsen per 2030

Onze impact op materiële thema's

grondstof. Bij de getoonde cijfers maken wij onderscheid tussen de gerealiseerde impact in de verschillende boekjaren en de verwachte impact in 2030.

De getoonde cijfers van vermeden materiaalgebruik worden momenteel gedreven door een zeer select groepje bedrijven in onze portefeuille. Enerzijds komt dit doordat er nog weinig bedrijven operationeel waren in 2022. Anderzijds is informatie op materiaalgebruik minder voorhanden dan andere niet-financiële informatie, zoals broeikasgas emissies of gecreëerde werkgelegenheid. Dit zorgt momenteel nog voor te veel volatiliteit in de cijfers om ontwikkelingen vast te kunnen stellen. Wel vinden wij het belangrijk om deze informatie te tonen. Hiermee willen wij circulaire prestaties op materiaalgebruik een prominentere rol in onze verslaggeving geven en andere organisaties aanmoedigen om materiaal gebruik als een basis prestatie indicator te gaan zien. In het aankomende jaar gaan wij het completeren van dergelijke informatie prioriteren, zowel bij nieuwe als bestaande investeringen.

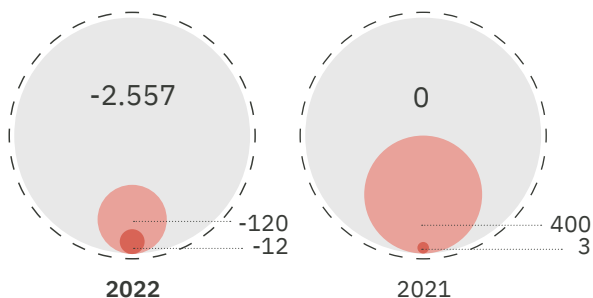
Binnen onze portefeuille zitten meerdere bedrijven die niet-hernieuwbare materialen als plastics vervangen door hernieuwbare biogene materialen. Dit heeft tot gevolg dat de portefeuille bijdraagt aan het vermijden van fossiele plastics, maar ook

dat er additionele biogene materialen gebruikt worden (derhalve een negatieve waarde). Naast dat biogeen materiaal hernieuwbaar is legt het ook koolstof vast in materiaal.

Daarnaast gebruiken meerdere bedrijven metalen, waaronder kritische materialen, om broeikasgas emissies te vermijden. Derhalve zorgt de huidige portefeuille van Invest-NL voor meer materiaal gebruik dan dat het vermijdt. Dit toont de complexiteit van onze investeringsscope aan. Bepaalde investeringen kunnen namelijk veel positieve impact op een carbon-neutrale economie maken, maar tegelijkertijd ook een negatieve impact hebben op de transitie naar een circulaire economie. Invest-NL probeert dit risico te mitigeren door alle impact, positief en negatief, te integreren in het ESG en impact investeringsproces en beide ambities gelijk te wegen. Afhankelijk van hoe de balans uitvalt kan dat leiden tot een positieve investeringsbeslissing vanwege het positieve effect op o.a. broeikasgassen, ondanks het feit dat er een negatieve impact zit rondom het materiaalgebruik. Over de negatieve impact risico's van een business model zullen we altijd in gesprek gaan met het betreffende bedrijf om deze zoveel mogelijk te reduceren. Zie voor onze aanpak ook het hoofdstuk 'Materialiteit en impact'.

Vermeden gebruik Metaal

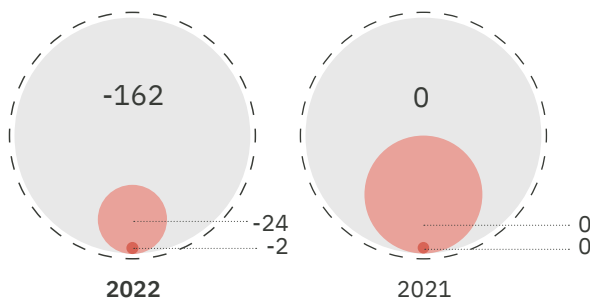
(in tonnen gebruikt materiaal)

- Gerealiseerde impact aan Invest-NL toe te schrijven
- Gerealiseerde impact portfoliobedrijven en -fondsen
- Verwachte impact portfoliobedrijven en -fondsen per 2030

Vermeden gebruik Kritische materialen

(in tonnen gebruikt materiaal)

- Gerealiseerde impact aan Invest-NL toe te schrijven
- Gerealiseerde impact portfoliobedrijven en -fondsen
- Verwachte impact portfoliobedrijven en -fondsen per 2030

Onze impact op materiële thema's

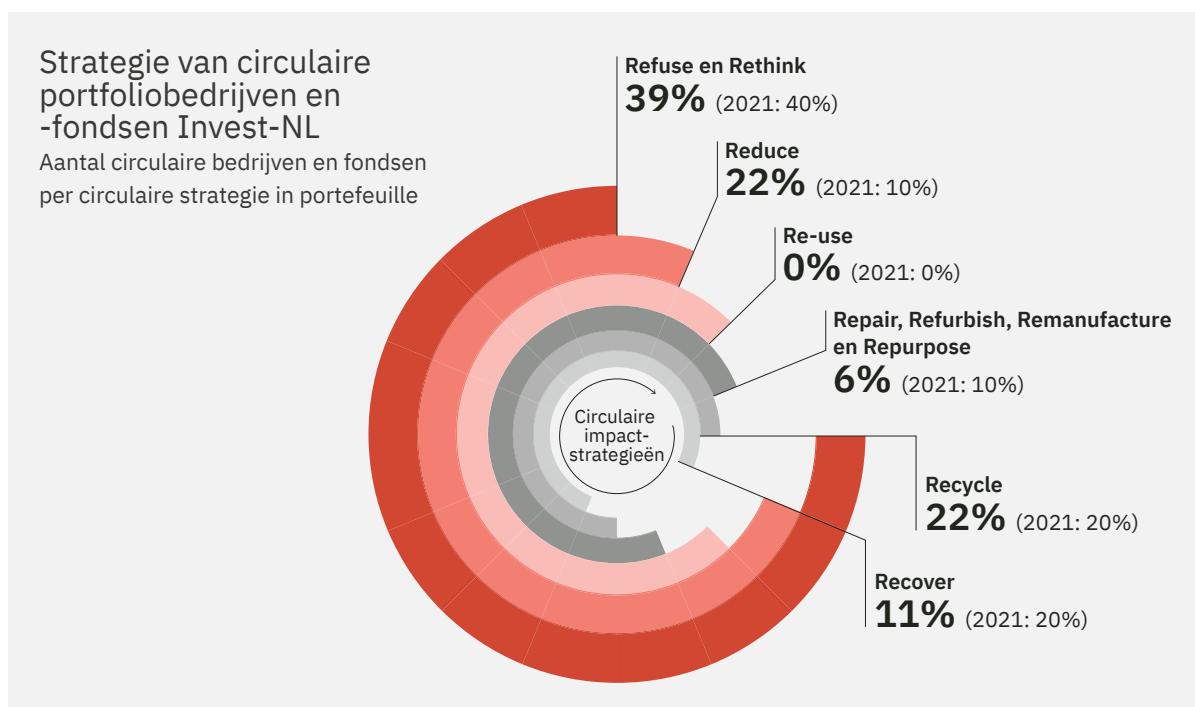
In de grafische weergave van onze voetafdruk in de paragraaf 'Voetafdruk' in onderdeel SDG 13 wordt het materiaal gebruik van onze portefeuille getoond. Ook deze cijfers worden momenteel gedreven door een zeer select groepje binnen onze portefeuille. Hierbij valt op dat binnen de huidige operationele bedrijven primair biogene materialen gebruikt worden. In 2021 gebruikte onze portefeuille nog geen andere materialen dan biogenen.

Circulaire impactstrategieën

Daarnaast sluiten wij aan bij het veelvuldig gebruikte circulaire economy model van McDonough & Braungart (EMF, 2012), waarin verschillende circulaire strategieën worden gespecificeerd. Dit model wordt verder aangepast en toegelicht door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)¹, waar wij bij aansluiten. Door middel van dit model inventariseren wij de circulaire impactstrategieën van onze portefeuille.

Van de totale portefeuille ultimo 2022 had 45% (in aantallen) een circulaire impactstrategie. Indien we daar investeringen in DeepTech-technology en gezondheidszorg buiten beschouwing laten (gezien de andere drijfveer achter deze investeringen) is dit 86%. De grafiek hierboven toont de verdeling van type strategie op basis van aantallen bedrijven en fondsen mét een circulaire impact strategie.

Invest-NL prioriteert bedrijven met een hoogwaardige circulaire strategie. In 2022 past ruim 60% een Refuse, Rethink of Reduce aanpak toe in zijn business model, waar dit in 2021 nog 50% was. Voor de uitleg achter deze strategieën verwijzen wij naar deze informatieve pagina van RVO. Daarnaast zien we binnen de laagwaardigere strategie ook een belangrijke rol voor bedrijven en fondsen met een Recycle aanpak. De bedrijven zijn essentieel in de transitie naar een circulaire economie doordat ze het beginpunt zijn van de circulariteit van andere bedrijven.

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/r-ladder>

Onze impact op materiële thema's

Circulaire materiaal index (CTI) portefeuille

Daarnaast sluiten wij aan bij het Circular Transition Indicators (CTI) model van het World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). Tot op heden blijft dit een van de meest ontwikkelde normeringstandaarden op het gebied van circulariteit. Deze methodiek kwantificeert in welke mate een bedrijf in staat is om diens grondstofgebruik in een circulaire economie te integreren. Als een bedrijf méér hernieuwbare bronnen gebruikt, méér recyclebare producten en afval produceert en minder kritische materialen gebruikt, ontvangt het een hogere score. Hierbij geeft een 100% score een volledig circulair model weer, waarbij 0% een volledig lineair model representeert. De score gaat daarbij uit van een gewogen gemiddelde tussen de invoer, uitvoer en kritische materialen.

In 2022 hebben wij op basis van CTI de circulaire materiaal index van drie additionele bedrijven berekend, namelijk van Byborre, Elestor en Exasun. Byborre behaalt een score van 52% met name door het gebruik van gerecycled polyester, nylon en katoen en lage proces verliezen. Exasun behaalt een score van 54% - 58% met name door het veelvuldig gebruik van gerecycled aluminium. Elestor behaalt slechts een score van 13% - 33% vanwege de noodzaak om nieuw beton te moeten gebruiken wat daarnaast ook moeilijk te recycleren is. Daarnaast is de score van SCW aangepast vanwege de toevoeging van een nieuwe productlijn met een lagere circulaire score.

CTI-score

	Input	Output	2021 ¹	2022
Avantium	Circulair: biogeen materiaal voor PEF en gerecycled PET voor meerlaagse flesjes Niet-circulair: niet-gerecycled PET voor meerlaags flesjes	Circulair: recyclebare flesjes die daadwerkelijk gerecycled zullen worden Niet-circulair: verliezen bij recyclingsproces	50 - 66%	50 - 66%
Byborre	Circulair: gebruik van gerecyclede garen en bio-katoen Niet-circulair: gebruik van fossiele stoffen	Circulair: recyclebare stoffen Niet-circulair: niet-recyclebare stoffen	- ²	52%
Elestor	Circulair: gebruik van hernieuwbare chemicaliën, plastics en gerecycled beton Niet-circulair: gebruik van nieuw beton en plastics	Circulair: recyclebare chemicaliën, plastics en beton. Niet-circulair: niet-recyclebaar beton en plastics	- ²	13 - 33%
Exasun	Circulair: gebruik van gerecyclede en hernieuwbare metalen, plastics en andere materialen Niet-circulair: gebruik van nieuwe metalen en kritische materialen	Circulair: recyclebare metalen, plastics en andere materialen	- ²	54 - 58%
Protix	Circulair: gebruik van hernieuwbare bio-based voeding	Circulair: nuttig te gebruiken larven voor voedingstoffen.	100%	100%
SCW	Circulair: gebruik van reststromen Niet-circulair: gebruik van nieuw gewonnen gesteenten	Circulair: nuttig te gebruiken eindproducten zoals bijv. groen cement en waardevolle metalen	81 - 100%	76 - 93%
Umincorp	Afval input is 100% circulair	Circulair: teruggewonnen plastic niet-circulair: niet-recyclebare stromen als folies, niet-plastic afval en aanhangend vuil	81%	81%

1 Cijfers zijn aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2021. Voor meer informatie zie onder paragraaf 'Impact meten' in het hoofdstuk 'Over dit verslag'.

2 Deze cijfers waren in 2021 nog niet bekend, aangezien het nieuwe investeringen uit 2022 betreft.

Onze impact op materiële thema's

Ontwikkelingen en vooruitblik

Binnen onze maatschappelijke transitie naar een circulaire economie, ziet Invest-NL zijn voornaamste bijdrage binnen de ontwikkeling en opschaling van bedrijven met circulaire processen. Daarnaast willen wij ondersteuning geven aan de ontwikkeling van circulaire ketens, met name binnen het speelveld van bio-based materialen, kritieke materialen en plastics. Hierbij gaat onze rol verder dan impactinvesteerder; we vervullen een pionierende rol in het blootleggen en wegnemen van barrières voor financiering van circulaire ketens. Dit houdt ook in dat wij veelvuldig de dialoog faciliteren voor stakeholders binnen een toekomstig circulair systeem.

Ook ziet Invest-NL een centrale rol binnen de verduurzaming van de agrifood sector, met name in het versnellen van de eiwittransitie en de transitie naar een circulaire landbouw (waaronder regeneratieve landbouw en kringlooplandbouw) en willen we blijven investeren in impactgedreven agricultuur technologie bedrijven. Deze ontwikkelingen zien wij als essentieel om een duurzaam voedselsysteem te kunnen garanderen dat voorziet in de toenemende vraag naar voedsel.

SDG 3 Betere, betaalbare en toegankelijke zorg

Introductie

De Nederlandse gezondheidszorg staat de komende decennia voor grote uitdagingen. Invest-NL heeft als doelstelling om innovatieve initiatieven te steunen die bijdragen aan een gezondere samenleving. Een gezonde samenleving is in staat om goede, houdbare en betaalbare zorg voor iedereen te leveren. Momenteel is de grootste uitdaging van zo'n gezonde samenleving de hoge kosten, die nog steeds groeien. Daarbij zorgen nieuwe innovaties in dit domein vaak juist voor stijgende kosten. Invest-NL investeert primair in innovaties die de kosten juist doen dalen in combinatie met het verhogen van kwaliteit van leven.

Middels onze investeringen dragen we daarmee bij aan het voorkomen, vervangen en het verplaatsen van dure zorg. Hierbij dragen onze activiteiten bij aan het verplaatsen van zorg in ziekenhuizen (tweede lijn) naar 1,5 lijnzorg, waarbij laag complexe behandelingen in gespecialiseerde klinieken of huisartsenpraktijken worden uitgevoerd. In dat licht hebben innovaties die bijdragen aan de 'Juiste Zorg op de Juiste Plaats' onze aandacht, met als doel dat patiënten zelfstandig en zelfredzaam kunnen blijven. Hierbij is het primaire uitgangspunt dat de kwaliteit van leven van patiënten gewaarborgd of verbeterd wordt.

Ons beleid en resultaten

In het hoofdstuk 'Resultaten 2022' staat de gehele investeringsportefeuille van Invest-NL weergegeven. Hierin staat ook aangegeven welke financieringen positieve impact hebben op SDG 3.

In 2022 heeft Invest-NL € 1 miljoen aan Haermonics gecommitteerd, een bedrijf dat spoelings technologie ontwikkelt om bloedingen en bloedstolsel te voorkomen tijdens hartoperaties. Hiermee worden de kosten en het risico van vervolgooperaties vermeden.

Via een comitting van € 5 miljoen aan NextGen Ventures Fund II, een fonds dat investeert in data-gedreven en digitale oplossingen binnen de gezondheidssector, draagt Invest-NL bij aan efficiëntere en betere zorg.

Daarnaast verzorgde Invest-NL een vervolginvestering van € 0,5 miljoen in het bedrijf Microsure.

Tot slot beheert Invest-NL ook een bestaand portfolio van bedrijven en fondsen, waarbij Haermonics, ISA Pharmaceuticals, Microsure, Onera, Onward en ViCentra een primaire bijdrage leveren aan SDG 3.

Onze impact op materiële thema's

Kwantificeren van onze impact

In jaarverslag 2021 is de ambitie uitgesproken om impact meer te kwantificeren in het jaarverslag 2022. In 2022 hebben wij daarvoor de volgende methodiek getest. Ten eerste berekenen wij hoeveel zorgkosten voorkomen worden door de innovatie van het bedrijf waarin wij investeren. We maken daarbij een vergelijking van de zorgkosten in twee scenario's, met en zonder de innovatie. Hiermee willen we inzicht krijgen in hoeveel zorgkosten de innovatie voorkomt en ook aan wie die besparing toekomt: patiënt, zorgaanbieder of zorgverzekeraar. Ten tweede berekenen wij welke kwaliteit van leven de innovatie levert. Dit doen wij aan de hand van QALY's; *Quality-Adjusted Life Years*, ofwel gezonde levensjaren. Daarbij representeert 1 QALY een heel jaar in goede gezondheid. Dit wordt berekend op basis van ervaren gezondheid op het gebied van mobiliteit, zelfstandige verzorging, dagelijkse activiteiten, pijn en depressie.

Ontwikkelingen en vooruitblik

Binnen onze maatschappelijke transitie naar een goede, houdbare en betaalbare zorg zet Invest-NL zich voornamelijk in om het zorgstelsel anders in te richten en hierbij te kijken naar alternatieve en aanvullende systemen. Op de korte termijn dragen we bij aan het verbeteren van de zorgpaden en het opschalen van 1,5 lijnzorg. Op de lange termijn dragen we bij aan het veranderen van het zorgsysteem middels onze samenwerkingen, o.a. met HealthKIC. Deze samenwerking draagt bij aan een grotere focus op preventie en gezonde leefstijl vooraf, in tegenstelling tot zorg verlenen achteraf.

Daarnaast staat het meten en valideren van impact binnen zorginnovaties centraal in Invest-NL's aanpak. Invest-NL wil de impactmethodiek van voorkomen zorgkosten en geleverde QALY's in het jaarverslag van 2023 rapporteren. Daarnaast blijft impact meten binnen deze sector een onontgonnen gebied. Invest-NL beoogt hierbij expertise te brengen en te delen met andere stakeholders binnen de sector, om op een dergelijke manier impact binnen deze sector aan te jagen.

SDG's 8 en 9 Innovatie & ondernemerschap

Introductie

Invest-NL wil Nederland niet alleen duurzamer maken, maar ook innovatiever. Veel innovaties ontstaan bij start-ups op het grensvlak van wetenschap, innoveren, ontwikkelen, ondernemen en groeien. De innovaties die nodig zijn om grote transitie (bijvoorbeeld richting een carbon-neutrale en circulaire economie) tot stand te brengen gaan daarbij gepaard met grote ondernemersrisico's.

Dergelijke risico's gaan verder dan alleen concurrentie-, markt- en technologierisico's; ondernemers worden ook geconfronteerd met onzekerheden op beleid en bestuurlijk gebied. Voor een ondernemer en een reguliere aanbieder van kapitaal is het risico daarmee niet, niet volledig of niet alleen, in te prijzen. Er zijn dus partijen nodig die het risico wél durven te nemen. Dat is precies de rol die National Promotional Banks, zoals Invest-NL, op zich nemen. Het is daarmee een belangrijke speler in het bevorderen van innovaties binnen Nederland.

Onze investeringsstrategie is erop gericht om te investeren in bedrijven die echt transformatief zijn en de grenzen verleggen van hetgeen we kunnen. Dealteams gaan in gesprek met bedrijven en fondsen en beoordelen of deze werken aan grensverleggende innovaties. In het proces wordt dit extern geverifieerd met experts uit de sector. Om zo veel mogelijk toe te voegen aan de Nederlandse economie, maximaliseren we voor innovatieve ondernemingen de mobilisatie van Europees en privaat kapitaal. Een belangrijk instrument hierbij zijn fondsinvesteringen.

Ons beleid en resultaten

Met onze investeringen in bedrijven via het Dutch Alternative Credit Instrument (DACI) en Dutch Future Fund (DFF), wisten we ettelijke miljoenen uit EU financiering naar Nederland te halen. DACI stelt daarbij leningen beschikbaar voor het MKB en DFF stelt durfkapitaal beschikbaar voor innovatieve technische start- en scale-ups. Daarnaast richtten we samen met het EZK het DeepTech Fund (DTF) op, wat financiering verzorgt tijdens de kapitaalintensieve start periode van *deep-technology* start- en scale-ups.

In 2022 heeft Invest-NL in twee DeepTech innovatie fondsen geïnvesteerd. Invest-NL committeerde € 15 miljoen aan DeepTechXL Fund en € 10 miljoen in Imec.Xpand Fund II. DeepTechXL is een fonds dat zich primair richt op zeer vroegtijdige financiering van *deep-technology* startups. Het fonds investeert zijn volledige kapitaal in Nederland en richt zich voornamelijk op high-tech ecosystemen, waar ook technische universiteiten gevestigd zijn. Imec.Xpand is een Belgisch fonds dat gelieerd is aan het Imec, een onderzoekscentrum voor nano-elektronica en digitale technologie. Het is een van de weinige fondsen binnen Europa die vroegtijdige financiering verstrekt aan hardware technologie startups. Het fonds zal gedeeltelijk investeren in Nederlandse bedrijven.

Daarnaast committeerde Invest-NL € 1 miljoen aan het bedrijf LioniX. Dit bedrijf produceert op maat gemaakte microsystemen, fotonica, detectie en micro-elektromagnetische systemen (MEMS).

Onze impact op materiële thema's

Ook verzorgde Invest-NL een vervolg investering van € 0,5 miljoen in het bedrijf Effect Photonics en € 7 miljoen in het bedrijf Nearfield Instruments.

Tot slot beheert Invest-NL ook een bestaand portfolio van bedrijven en fondsen, waarbij CapitalT, DACI, DFF, Dutch Security Tech Fund, EclecticIQ, EFFECT Photonics, Innovation Industries en Nearfield Instruments een primaire bijdrage leveren aan SDG 8 en 9.

Voor een volledig overzicht van onze financieringen die een positieve bijdrage leveren aan SDG 8 en 9 verwijzen we naar het hoofdstuk 'Resultaten 2022' in het bestuursverslag.

Invest-NL heeft de taak om het financierings- en innovatieklimaat van Nederland te versterken. Derhalve kijken wij naar de gecreëerde investeringen in innovatie en werkgelegenheid van alle investeringen. Dat doen wij aan de hand van R&D uitgaven, die aantonen hoeveel financiering in innovatie activiteiten is gestoken, en FTE's (*full-time employment*, ofwel voltijd dienstverband), die aantonen hoeveel werkgelegenheid in innovatieve ondernemingen is gecreëerd.

R&D uitgaven

	2020	2021 ¹	2022
Portefeuille - Invest-NL toegeschreven	15	24	27
Portefeuille - Totaal	47	173	260

¹ Cijfers zijn aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2021. Voor meer informatie zie onder de paragraaf 'Impact meten' in het hoofdstuk 'Over dit verslag'.

Werkgelegenheid in FTE

	2020	2021 ¹	2022
Portefeuille - Invest-NL toegeschreven	123	249	367
Portefeuille - Totaal	404	3.091	5.260

¹ Cijfers zijn aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2021. Voor meer informatie zie onder de paragraaf 'Impact meten' in het hoofdstuk 'Over dit verslag'.

De R&D uitgaven van onze portefeuille zijn in 2022 gegroeid is naar € 260 miljoen. Hiervan is € 27 miljoen aan Invest-NL toe te schrijven, wat een groei van 32% impliceert. De werkgelegenheid van onze portefeuille is in 2022 gegroeid naar 5.260 FTE. Daarvan zijn 367 FTE aan Invest-NL toe te schrijven, wat een groei impliceert van 45%. Beide ontwikkelingen zijn te verklaren door de groei van de portefeuille.

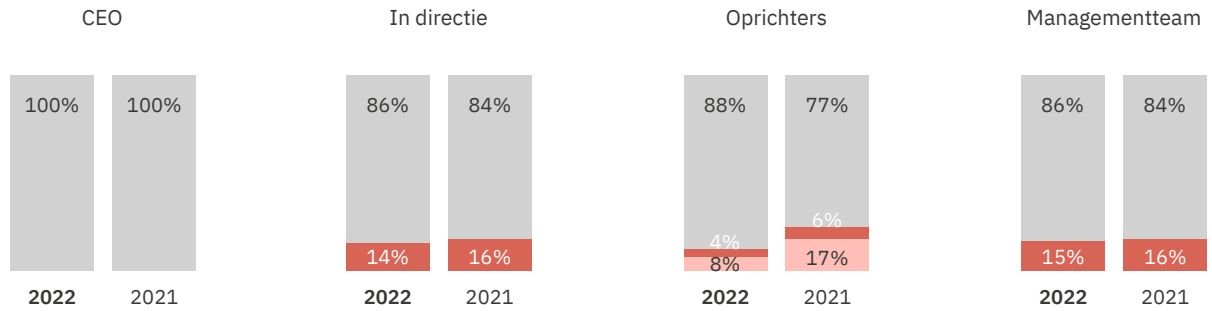
Daarnaast vindt Invest-NL het belangrijk om diversiteit en inclusie te waarborgen en te promoten. Invest-NL is aangesloten bij FundRight en zet daarmee het belang van diversiteit in de managementteams en besturen van start- en scale-ups actief op de agenda bij portfoliobedrijven en fondsmanagers. We monitoren daarom naast werkgelegenheid ook de diversiteit in senior functies binnen onze portfolio.

De genderdiversiteit van zowel onze directe investeringen in bedrijven als in onze investeringen in fondsen is in 2022 vrij stabiel gebleven. Echter liggen de percentages lager dan dat Invest-NL zou wensen. Een weinig genderdiverse portfolio is te verklaren door de sectorfocus van Invest-NL. Zowel binnen Venture Capital investeringen als binnen technisch georiënteerde bedrijven zijn relatief meer mannen werkzaam. Echter is diversiteit wel belangrijk voor Invest-NL, ook in onze eigen organisatie. Voor onze uitleg hierover refereren wij naar ons hoofdstuk 'Medewerkers en organisatie'.

Onze impact op materiële thema's

Genderdiversiteit bij directe investeringen

Genderdiversiteit bij fondsinvesteringen

■ Percentage vrouw ■ Percentage man ■ Percentage gemengd man/vrouw

Vooruitblik 2023

In ons strategisch vijfjarenplan (2021-2025) introduceerden we drie fasen. In de eerste twee jaar van ons bestaan (2020-2021 – focused explorer) onderzochten we vooral veel en ontwikkelden we een steeds zichtbaarder positie in de markt. Nu zitten we in de tweede fase (2021-2023 – committed partner), waarin we stevige banden smeden met partners en ons strategische commitment aan de transitie naar een carbon-neutrale en circulaire economie ook voor de buitenwereld steeds zichtbaarder wordt. Met als ultiem doel om in de derde fase (2023-2025 – trusted advisor en leading impact investor) de financiering van die transitie ook steeds vaker te kunnen leiden, ofwel in een adviserende en ontwikkelende rol, ofwel door zelf te investeren.

Samenwerken is de standaard bij alles wat Invest-NL doet. Ook in 2023. Alleen zo kunnen we "financierbaar maken wat niet financierbaar lijkt."

2023 wordt voor Invest-NL een jaar waarin de opgebouwde positie een basis vormt om met steeds meer partners te werken aan het financierbaar maken van complexe projecten en investeringen. Een jaar waarin wij niet slechts aan tafel schuiven, maar we ons steeds meer als initiator en leidende partij laten gelden. Een in dat kader in het oog springende transactie in het eerste kwartaal van 2023 is een investering in het bedrijf Sif. Invest-NL participeert in een investering van € 328 miljoen in Sif, een Nederlands bedrijf in offshore funderingen, om de positie van Sif als toonaangevende leverancier van funderingen voor de energietransitie te versterken. De investering wordt gedaan om in Rotterdam 's werelds grootste fabriek voor monopile funderingen te bouwen. Met de steun van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft Invest-NL een lening van € 64,8 miljoen verstrekt.

Invest-NL is daarnaast investeerder in een investeringsronde van €81 miljoen in Lightyear, het Nederlandse hightechbedrijf dat 's werelds eerste auto op zonne-energie ontwikkelt. Na grote liquiditeitsproblemen heeft Lightyear in het eerste kwartaal van 2023 een doorstart gemaakt in een flink afgeslankte vorm. De ontwikkelingen zijn een duidelijk voorbeeld van de grote uitdagingen, onzekerheden en risico's waarmee innovatieve bedrijven te maken krijgen. Invest-NL is zeer nauw betrokken geweest bij de realisatie van de doorstart.

De omgeving waarin Invest-NL opereert blijft zeer dynamisch. 2023 wordt een spannend jaar voor vele bedrijven, en al helemaal voor de innovatieve start- en scale-ups waar we intensief mee samenwerken. Het afgelopen jaar heeft ons laten zien dat we moeten leren omgaan met grote onzekerheden zoals volatiele energieprijzen en aanhoudende geopolitieke spanningen. Op het gebied van energietransitie en cybersecurity zien we stabiele of zelfs toenemende belangstelling vanuit private investeerders. Op vrijwel alle andere terreinen zijn private investeerders (nog) voorzichtiger dan voorheen. Hierdoor kan er een grotere vraag ontstaan naar de diensten van Invest-NL. Wij zullen, net als private investeerders, de bedrijven in onze portefeuille zorgvuldig volgen en waar nodig en mogelijk ondersteunen in hun ontwikkeling.

Om binnen Europa krachtig te blijven is het belangrijk dat we de bedrijven in onze economie ondersteunen. Samen met Europese en Nationale overheden zullen we ons hiervoor inspannen. Ons streven is om verder te groeien in onze activiteiten op het gebied van financiering van moeilijke projecten zoals *first time plants*. Ook zal onze investeringsinspanning in DeepTech toenemen. We verwachten in 2023 onze samenwerking met het NGF op het gebied van zachte financieringen verder vorm te geven. Ook zullen we onze rol als implementing partner van Invest-EU verder materialiseren door het finaliseren van afspraken om Europese garanties in te zetten voor de investeringen van Invest-NL waar dat nodig is.

3. Toelichting

Trends en ontwikkelingen

Impact maken in een wereld in beweging

Onze visie is helder: Nederland duurzamer en innovatiever maken. Door onze investerings- en ontwikkelkracht kunnen we samen met partners de grote transitie helpen versnellen. We doen dat in een wereld die volop in beweging is. In Nederland, in Europa en mondiaal. Al die ontwikkelingen brengen kansen en bedreigingen met zich mee. Dit vergt een hoge mate van wendbaarheid en omgevings sensitiviteit van Invest-NL.

Kansen: samenwerking Nationaal Groeifonds en Klimaatfonds

Naast Invest-NL zijn er de afgelopen jaren nog twee grote overheidsfondsen gelanceerd, het Nationaal Groeifonds en het Klimaatfonds. Deze beide fondsen verstrekken echter geen (risicodragende) financiering maar subsidies. Door een gestructureerde samenwerking tussen deze fondsen en Invest-NL kunnen baanbrekende projecten en bedrijven beter financierbaar worden. Hetgeen goed is voor het versnellen van transitie en goed voor een efficiënte inzet van overheidsmiddelen.

Kansen: Europa

Als 'National Promotional Institute' heeft Invest-NL een specifieke rol in het aantrekken en mobiliseren van Europese middelen. Hiertoe is een intensieve samenwerking opgezet met de Europese Commissie, de Europese Investeringsbank (EIB) en het Europese Investeringsfonds (EIF). Samen met EIF heeft Invest-NL twee gedeelde fondsmandaten (DFF en DACI). Momenteel zijn we met de Europese Commissie in onderhandeling over de ontwikkeling van een drietal financieringsinstrumenten onder Invest-EU. Ook loopt er een aanvraag om gebruik te mogen maken van het Sustainability Guarantee instrument van EIF.

Trends en ontwikkelingen

De verreгаande ambities van de Europese Commissie op het gebied van klimaat- en energietransitie (*New Green Deal*), maar ook op het gebied van meer strategische autonomie op sleuteltechnologieën, sluiten naadloos aan op de ambities van Invest-NL. Dit biedt vele mogelijkheden voor verdergaande samenwerking in de komende jaren.

Kansen: doorontwikkeling naar brede NPI

Invest-NL is opgericht als de nationale investerings- en ontwikkelingsinstelling van Nederland. Bewust hebben we de eerste jaren een nadrukkelijke focus gekozen op primair de transitie naar een carbon-neutrale en circulaire economie. In de komende strategieherijking (medio 2023) zullen we onderzoeken hoe we de komende jaren de sterke focus op transities kunnen combineren met een bredere invulling van ons mandaat.

Kansen: mobiliseren institutioneel kapitaal

De Nederlandse institutionele beleggers (pensioenfondsen, verzekeraars) investeren slechts een beperkt percentage van hun vermogen in de reële economie in Nederland. Er lijkt ruimte om de exposure in Nederland, in duurzame transitieën én in risicokapitaal te vergroten. Invest-NL kan hierbij een mobiliserende rol spelen, onder andere door financieringsconstructen te ontwerpen die het interessanter maken voor institutionele beleggers om meer in Nederland te investeren.

Kansen en bedreigingen: geopolitieke spanningen en economische veiligheid

Mede door de inval van Rusland in Oekraïne (februari 2022) is het besef toegenomen dat Nederland zich bewuster moet zijn van zijn strategische autonomie en economische veiligheid. Ook rondom cruciale sleuteltechnologieën speelt in toenemende mate het vraagstuk van economische veiligheid. Mede om die reden zal

ook de wet VIFO (Veiligheidstoets Investerings, Fusies en Overnames) van kracht worden. Tegelijkertijd ligt het in de rede dat er juist een grotere rol voor Invest-NL is weggelegd.

Kansen en bedreigingen: stijgende energieprijzen

De stijgende energieprijzen in 2022 en begin 2023 vertonen een Janus-kop. Enerzijds versnellen ze de energietransitie door meer inzet op duurzame alternatieven voor gas en olie. Anderzijds leiden de stijgende energieprijzen ook tot hogere productie- en investeringskosten voor veel bedrijven waar Invest-NL mee samenwerkt.

Bedreigingen: verslechtering economisch klimaat

Eind 2022 belandde Nederland in een economische dip mede als gevolg van de zeer hoge inflatie. De Nederlandsche Bank verwacht weliswaar voor 2023 een lichte economische groei (0,8%) en een sterke daling van de inflatie (van 11,6% naar 4,9%), maar deze voorspellingen gaan met veel onzekerheden gepaard. Op dit moment is in ieder geval duidelijk dat het investeringsklimaat voor start- en scale-ups wereldwijd en ook in Nederland verslechtert. Investeerders zijn terughoudender geworden, waarderingen staan onder druk en het ophalen van nieuwe financieringsrondes is daarmee complexer dan in de afgelopen jaren het geval was.

In maart 2023 zijn een drietal kleinere banken in de Verenigde Staten, en Credit Suisse uit Zwitserland in de problemen gekomen. Toezichthouders hebben ingegrepen om erger te voorkomen. De problemen bij deze banken lijken voor een deel op zichzelf te staan. Het faillissement van de Silicon Valley bank is zorgelijk omdat deze bank veel zaken deed met jonge start-up bedrijven, het faillissement van deze bank draagt daarmee niet bij aan het investeringsklimaat in deze sector wat reeds flink onder druk stond.

Missie, visie en doelen

Financierbaar maken wat niet financierbaar lijkt

Dit is wat Invest-NL doet. Onze missie, visie en strategie komen daaruit voort en dragen daaraan bij. In dit hoofdstuk lichten we onze missie, visie en langetermijndoelen toe.

Onze missie

Invest-NL is de nationale investerings- en ontwikkelingsinstelling van Nederland. Als impact investeerder stellen wij maatschappelijk rendement voorop. Voor ons betekent dat: Nederland duurzamer en innovatiever maken.

Onze visie

Nederland staat voor grote maatschappelijke veranderingen, vooral op het gebied van energie, milieu en klimaat. In 2050 draait onze economie op heel andere technologie, grondstoffen, energiesoorten en processen dan nu. Dat lukt alleen met inventieve ondernemers, nieuwe markten en schaalbare innovaties. Daar is heel veel kapitaal voor nodig. Maar voor veel financiers in de markt zijn de risico's te groot. Dat is

precies waar Invest-NL het verschil kan maken. Wij maken financierbaar wat niet financierbaar lijkt.

Dit doen we door het mobiliseren van kapitaal: van Invest-NL zelf, van marktpartijen, van overheden en vanuit Europese faciliteiten. Maar we doen dit ook door markten te onderzoeken en te ontwikkelen, investeringsproposities te verbeteren en instrumenten te ontwikkelen. Zo maken we het ook voor andere partijen aantrekkelijker om risico te nemen en te investeren in een duurzaam en innovatief Nederland.

Onze positionering als impact investeerder doen we op basis van gedegen onderzoek, data analyse en concrete projecten. Doel is het investerings- en vestigingsklimaat te optimaliseren en partijen te versnellen in hun transitie-opgave.

Missie, visie en doelen

Onze langetermijndoelen

Onze missie is Nederland duurzamer en innovatiever maken. Dat is een urgente opgave waar we dagelijks aan werken, maar waar we pas op de langere termijn van kunnen vaststellen of we er in zijn geslaagd. Daarom hebben we in onze strategie twee langetermijndoelen gekoppeld aan deze missie.

Onze langetermijndoelen

In 2050 is de Nederlandse economie volledig klimaatneutraal en circulair en zijn we wereldwijd binnen het 1,5 graden scenario gebleven.

Nederland verstevigt zijn positie in Europa in de categorie “Innovatie Leider”; de categorie landen die > 125% scoren op het Europese Innovatie ScoreBoard.¹

Deze doelen kan Invest-NL overduidelijk niet alleen voor elkaar krijgen. Simpelweg omdat ze daarvoor te groot en ambitieus zijn. Ze komen alleen binnen handbereik wanneer met het gehele ecosysteem van ondernemers, financiers en overheid wordt samengewerkt - met het juiste beleid, de ideeën, ondernemers en het geld op de juiste plekken. Invest-NL gebruikt deze doelen als richting en als inspiratiebron: het dient in het werk als stip aan de horizon en het is een kader om aan te toetsen.

Zo geven we invulling aan onze bijdrage aan deze langetermijndoelen:

In 2050 is de Nederlandse economie volledig klimaatneutraal en circulair en zijn we wereldwijd binnen het 1,5 graden scenario gebleven

Het IPCC becijferde in juli 2021 dat het wereldwijd resterende carbon budget nog 400 Gton CO₂e is - equivalent aan 8 jaar emissie. Als we over de 400 Gton CO₂e-uitstoot heengaan, komt de opwarming boven de 1,5 graden. Momenteel zitten we al op meer dan 1 graad opwarming. En dus is niet alleen

het einddoel van carbon-neutraal in 2050 relevant, maar ook de snelheid waarmee we de jaarlijkse CO₂e uitstoot reduceren. Europa is erin geslaagd de emissie sinds 1990 met ruim 25% te laten dalen – tegen de wereldwijde trend in. Echter, om binnen de doelstelling van maximale opwarming van 1,5 graden te blijven, moet deze daling fors verder versneld worden: wereldwijd moet de jaarlijkse emissie in 2030 met 40-60% gedaald zijn t.o.v. het niveau in 2020. Invest-NL financiert en ondersteunt daarom twee typen projecten en ondernemingen die we 'Gamechangers' en 'Curvebenders' genoemd hebben:

Gamechangers

Nieuwe technologieën, vaak nog in de vroege TRL-fases die de potentie hebben om bij te dragen aan de carbon-neutrale wereld in 2050. De financieringen van Thorizon en Carbyon vallen bijvoorbeeld in deze categorie.

(CO₂e) Curvebenders

Projecten of initiatieven die ervoor zorgen dat er op kortere termijn substantiële emissiereductie plaatsvindt om de opwarming te remmen. De naam 'curvebenders' gebruiken we omdat ze het potentieel hebben om de jaarlijkse CO₂e uitstootcurve die in een *do nothing* scenario alleen maar omhoog zou gaan, op kortere termijn naar beneden af te buigen. Het gaat hierbij vaak om het versnellen van de uitrol van reeds bestaande technologieën. Onze bijdrage aan het tot stand komen van de Cable Pooling overeenkomst met Energie opslag is hier een mooi voorbeeld van: deze overeenkomst stelt duurzame energieproducenten in staat één aansluiting te delen voor wind-, zon- én opslagprojecten. Zo maken we snellere groei van duurzame energieoplossingen mogelijk en dragen we bij aan het *afbuigen* van de wereldwijde CO₂e uitstoot curve.

Klimaatverandering houdt zich niet aan landsgrenzen. Bij het vaststellen van het CO₂e reductie potentieel van ondernemingen of projecten gaan wij daarom ook uit van het wereldwijde reductie potentieel, ongeacht locatie, en relateren dit bewust niet aan specifieke doelstellingen voor Nederland.

¹ https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2022/ec_rtd_eis-country-profile-nl.pdf

Missie, visie en doelen

Nederland versterkt zijn positie in Europa als “Innovatie Leider”; de categorie landen die > 125% scoren op het jaarlijkse Europese Innovatie ScoreBoard

Voldoende innovatiecapaciteit in Nederland is een vereiste om te verduurzamen. We hebben ervoor gekozen om het 'European Innovation Scoreboard' te hanteren als meetlat voor de innovatiecapaciteit van Nederland; deze berekent aan de hand van 32 indicatoren wat de innovatiecapaciteit van een land is t.o.v. de overige landen in Europa. Invest-NL draagt direct bij aan vier van deze EU indicatoren: venture capital investeringen in Nederland, werkgelegenheid in innovatieve bedrijven, grondstof verbruik per Bruto Nationaal Product en het aandeel milieu gerelateerde innovatie t.o.v. het algehele innovatielandschap in Nederland. In 2021 viel Nederland in de categorie “Sterke Innovator”, in 2022 is Nederland een categorie omhoog geschoven naar de categorie van “Innovatie Leider”. Doel is deze positie te behouden en versterken. Invest-NL draagt hier met haar activiteiten direct en indirect aan bij via de bovengenoemde vier dimensies.

Gezondheid belonen in plaats van het repareren van ziekte

Het Nederlandse zorgstelsel piept en kraakt. Om het ook in de toekomst betaalbaar en toegankelijk te houden is een fundamentele verschuiving in denken en doen nodig. HealthKIC en Invest-NL werken samen aan het beter financierbaar en schaalbaar maken van het Kavelmodel dat zich richt op mensen gezond maken en houden in afgebakende geografische gebieden.

Leonie Voragen is directeur-bestuurder bij HealthKIC en werkte in 2022 nauw samen met Stanleyson Hato (Thema Lead Life Sciences & Health bij Invest-NL). Ze blikken terug op hun samenwerking rondom het Kavelmodel in 2022, maar kijken ook alvast vooruit.

Even voorstellen

Stanley: “Voor Life Sciences & Health ben ik binnen Invest-NL verantwoordelijk voor de business development strategie. Samen met mijn collega’s identificeren we projecten of bedrijven waarvan we de meeste impact verwachten binnen onze strategische focus op het voorkomen, vervangen of verplaatsen van dure zorg. Dit is inclusief het ontwikkelen van methoden om de (maatschappelijke) impact van onze investeringen te beoordelen en meten. Daarnaast ben ik verantwoordelijk voor de samenwerking met partners en het ontwikkelen van nieuwe financiële producten.”

Leonie: “Als directeur-bestuurder bij HealthKIC ben ik verantwoordelijk voor zowel de strategische koers, de bedrijfsvoering en de dagelijkse aansturing binnen HealthKIC. De rode draad in alles wat ik doe is ‘hoe zetten we de mens centraal’? Ik ben dankbaar voor het feit dat we goede zorg hebben in Nederland. Maar ik zie ook dat het niet de enige oplossing is als we een gezonde samenleving willen creëren. In de afgelopen jaren heb ik dan ook vanuit al mijn functies en rollen geprobeerd om invulling te geven aan een duurzame verandering naar meer gezondheid.”

Wat maakt het Kavelmodel bijzonder?

Leonie: “Wij geloven dat gezondheid meer is dan niet ziek zijn en dat er naast goede zorg ook aandacht moet zijn voor hetgeen een mens gezond maakt en houdt. Het Kavelmodel is een duurzaam model waarmee in een bepaald gebied (de kavel) inwoners worden gefaciliteerd om gezondere keuzes te maken en zorgprofessionals de mens centraal kunnen stellen in hun werk. We werken op basis van een populatiegerichte aanpak waarbij we gebruik maken van de energie en mogelijkheden van de populatie. Dit doen we samen met inwoners, aanbieders én financiers.”

Stanley: “Door de focus te verleggen van zorg naar gezondheid kunnen we veel gerichtere interventies inzetten die de problemen aanpakken die belangrijk zijn in specifieke regio’s. De burger komt nog veel meer centraal te staan waardoor je en betere gezondheidsuitkomsten krijgt en het blijft betaalbaar.”

Leonie: “En daarbij verzamelen wij data niet enkel om te declareren en te verantwoorden, maar ook om preventief, proactief en predicatief te werken. We laten zien wat wel en niet werkt in een kavel en delen dit met iedereen die hierin geïnteresseerd is. We werken volgens het zogenaamde *creative commons* principe.”

“Wat ons echt uniek maakt is dat wij niet inzetten op een revolutie die onrust veroorzaakt in het huidige systeem, maar we willen de kanteling van het systeem evolutionair vormgeven.”

Wat maakt je trots als je terugkijkt op het Kavelmodel in 2022?

Leonie: “Mede door Corona hebben we niet altijd zo ‘in de regio’ kunnen zijn als we wilden. Maar in 2022 hebben we grote vorderingen gemaakt en een conceptueel model (want dat was het) om weten te zetten naar een aanpak die logisch is en aanspreekt. Daar ben ik trots op. Ik zie dat regionalisering steeds hoger op de politieke agenda staat en ik ben er van overtuigd dat we met het Kavelmodel regio’s optimaal kunnen ondersteunen in de transformatie ‘Meer gezondheid met minder zorg’.”

Stanley: “Onze rol was het ondersteunen van HealthKIC om de governance, monitoring en financiering van het kavelmodel concreet te krijgen. Waar ik het meest trots op ben is dat we met de kennis die gegenereerd is de stap konden maken naar de implementatie van een *proof of concept* monitoring systeem rondom acute zorg voor ouderen, het GERDA project. We kunnen hiermee de meerwaarde van het Kavelmodel voor iedereen tastbaar en zichtbaar maken.”

‘Financierbaar maken wat niet financierbaar lijkt’ staat bij Invest-NL centraal. Hoe komt dit terug in de samenwerking rondom het Kavelmodel?

Stanley: “De complexiteit van transitie die we als Invest-NL zien bij de energietransitie en de klimaattransitie, geldt ook voor de zorgtransitie. Het financieren van de transitiekosten is hier een goed voorbeeld van. Bij het Kavelmodel ligt er ook een uitdaging in het financieren van preventie. Je ziet dat de baten niet automatisch terecht komen bij degenen die de investering doen. Daarnaast is het ook moeilijk om de effecten goed te monitoren en die daadwerkelijk te koppelen aan de preventiemaatregel. Aan ons om samen met HealthKIC te kijken hoe we (een deel van) de besparing op zorgkosten (als gevolg van preventie) kunnen gebruiken om de nodige preventiemaatregelen zelf te financieren.”

Leonie: “Als je investeert in een model dat bijdraagt aan transformatie van zorg naar gezondheid dient de vraag zich al snel aan waar je nu precies in investeert. Het is geen product, misschien een dienst, maar ook dat is lastig hard te maken. Onze gesprekken met Stanley gingen dus

“Wat ons echt uniek maakt is dat wij niet inzetten op een revolutie die onrust veroorzaakt in het huidige systeem, maar we willen de kanteling van het systeem evolutionair vormgeven.”

vaak over de vraag hoe we het maatschappelijk belang (dat heel duidelijk aanwezig is) kunnen omzetten in een investeringswaardige aanvraag. We gingen bijvoorbeeld in engagement letters op zoek naar gemeenschappelijke taal, door de (deel) projecten waar financiering voor werd aangevraagd zo concreet mogelijk te maken zonder daarbij het hogere doel om regionaal in gezondheid te investeren uit het oog te verliezen. Zo hebben we samen financierbaar kunnen maken wat niet financierbaar leek.”

Hoe typeren jullie de onderlinge samenwerking?

Stanley: “De samenwerking met Leonie is erg fijn en inspirerend. We evalueren nu de resultaten van het afgelopen jaar en denken samen na over de vervolgstappen voor dit jaar.”

Leonie: “Samenwerken met Invest-NL geeft ons financiële ruimte om een aantal belangrijke onderdelen van onze aanpak te ontwikkelen en

uit te voeren. Ook geeft het onze stakeholders vertrouwen dat Invest-NL onze partner is. Beide aspecten zijn voor ons erg belangrijk. Met Stanley samenwerken ervaar ik als erg prettig en constructief. Hij denkt mee, weet waar hij het over heeft en is enthousiast over wat we doen. Echt heel fijn!”

Waar droom je over als het gaat over nog meer impact maken in 2023?

Leonie: “In steeds meer regio’s de stappen kunnen zetten die echt leiden tot een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een gezonde regio.”

Stanley: “Een antwoord formuleren op de vraag: als voorkomen beter is dan genezen hoe kunnen we dan zorgen dat het ook loont om in te zetten op preventie in de zorg?”

Tussentijdse evaluatie

Op verzoek van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft Dialogic in 2022 de tussentijdse evaluatie uitgevoerd van Invest-NL. In de periode april-september 2022 is onderzocht hoe Invest-NL invulling heeft gegeven aan de taken uit de Machtigingswet, welke resultaten Invest-NL heeft geboekt, en wat de toegevoegde waarde is van Invest-NL. Deze tussentijdse evaluatie heeft het karakter van een “blik onder de motorkap” van Invest-NL.

Voor de evaluatie zijn, naast deskstudie, projectdata geanalyseerd (o.a. om de funnel van Invest-NL Capital als Invest-NL Business Development te reconstrueren), is een bescheiden dossieranalyse uitgevoerd en zijn 40 personen (stakeholders, experts) geïnterviewd.

Invest-NL neemt deze aanbevelingen serieus. Daartoe zijn de blijvende aanbevelingen verwerkt in de meest recente strategie update. Een uiteenzetting van overige aanbevelingen wordt hieronder beschreven.

Invest-NL als instrument voor de overheid

De evaluatie is overall positief over de mate waarin Invest-NL in staat is de aan ons gestelde doelen te bereiken, en de wijze waarop wij de in de machtigingswet meegegeven taken van business development en investeren vorm hebben gegeven. Invest-NL is volgens de onderzoekers een belangrijk instrument in de ‘gereedschapskist’ van de overheid. Het simpelweg kunnen beschikken over een ‘NPI’ als EU-lidstaat is een belangrijk winstpunt om meer EU financiering aan te kunnen trekken.

Processen en investeringen

Ten aanzien van de inrichting van de processen, is het merendeel van de aanvragen afgewezen op harde formele gronden, en niet vanwege risico-aversie bij Invest-NL. Ook wordt het vooralsnog relatief grote aandeel indirecte investeringen van Invest-NL regelmatig bekritiseerd, maar wordt door veel partijen in de markt dit niet als onlogisch gezien. Wel wordt er meerwaarde gezien in vergroten van het aandeel directe investeringen, wat we nu in onze strategische focus ook hebben aangescherpt.

Zichtbaarheid ontwikkeltaak

De resultaten van de Ontwikkeltaak (Business Development) lijken vooralsnog minder zichtbaar te zijn dan die van de Financieringstaak (Capital) van Invest-NL. De thematische focus van Business Development en Capital verschillen niet sterk van elkaar en beide werken in toenemende mate samen. De activiteiten van BD versterken ook de kennisopbouw voor Capital. De inrichting van de thema teams vorig jaar, zal hier verdere versterking in aanbrengen.

Invest-NL als National Promotional Institute

Het mandaat dat Invest-NL bij oprichting heeft meegekregen is ruimer dan het actuele gebruik en geeft Invest-NL een behoorlijke manoeuvreerruimte. Er is ruimte of operating window voor Invest-NL om tot investeringen te komen die bijdragen aan maatschappelijke transitie. Het is ook aannemelijk dat er sprake is van specifieke leemtes in de financieringsmarkt op het gebied van transitieopgaven en klimaatinvesteringen. Met de strategie update om Invest-NL door te ontwikkelen als het bredere ‘National Promotional Institute’ van Nederland, en de samenwerking met nationale fondsen in blended finance, zal hier komende jaren ook invulling aan worden gegeven.

Informatie- en data huishouding

Invest-NL heeft complimenten gekregen voor de opzet van onze informatie- en data-huishouding, maar ook de constatering dat de invulling ervan nog wel eens te kort schoot. Richting de volledige evaluatie 7 jaar na oprichting dient dit compleet te zijn, waar we nu ook werk van maken, en met een eigen data team ook meer toepassing vinden in het benutten van eigen en marktdata voor het verrichten van onze activiteiten.

Profiel

Tot slot hebben de onderzoekers geadviseerd Invest-NL een helderder profiel in de markt te geven, zoals wat onder marktconformiteit wordt verstaan, wat het normrendement gaat worden, en wat het door-investeren/exit-beleid is. Invest-NL zal ook duidelijker moeten aangeven of het inzet op impact investing (draagt een propositie bij aan een gewenste transitie) of op thematic investing (door proactief en langduriger een aanjaagfunctie te vervullen op een specifiek transitiethema en

Tussentijdse evaluatie

zo de financierbaarheid te laten toenemen). Invest-NL kiest ervoor om zowel aan *impact investing* als aan *thematic investing* te doen. Aan het zijn van *thematic investor* geven wij invulling door thematisch te werken middels een aantal focusthema's. Overigens is Invest-NL van mening dat het zijn van *thematic investor* en *impact investor* elkaar niet uitsluiten. Een investeerder die zich sterk thematisch specialiseert kan dit nog steeds *for profit* (reguliere investeerder) of *for impact* (impact investeerder) doen. Wij hanteren de *impact investing* definitie van de IFC. Hierbij is een impact investeerder een investeerder die intentioneel, meetbaar en additioneel investeert met als doel grote maatschappelijke uitdagingen op te lossen. Vanaf de oprichting heeft Invest-NL dit beide manieren van investeren gepraktiseerd en zich als zodanig geprofileerd. Onderdeel van onze doorontwikkeling naar een brede NPI, is ook een hernieuwde communicatiestrategie. Daarbij heeft de overheid ook ons normrendement vast gesteld. Daarmee kunnen we ook aan deze aanbeveling voldoen.

Wij zijn erg tevreden met de grondigheid waarmee het onderzoeksbureau Dialogic, en de opdrachtgevers bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat deze tussentijdse evaluatie hebben uitgevoerd, en zien in de conclusies en aanbevelingen veel draagvlak en richting voor onze volgende stappen in de ontwikkeling naar de financierings- en ontwikkelingsinstelling voor transitie-opgaven en economische groei in Nederland.

Ons impact- en ESG-beleid

Zoals al kort omschreven in het hoofdstuk 'Materialiteit en impact' is naast impact investing om positieve impact te realiseren ook het in kaart brengen en adresseren van potentiële negatieve impact vast onderdeel van onze werkwijze.

We letten daarbij op potentiële negatieve effecten van de investering op milieu en maatschappij, maar ook op mogelijke (toekomstige) financiële risico's voor de investering ten gevolge van bepaalde sociale en milieu-risicofactoren. Ons impact- en ESG-beleid, toegankelijk via onze website, omschrijft dit in meer detail.

Aan de basis van dit beleid liggen een aantal belangrijke normen ten grondslag. Als staatsdeelneming toetst Invest-NL haar activiteiten en investeringen aan de volgende internationale richtlijnen:

- UN Global Compact;
- OECD Guidelines for Multinational Enterprises;
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights (PRI);
- UN Principles on Responsible Investment.

Daarnaast onderschrijven wij een aantal aanvullende richtlijnen:

- OECD Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS);
- Financial Action Task Force on Money Laundering;
- International Labour Organization (ILO);
- Basel Convention.

Hoe deze richtlijnen zich vertalen in ons uitsluitingen- en engagementbeleid en onze ESG due diligence is te vinden in ons impact- en ESG-beleid. In het vervolg van dit hoofdstuk lichten we een aantal recente ontwikkelingen toe met betrekking tot hoe Invest-NL dit beleid uitvoert in de praktijk.

Ons impact- en ESG-beleid

Ontwikkelingen in de uitvoering van ons impact- en ESG-beleid

In 2022 heeft Invest-NL het beleid voortgezet dat in 2021 was opgesteld, met uitgebreide ESG en impact due diligence geïntegreerd in ons investeringsproces. In het derde kwartaal van 2022 is deze werkwijze geëvalueerd met de betrokken collega's uit de investeringsteams.

Uit deze evaluatie blijkt allereerst een grote toewijding van Invest-NL collega's aan onze impact investing agenda. Impact en ESG staan niet alleen op de radar bij onze in-house specialisten, maar worden gezien als gezamenlijke doelstelling en inspanning.

Tegelijkertijd blijkt ook dat een aantal processen tijdrovend zijn en niet in alle gevallen makkelijk uitvoerbaar naast andere taken. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie is een aantal aanbevelingen geformuleerd, met als doel het proces helderder en makkelijker te maken voor de betrokken investeringsteams. Zo is gekozen om dit jaar het opvragen van impact data bij fondsen en bedrijven in de Invest-NL portfolio meer centraal in te richten, zodat de betrokkenheid van investeringsteams meer gericht kan zijn op de uitkomsten van de rapportage en het gesprek hierover met de onderneming of fondsmanager, en niet op de technische details van de rapportage.

Een andere constatering is dat er ook nog verbetering mogelijk is in de manier waarop Impact en ESG-engagement wordt vormgegeven in de periode na de investering. Gezien ons relatief korte bestaan en de portefeuille in opbouw is Invest-NL hierin nog niet erg ervaren, maar het heeft wel sinds eind 2021 structureel ingezet op het ontwikkelen van engagement plannen voor iedere nieuwe investering. Gedurende het afgelopen jaar hebben we meer ervaring opgedaan met wat engagement inhoudt in de praktijk en ook ervaren wat hier soms lastig aan is. Onze interne evaluatie heeft daarbij helder gemaakt dat zowel onze *doelstelling* als onze *werkwijze* verdere aanscherping behoeven. Hier hebben we een plan voor opgesteld dat richting geeft aan onze werkwijze voor 2023. Onderdeel van deze werkwijze is onze samenwerking met EcoVadis.

Pilot project met EcoVadis

Invest-NL is afgelopen jaar een overeenkomst aangegaan met EcoVadis, een partij die gespecialiseerd is in het beoordelen van duurzaamheidsmanagement en -beleid van ondernemingen. Middels het programma van EcoVadis worden onze portfoliobedrijven uitgenodigd om een uitgebreide ESG-evaluatie te doorlopen. De bevindingen en een vergelijking met *peers* worden teruggekoppeld naar de onderneming, waarbij concrete aanbevelingen worden gedaan voor het verder opbouwen en uitwerken van goede ESG-practices. De deelnemende bedrijven hebben daarbij ook toegang tot diverse e-learnings en handleidingen die kunnen helpen bij het opstellen van beleid of het opzetten van programma's.

Invest-NL heeft in 2022 bij wijze van pilot 14 ondernemingen door EcoVadis laten beoordelen, en ook de vervolggesprekken bijgewoond. Op basis van de ervaringen van de betrokken ondernemingen is besloten dit programma in de komende jaren voort te zetten. De ondernemingen die tot nu toe hebben deelgenomen geven aan dat de beoordeling en aanbevelingen van EcoVadis hen duidelijk hebben geholpen in het prioriteren en verder vormgeven van relevant ESG-beleid, maatregelen en programma's. Op deze manier hoopt Invest-NL bedrijven in de portefeuille niet alleen financieel, maar ook op gebied van ESG-management verder te kunnen laten groeien.

Onze engagement activiteiten

Vanuit ons engagement beleid en onze ambitie om samen met ondernemingen en fondsmanagers impact te maken zijn, naast het programma met EcoVadis, het afgelopen jaar onder meer de volgende engagement activiteiten ondernomen:

Game Changers Event

Interactieve Impact en ESG sessie met afgevaardigden van 26 Invest-NL portfoliobedrijven en -fondsen tijdens ons portfolio event in april met als onderwerp: "Invest-NL partner for Impact".

Ons impact- en ESG-beleid

Engagement plannen

Opstellen van engagement plannen en waar nodig vastleggen van aanvullende afspraken in overeenkomsten met bedrijven en fondsmanagers. Het betreft hier doorgaans doelstellingen voor de midden en langere termijn. Het afgelopen jaar zijn voor 25 fondsen en ondernemingen in onze portefeuille ESG afspraken, verbeterdoelstellingen en/of aanbevelingen op basis van het EcoVadis programma vastgelegd.

Impact en ESG adviesgesprekken

Naar aanleiding van gemaakte afspraken en/of naar aanleiding van de EcoVadis assessments hebben diverse bedrijven Invest-NL gevraagd om advies bij het stellen van prioriteiten aangaande de ontwikkeling van duurzaamheidsbeleid en -programma's. Dit soort verzoeken pakken we graag op.

Gesprekken met fondsmanagers

In de relatie met fondsmanagers is impact en ESG een steeds vaker terugkerend gespreksonderwerp. Als gevolg van de SFDR-wetgeving ziet een stijgend aandeel van de fondsmanagers zich reeds genoodzaakt uitgebreider te rapporteren op diverse duurzaamheidsaspecten. Invest-NL is hierbij een sparringpartner. Tegelijkertijd agenderen we dit onderwerp ook actief bij fondsmanagers die hier nog niet voldoende op zijn voorbereid. Een ander frequent onderwerp van gesprek is het meten en rapporteren van impact, hier merken we dat Invest-NL en andere impact-georiënteerde fondsen over en weer van elkaar kunnen leren.

Vaste rol in ESG- en duurzaamheidscommissies

Invest-NL heeft zitting in diverse ESG- en duurzaamheidscommissies, en heeft daarbij een adviserende rol bij het ontwikkelen van duurzaamheidsbeleid en -rapportages en het realiseren van (meer) impact. In een aantal gevallen kunnen we hier formeel over meebeslissen.

Impact data rapportage

Onze jaarlijkse verzameling van impact data leent zich ook als logisch gespreksmoment om met ondernemingen en fondsmanagers terug en vooruit te kijken en de gemaakte en verwachte impact te evalueren.

Het verder uitbouwen van bovengenoemde activiteiten op een steeds groeiende portefeuille zal de komende tijd om meer van onze aandacht en capaciteit gaan vragen. Invest-NL wil deze rol als impact partner voor onze portfoliobedrijven en -fondsen serieus blijven nemen. We zullen daarbij bewust differentiëren in onze benadering, waarbij afhankelijk van de fase van de onderneming en de in het bedrijf of fonds aanwezige expertise een meer dan wel minder actieve rol wordt ingenomen.

Impact en ESG in onze eigen bedrijfsvoering

Wij leggen met ons impact- en ESG-beleid de lat hoog voor bedrijven en fondsen. Vanuit onze maatschappelijke rol en onze verantwoordelijkheden die daarbij horen, vinden wij het belangrijk om daar zelf ook aan te voldoen. De doelen en richtlijnen zijn vastgelegd in ons impact- en ESG-beleid, dat enerzijds toeziet op onze verantwoordelijkheid in de keten en anderzijds op onze eigen bedrijfsvoering.

In het afgelopen jaar heeft Invest-NL een aantal nieuwe stappen gezet die ons helpen om nog meer gestalte te geven aan onze ambities op dit vlak. Een positief signaal dat impact en ESG echt in de kern van onze organisatie zijn verankerd is dat veel van de hieronder beschreven initiatieven *bottom-up* zijn ontstaan, vanuit de wens van collega's om samen meer impact te maken.

EcoVadis assessment

In parallel met de pilot waarin portfoliobedrijven zijn uitgenodigd voor een EcoVadis assessment heeft Invest-NL ook zelf een EcoVadis assessment doorlopen. Doel hiervan was enerzijds het proces zelf eens te ervaren om het goed te kunnen evalueren, maar zeker ook om ons eigen beleid en werkwijze met betrekking tot maatschappelijk

Ons impact- en ESG-beleid

verantwoord en duurzaam ondernemen tegen een onafhankelijke meetlat te houden.

Op basis van de aangeleverde antwoorden en documentatie heeft Invest-NL een score van 71 punten gekregen, en valt hiermee binnen de bestscorende 5% bedrijven in de EcoVadis database. Op basis van dit resultaat is ons voor 2022 de EcoVadis Gold Medal toegekend.

Impact & ESG Champions

Omdat ons impact- en ESG-beleid en de uitvoering daarvan continu in ontwikkeling is, is een actieve dialoog binnen de organisatie belangrijk. Om een structurele uitwisseling aan te jagen tussen de verschillende business teams en de impact en ESG specialisten in team Strategy hebben we een groep van 'Impact & ESG champions' samengesteld: gemotiveerde collega's die als onderdeel van hun werk als analist, investment manager of business developer willen bijdragen aan kennisontwikkeling op impact en ESG, en willen meedenken en helpen om beleid en processen verder te verbeteren. Deze groep is ook een belangrijk platform voor het aandragen van nieuwe ideeën met betrekking tot onze eigen duurzame bedrijfsvoering. In november bestond de groep uit 13 collega's vanuit Business Development, Capital en Finance.

Duurzaam inkopen

Behalve van bedrijven en fondsen, verwachten wij ook van onze leveranciers dat zij duurzaam ondernemen. Dat geldt voor de inkoop van zowel producten als diensten. Invest-NL is bijvoorbeeld aanspreekbaar op de naleving van het impact- en ESG-beleid door extern ingehuurde personen. Daarom toetsen wij hun integriteit en betrouwbaarheid ook in dat opzicht alvorens met elkaar in zee te gaan. Voor inkoop- en aanbestedingsprocessen geldt dat we milieu en sociale criteria meewegen in de selectie van leveranciers.

Werkgroep Diversiteit, Gelijkheid & Inclusie

Een andere werkgroep die in het afgelopen jaar is gestart is de werkgroep Diversiteit, Gelijkheid & Inclusie. Deze werkgroep heeft als doel om de bewustwording op het gebied van diversiteit, gelijkheid en inclusie te vergroten en stapsgewijs activiteiten op het gebied van diversiteit, gelijkheid en inclusie te organiseren passend bij de vorm en fase van Invest-NL. Voor de werkgroep zijn 2022 en 2023 voornamelijk bedoeld om de behoefte op het gebied van deze onderwerpen verder te duiden en de eerste activiteiten te ontplooiën.

Eigen emissies Invest-NL

In ons streven naar een carbon-neutrale en circulaire economie spant Invest-NL zich op diverse manieren in om de eigen emissies beperken. Dit wordt in meer detail beschreven in het hoofdstuk 'Ons impact- en ESG-beleid'. De concrete emissies van Invest-NL over rapportagejaar 2022 zijn te vinden in het hoofdstuk 'Materialiteit en impact'.

Een nieuwe stap die Invest-NL afgelopen jaar heeft gezet om de emissies van vervoersbewegingen verder te verminderen is het aanbieden van de Amber deelauto's voor dienstreizen naar plekken die lastiger te bereiken zijn met het OV.

Een nieuwe markt voor biobased plastics mogelijk maken

Een wereld zonder fossiele plastics klinkt wellicht als een droom. Toch is dit realistisch. Invest-NL brengt haar credo 'Wij maken financierbaar wat niet financierbaar lijkt' in de praktijk met de financiering voor een 'first of a kind' FDCA (furaandicarbonzuur) fabriek van Avantium.

Tom van Aken (Avantium), Marjella de Vries en Elwin van Rooijen (beiden Invest-NL) vertellen over het creëren van een hele nieuwe markt.

Even voorstellen

Tom: Ik ben opgeleid als chemicus aan de Universiteit Utrecht en sinds 2005 de CEO van Avantium. Ik geef daarmee leiding aan een van de meest veelbelovende chemiebedrijven ter wereld, met een geweldig team van meer dan 250 gepassioneerde en getalenteerde mensen afkomstig uit meer dan 25 landen.

Marjella en Elwin: Wij werken als (senior) Investment Manager bij Invest-NL in het thema-team Agrifood, Biobased en Circular Economy. We zijn verantwoordelijk voor het doen en beheren van investeringen binnen dit thema, zoals de investering in Avantium.

Wat maakt deze 'first of a kind' fabriek van Avantium bijzonder?

Tom: Avantium ontwikkelt en commercialiseert innovatieve technologieën om chemicaliën en materialen te produceren op basis van hernieuwbare grondstoffen zoals planten en CO₂ in plaats van fossiele grondstoffen zoals olie en aardgas. Wij maken bijvoorbeeld het bioplastics PEF voor flessen, verpakkingen en textiel van suikers uit planten in plaats van uit aardolie. PEF wordt gemaakt zonder 1 druppel aardolie te gebruiken.

Marjella en Elwin: De productie van conventionele plastics is enorm vervuילend en gebaseerd op fossiele brandstoffen. Daarnaast vervuילt plastic

de natuur doordat het vaak niet goed gerecycled wordt en niet bio-afbreekbaar is. Avantium zet hier een duurzaam geproduceerd en bio-afbreekbaar alternatief tegenover. Door met deze fabriek te bewijzen dat dit op commerciële schaal geproduceerd kan worden, maakt Avantium de weg vrij voor grootschalige introductie van PEF.

Tom: Het mooie is dat we de duurzame aspecten kunnen combineren met een aantrekkelijke business case. Avantium gelooft dat de commerciële FDCA fabriek, naast het genereren van inkomsten en winsten op basis van de verkoop van producten van de fabriek, de mogelijkheden van grootschalige productie en gebruik van PEF zal aantonen aan consumenten, klanten en partners. Dit zou de weg moeten vrijmaken voor een enorme uitbreiding van de toepassingen van PEF, met een potentiële totale eindmarkt van \$200 miljard per jaar, waartoe Avantium toegang wil krijgen door het verkopen van technologielicenties aan industriële bedrijven wereldwijd.

Wat maakt je trots als je terugkijkt op Avantium in 2022?

Marjella en Elwin: Ondanks dat 2022 voor veel bedrijven een economisch uitdagend jaar is geweest, heeft Avantium een commercieel succesvol 2022 achter de rug (onder andere Carlsberg, LVMH, Henkel, Monosuisse, Sukano zijn klant geworden). Maar misschien nog belangrijker: de eerste palen van de fabriek in Delfzijl zijn de grond in en Avantium ligt op schema om de fabriek in

“Inmiddels is de bouw van de fabriek in volle gang. Het betekent dat er een fabriek gerealiseerd wordt om uit plantaardige suikers FDCA te maken, de bouwsteen voor het nieuwe materiaal PEF. We kunnen hierdoor een hele nieuwe markt gaan creëren.”

2024 draaiende te hebben. We zijn trots om te zien dat Avantium de belofte waarmaakt en dat wij dit samen met de andere financiers (ING, ABN Amro, Rabobank en ASN) mede mogelijk hebben gemaakt.

Tom: Ik ben persoonlijk het meest trots op het Avantium team. We hebben een team met enorme veerkracht en doorzettingsvermogen, en daar ligt een enorme gedrevenheid aan ten grondslag. Ook bijzonder om te noemen is dat Carlsberg in de zomer voor het eerst 8.000 van zijn Fibre Bottles (papieren flessen met een binnenlaag van PEF) heeft getest onder consumenten in 8 Europese landen. We hebben echt een supermooie groep van brandowners en industriële klanten.

‘Financierbaar maken wat niet financierbaar lijkt’ staat bij Invest-NL centraal. Hoe komt dit terug in de samenwerking tussen Avantium en Invest-NL?

Tom: Invest-NL heeft een cruciale rol gespeeld

in de totstandkoming van de financiering van onze FDCA Flagship Plant. Binnen het consortium van banken pakte Marjella duidelijk de rol van kwartiermaker. Je kan naar Invest-NL kijken als een bancaire organisatie die financiering verstrekt, maar zodra je het kantoor van Invest-NL binnenloopt, realiseer je je dat je te maken hebt met een ander soort organisatie. Een organisatie die net als Avantium enorm in beweging is, die transitie aan wil jagen en bereid is om risico's te nemen om doorbraken te forceren.

Marjella en Elwin: Financiering van een fabriek waarmee een nieuw materiaal zoals PEF wordt geproduceerd komt niet vaak voor en valt buiten de gebruikelijke kaders van financiers. Hierdoor is de financiering ervan echt maatwerk gebleken. Hierin hebben alle betrokken partijen zich flexibel en creatief moeten opstellen. Onze inbreng in deze structurering en het relatief grote ticket (€30m) hebben deze moeilijk financierbare case toch financierbaar gemaakt.

Hoe typeren jullie de onderlinge samenwerking?

Marjella en Elwin: Wij kennen Tom als een professionele, maar vooral ook inspirerende CEO met doorzettingsvermogen. Tom weet het verhaal van Avantium heel goed over te brengen. Hij heeft een sterk team van hele goede, intrinsiek gedreven professionals en partners om zich heen verzameld om Avantium succesvol te maken. Dat maakt de samenwerking met Tom en zijn team voor ons erg prettig.

Zo organiseerde Avantium ter viering van de samenwerking een *closing event*. In de wereld van investeren betekent dit vaak een chique, maar stijf diner voor een select groepje mensen. In het geval van Avantium was dit een *no-nonsense* borrel in een bruincafé in Amsterdam. Extra leuk omdat een groot deel van het intensieve proces door corona online heeft moeten plaatsvinden.

Tom: In het begin was mijn verwachting dat Invest-NL de PMV (Participatie Maatschappij Vlaanderen) van Nederland zou zijn. Het begin was voorzichtig, aftasten welke positie Invest-NL in moest nemen. Het verrassende voor mij is dat de organisatie snel is veranderd en zich ontwikkelt naar een partij die ook meer de leiding wil nemen om moeilijk te financieren projecten financierbaar te krijgen; dat is ook hard nodig om de energie-, en grondstoftransitie te versnellen. Marjella en Elwin belichamen die drive. Ze kijken ook goed naar de relatie met ons bedrijf en andere financiers en zijn altijd bereid om pragmatisch mee te denken.

Waar droom je over als het gaat over nog meer impact maken in 2023?

Tom: Onze FDCA Flagship fabriek afbouwen is geen droom, maar al realiteit, dus die zal ik hier niet onder scharen. Naast de biobased producten die er door Avantium en andere bedrijven ontwikkeld worden, hoop ik dat we doorbraken gaan zien op het gebied van CCU – *carbon capture and utilization*. Of terwijl: producten, materialen, chemicaliën, brandstoffen op basis van CO₂. Hiermee zet je de wereld op zijn kop: want dan gaan we van een probleem de oplossing maken. Technologisch is dit het allermoeilijkst: CO₂ omzetten naar waardevolle producten wordt ook wel de holy grail van chemie genoemd.

Marjella en Elwin: Ik zou het heel mooi vinden als de technologie van Avantium snel opgeschaald kan worden en we zo snel mogelijk gebruik kunnen maken van fossielvrije plastics. Daarnaast hoop ik dat we in nog meer mooie ondernemingen zoals Avantium kunnen investeren, zodat wij de klimaattransitie kunnen blijven versnellen.

Invest-NL

Kingsfordweg 43-117

1043 GP Amsterdam

T +31(0)882036700

www.invest-nl.nl

info@invest-nl.nl

© 2023 | Invest-NL N.V.

INVESTNL